

AKTUALIZACE MANAGEMENT PLANU LEDNICKO-VALTICKÉHO AREÁLU

NA LÉTA 2025–2029

Aktualizace Management planu Lednicko-valtického areálu na léta 2025–2029

Projekt byl financován z Programu podpory pro památky světového dědictví
Ministerstva kultury
2024

unesco

Památka
světového dědictví

Vyobrazení č. 1: Pohled na zámek Lednice (k. ú. Lednice na Moravě) přes Růžový rybník od severovýchodu.

Obsah

A	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA STATKU A MANAGEMENT PLANU_	15
1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O HODNOTÁCH STATKU	16
1.1	Název statku	16
1.2	Výjimečná světová hodnota statku	16
1.2.1	Stručná syntéza	16
1.2.2	Integrita	17
1.2.3	Autenticita	17
1.2.4	Podmínky ochrany a správy	18
1.2.5	Kritéria přiznání výjimečné světové hodnoty	18
1.2.6	Atributy výjimečné světové hodnoty	19
1.2.7	Indikátory sledování hodnot a stability výjimečné světové hodnoty	21
2	CÍLE MANAGEMENT PLANU	23
2.1	Oblasti související s fyzickou správou statku a s péčí o něj	23
2.2	Konkrétní cíle Management Planu	23
2.2.1	Bližší specifikace cílů Management Planu	24
2.3	Obecné principy naplňování Management Planu	27
2.4	Principy a vize zlepšení pro naplnění cílů Management Planu	28
2.5	Status a časová platnost Management Planu	28
B	ANALYTICKÁ ČÁST MANAGEMENT PLANU	30
1	ADMINISTRATIVNÍ A TECHNICKÉ INFORMACE O STATKU, IDENTIFIKACE	31
1.1	Administrativní příslušnost statku	31
1.2	Identifikace polohy a geografické souřadnice	31
1.3	Plocha statku	32
1.4	Hranice jádrového území a nárazníkové zóny	32
2	ODBORNĚ POPISNÉ ÚDAJE O STATKU	33
2.1	Slovní popis statku	33
3	SOUČASNÝ STAV PAMÁTKY A RIZIKOVÉ FAKTORY	35
3.1	Fyzický stav dochování	35
3.1.1	Celkový stav zachování statku	35
3.1.2	Fyzický stav dochování hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty	35
3.1.2.1	Zobecnění stavu zachování atributů výjimečné světové hodnoty	38
3.1.2.2	Stav zachování integrity (celistvosti)	39
3.1.2.3	Stav zachování autenticity (původnosti)	39

3.2	Současné využívání statku a jeho případné limity	40
3.3	Seznam možných negativních faktorů a jejich dopad na stav památky	42
3.3.1	Stavební činnost a rozvoj	42
3.3.2	Dopravní infrastruktura a infrastruktura služeb	43
3.3.3	Cestovní ruch a jeho usměrňování, společenské a kulturní využívání	44
3.3.4	Znečištění životního prostředí	44
3.3.5	Využívání přírodních a biologických zdrojů	44
3.3.6	Klimatické změny a nepříznivé projevy počasí	45
3.3.7	Invazní nebo nadměrně rozšířené druhy rostlin a živočichů	45
3.3.8	Aspekty demografie	46
3.4	Turistická návštěvnost statku	46
3.5	Výčet existujících a chybějících opatření k eliminaci rizikových faktorů	47
4	PRÁVNÍ RÁMEC	49
4.1	Výnos o ochraně a právní předpisy a opatření vztahující se k ochraně výjimečné světové hodnoty	49
4.1.1	Mezinárodní ochrana kulturního dědictví statku	49
4.1.2	Mezinárodní ochrana přírodního dědictví statku	49
4.1.3	Národní ochrana kulturního dědictví	50
4.1.4	Národní ochrana přírodního dědictví	51
4.1.5	Výčet určujících národních právních předpisů souvisejících s péčí o statek	52
4.2	Přehled hlavních odpovědností výkonu správy a péče za statek	53
4.2.1	Orgány a organizace s řídicí pravomocí, plnící zákonná ustanovení	53
4.2.1.1	Oblast péče o kulturní dědictví	54
4.2.1.2	Oblast péče o přírodní dědictví	56
4.3	Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál	58
4.4	Spolupracující subjekty	58
4.5	Zhodnocení účinnosti právního rámce z hlediska výjimečné světové hodnoty	61
5	DOKUMENTY ZAJIŠTUJÍCÍ UCHOVÁNÍ A PÉČI O STATEK	63
5.1	Současný stav územně plánovací dokumentace	63
5.1.1	Územní plány obcí statku	63
5.1.2	Nadregionální územní plánovací dokumentace	68
5.1.3	Další významné plánovací a koncepční dokumenty	68
5.1.4	Komentář k výše uvedeným materiálům z hlediska výjimečné světové hodnoty statku – doporučení	71
5.2	Současná připravenost obnovy či regenerace statku a/nebo jednotlivých jeho částí	72

5.2.1	Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravuje Národní památkový ústav	72
5.2.1.1	Zámek Lednice	72
5.2.1.2	Zámek Valtice	73
5.2.2	Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	74
5.2.3	Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravuje státní podnik Lesy ČR, s. p.	74
5.2.4	Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravují další významné subjekty, nebo se na ní podílejí	75
5.2.4.1	Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s.	75
5.3	Výčet existujících koncepcí z hlediska cestovního ruchu a jejich rámec	75
5.4	Analýza existujících koncepcí a dokumentů z hlediska dopravy v pohybu a klidu	76
5.5	Analýza existujících rezerv rozvojových a investičních tlaků a trendů	77
5.5.1	Oblast služeb a turistické infrastruktury	77
5.5.2	Oblast průmyslu a zemědělství	77
5.5.3	Oblast infrastruktury	78
5.5.4	Oblast rozvoje obcí a bydlení	78
5.6	Analýza významnějších akcí technické infrastruktury	79
5.6.1	Vodohospodářství	79
5.6.2	Elektrorozvody a telekomunikace	79
5.6.3	Plynovody a produktovody	79
5.6.4	Nakládání s odpady	80
5.7	Analýza demografické situace obce a trendů, včetně vzdělanostní struktury	80
5.8	Analýza ochrany životního prostředí	81
5.8.1	Kvalita ovzduší	81
5.8.2	Zastoupení rostlinných a živočišných druhů	82
5.8.3	Protipovodňová ochrana	82
5.8.4	Krajinný ráz	82
5.9	Analýza kulturního života a kulturní infrastruktury	83
5.9.1	Infrastruktura pro kulturní a společenské aktivity	83
6	ASPEKTY SLUŽEB PRO NÁVŠTĚVNÍKY A PREZENTACE HODNOT	84
6.1	Analýza dostupnosti statku pro návštěvníky	84
6.1.1	Individuální doprava	84
6.1.2	Hromadná doprava	85
6.1.3	Informační systém	85
6.2	Analýza základních existujících služeb pro návštěvníky	87

6.2.1	Ubytování a stravování	87
6.2.2	Turistická informační centra	87
6.3	Analýza dalších rozvojových potenciálů statku a jeho okolí	88
6.4	Analýza počtů návštěvníků	89
6.5	Analýza stavu odbornosti personálu a zapojených subjektů z odborné i výkonné složky státní památkové	90
6.5.1	Konkrétní možnosti zvyšování kvalifikace profesionálních pracovníků na úseku památkové péče	90
6.6	Analýza stavu prezentace a spolupráce s veřejností	91
6.6.1	Průvodcovské služby v místě zaměřené na světové dědictví	91
6.6.2	Stálé expozice, výstavy a další prezentační akce	92
6.6.3	Spolupráce s odbornými institucemi na prezentaci, edukaci a interpretaci statku	92
6.6.4	Vědecko-výzkumné práce a projekty týkající se statku	92
6.6.4.1	Výzkumné projekty podpořené Ministerstvem kultury	93
6.6.4.2	Výzkumné projekty podporované jinými subjekty	96
6.6.5	Partnerství a spolupráce na národní a mezinárodní úrovni	96
7	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ	97
7.1	Analýza užívaných finančních zdrojů pro udržování výjimečné světové hodnoty, její stabilizaci a rozvíjení	97
7.1.1	Národní dotační programy	97
7.1.1.1	Ministerstvo kultury	97
2.5.1.1	Ministerstvo životního prostředí	98
2.5.1.2	Krajský úřad Jihomoravského kraje	98
2.5.1.3	Dotační programy dalších rezortů	99
C	SWOT ANALÝZA VE VZTAHU K POTŘEBÁM ZACHOVÁNÍ VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY	101
D	NÁVRHOVÁ ČÁST MANAGEMENT PLANU	109
1	VÝCHODISKA ŘEŠENÍ	110
2	ZÁKLADNÍ PŘEHLED OPERATIVNÍCH OPATŘENÍ NAVRŽENÝCH V MANAGEMENT PLANU (AKTUALIZACE Z ROKU 2020) NA LÉTA 2020 AŽ 2024 A VYHODNOCENÍ JEJICH PLNĚNÍ	111
3	NUTNÁ OPERATIVNÍ OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ KE STABILIZACI A ZLEPŠENÍ	116
3.1	Operativní opatření v oblasti ochrany a řízení statku	128
3.2	Operativní opatření v oblasti konzervace a obnovy statku	134
3.3	Operativní opatření pro snížení rizik a předcházení poškození statku	138

3.4	Operativní opatření v oblasti optimálního využívání statku _ _ _ _	139
3.5	Potřebné projekty v oblasti prezentace a interpretace hodnot statku	141
3.6	Potřebné projekty v oblasti vzdělávání personálu a veřejnosti_ _ _	142
3.7	Operativní opatření v oblasti dostupnosti statku a dopravních vazeb	143
3.8	Monitoring statku z hlediska uchování výjimečné světové hodnoty	144
3.9	Potřebné odborné a vědecko-výzkumné práce_ _ _ _ _	144
4	POSTUP A ZPŮSOB REALIZACE MANAGEMENT PLANU _ _ _ _ _	145
4.1	Časový horizont Management Planu _ _ _ _ _	145
4.2	Koordinační skupina světové památky_ _ _ _ _	145
4.3	Základní rozpočet pro naplňování Management Planu _ _ _ _ _	145
5	PERIODICKÁ KONTROLA A ZPŮSOB HODNOCENÍ MANAGEMENT PLANU _ _ _ _ _	146
E	SEZNAM PODKLADŮ A BIBLIOGRAFIE _ _ _ _ _	148
F	KONTROLNÍ INFORMACE O ZPRACOVATELI MANAGEMENT PLANU _ _ _ _ _	150
G	PŘÍLOHY _ _ _ _ _	152

Seznam tabulek

Tab. 1:	Základní hodnotové atributy statku Lednicko-valtický areál.	19
Tab. 2:	Podrobný výklad hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.	21
Tab. 3:	Stálé indikátory stavu zachování výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.	21
Tab. 4:	Bodová stupnice hodnocení stavu zachování výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.	22
Tab. 5:	Stav zachování výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál v letech 2019–2023.	22
Tab. 6:	Základní administrativní příslušnost statku Lednicko-valtický areál.	31
Tab. 7:	Podrobná administrativní příslušnost statku Lednicko-valtický areál.	
Tab. 8:	Geografické souřadnice statku Lednicko-valtický areál.	32
Tab. 9:	Slovní stupnice hodnocení stavu zachování hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty statků světového kulturního dědictví.	35
Tab. 10:	Slovní stupnicové hodnocení stavu zachování hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.	37
Tab. 11:	Základní oblasti specifického využívání statku Lednicko-valtický areál a limity s ním související.	42
Tab. 12:	Výčet existujících a chybějících opatření k eliminaci rizikových faktorů.	48
Tab. 13:	Vývoj počtu obyvatel v obcích a městu Lednicko-valtického areálu v letech 2018 až 2022.	81
Tab. 14:	Vzdělanostní struktura obyvatel obcí a města ve statku a města Břeclav k 31. 12. 2018.	81
Tab. 15:	Vývoj počtu návštěvníků hlavních turistických cílů Lednicko-valtického areálu v letech 2018 až 2023.	90
Tab. 16:	SWOT analýza – silné stránky statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti. -,	103
Tab. 17:	SWOT analýza – slabé stránky statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.	104
Tab. 18:	SWOT analýza – příležitosti statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.	106
Tab. 19:	SWOT analýza – hrozby statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.	107
Tab. 20:	Základní přehled operativních opatření navržených v Management Planu na léta 2020–2024 a vyhodnocení jejich plnění.	115
Tab. 21:	Nutná operativní opatření směřujících ke stabilizaci a zlepšení stavu statku Lednicko-valtický areál.	128

Seznam vyobrazení

Vyobrazení č. 1: Pohled na zámek Lednice (k. ú. Lednice na Moravě) přes Růžový rybník od severovýchodu. _ _ _ _ _	3
Vyobrazení č. 2: Pohled na Janův hrad (k. ú. Podivín) přes Starou Dyji od jihozápadu. _ _ _ _ _	14
Vyobrazení č. 3: Pohled na lovecký zámek Pohansko (k. ú. Poštorná) přes vodní hladinu od jihozápadu. _ _ _ _ _	29
Vyobrazení č. 4: Část Bezručovy aleje ve směru od Valtic do Lednice (k. ú. Hlohovec). _ _ _ _ _	100
Vyobrazení č. 5: Pohled na chrám boha slunce Apollóna (k. ú. Charvátská Nová Ves) od severozápadu. _ _ _ _ _	108
Vyobrazení č. 6: Kolonáda nad Valticemi (k. ú. Valtice). Pohled od jihozápadu. _ _	147
Vyobrazení č. 7: Sousoší Tří Grácií při stejnojmenném zámku (k. ú. Charvátská Nová Ves) s průhledem na Rybníční zámek ležící na protějším břehu Prostředního rybníka (k. ú. Lednice). Pohled od jihu. _ _	149
Vyobrazení č. 8: Průhled od Rybníčního zámku (k. ú. Lednice) přes parkově upravené plochy na severním břehu Prostředního rybníka s dominantou na obzoru – chrám boha slunce Apollóna (k. ú. Charvátská Nová Ves). Pohled od západu. _ _ _ _ _	151

ÚVODNÍ SLOVO

Vážené dámy a pánové,

Kulturní krajina Lednice - Valtice byla 7. prosince 1996 teprve jako druhá kulturní krajina na světě zapsána na prestižní Seznam světového dědictví podle mezinárodní Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Tím byla mj. potvrzena její světově výjimečná hodnota, integrita a autenticita. Hlavním posláním, vyplývajícím z Úmluvy, je povinnost smluvního státu zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím. Za významný nástroj pro ochranu světového dědictví je dnes celosvětově považován tzv. Management Plan. Tento pojem lze do českého jazyka, na základě jeho skutečných cílů, volně přeložit jako Plán nakládání se statkem zapsaným v Seznamu světového dědictví, nebo jako Plán řízení a odpovědnosti za hodnoty takového statku. Jsem velmi rád, že také v případě Lednicko-valtického areálu se tomuto důležitému dokumentu věnuje náležitá pozornost, a to mj. díky Ministerstvu kultury, které na přípravu Management Plánů, popř. jejich aktualizací, poskytuje finanční prostředky z dotačního titulu Program podpory pro památky světového dědictví.

Významnou skutečností v procesu péče o světové dědictví je nepochybně také to, že se v roce 2023 povedlo po dlouhých jednáních ustanovit Radu památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál, která navázala na činnost předešlé Mezioborové pracovní skupiny k problematice udržitelného rozvoje území Lednicko-valtického areálu. Činnost Rady světové památky je totiž pro zachování a další rehabilitaci Lednicko-valtického areálu určující, a to nejen z důvodu jejího nezpochybnitelného vlivu na reálnou správu území, která je rozdrobena mezi různé subjekty, ale také z důvodu hledání konsenzuálního oborového přístupu k péči o tamní krajinu. Činnost Rady je také zásadní při nezbytném naplňování operativních opatření, která přináší tato aktualizace Management Planu. Těší mě, že se iniciativy na vzniku Rady památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál a odpovědnosti nad jejím fungováním ujal právě Jihomoravský kraj, na jehož území tento skvost světového kulturního dědictví leží.

Závěrem mi dovoluji vyslovit přání, aby se tato aktualizace Management Planu pro Lednicko-valtický areál na léta 2025–2029 stala důležitým pomocníkem v procesu péče, rehabilitace a dalšího rozvoje krajiny Lednicko-valtického areálu.

Jan Vybíral

RESUMÉ

Aktualizace Management Planu Lednicko-valtického areálu na léta 2025–2029 je zpracována v souladu s metodikou *Metodické principy přípravy nominací k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO a zásady uchování hodnot těchto statků*.¹ Aktualizace je standardně členěna do šesti určujících kapitol, jimiž jsou Obecná charakteristika statku a Management Planu; Analytická část Management Planu; SWOT analýza ve vztahu k potřebám zachování výjimečné světové hodnoty statku; Návrhová část Management Planu; Seznam podkladů a bibliografie; Kontrolní informace o zpracovateli Management Planu a kapitola Přílohy. Tyto kapitoly jsou dále členěny do řady podkapitol. Součástí dokumentu je 21 tabulek umístěných přímo v textu a osm vyobrazení. Cílem aktualizace Management Planu je, v jeho analytické části, upozornit na nejpodstatnější skutečnosti a dokumenty, které přímo souvisejí s předmětným statkem světového dědictví a s péčí o něj. Z výsledků vyhodnocení Analytické části dokumentu vychází, resp. na ně reaguje, Návrhová část Management Planu. Cílem Návrhové části je formulovat soubor nutných operativních opatření, jež jsou rozhodná pro uchování výjimečné světové hodnoty statku, jeho integrity a autenticity. Operativní opatření vycházejí z cílů Management Planu obsažených v jeho Analytické části. Cílů bylo formulováno 22 a mají přímý vztah k typickým oblastem spojeným s fyzickou správou statku Lednicko-valtický areál a s péčí o něj. Těmito oblastmi jsou Ochrana a řízení statku; Konzervace a obnova statku; Snížení rizik a předcházení poškození statku; Majetkoprávní oblast; Optimální využívání statku; Prezentace a interpretace hodnot statku; Vzdělávání personálu a veřejnosti; Dostupnost statku a dopravní vazby; Monitoringu statku z hlediska uchování výjimečné světové hodnoty a Vědecko-výzkumná práce. Cíle, jimž se snaží aktualizace Management Planu v horizontu své platnosti (2025–2029) dosáhnout, jsou Zefektivnit procesy naplňování a přípravy další aktualizace Management Planu; Zefektivnit implementaci Management Planu do rozhodovacích procesů ve statku; Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů; Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím územně-plánovacích podkladů; Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím účinnější informovanosti a kooperace s místními komunitami; Obnovit určující zahradní a krajinářské úpravy statku; Zintenzivnit režim péče o zahradní a krajinářské úpravy statku; Obnovit architektonické (stavební) součásti statku a udržovat je; Podporovat úzkou spolupráci mezi subjekty pečujícími o kulturní a přírodní dědictví; Eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou; Eliminovat rizika spojená s dopady ozbrojených konfliktů; Eliminovat dopady masového turismu na statek; Rozšířit strukturu návštěvnických turistických center; Zlepšit prezentaci statku, jeho výjimečné světové hodnoty a turistických cílů; Zefektivnit vzdělávání odborných pracovníků pečujících o kulturní krajinu na všech úrovních; Oddělit od sebe různé druhy dopravy s respektem ke kulturně historickým hodnotám; Zamezit negativním dopadům na výjimečnou světovou hodnotu způsobených nekoordinovaným rozvojem dopravní infrastruktury; Zavést monitoring rizik spoje-

1 ŠREJBEROVÁ, Jitka, KUČOVÁ, Věra a BENEŠ, Michal. Metodické principy přípravy nominací k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO a zásady uchování hodnot těchto statků. 1. vyd. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2011. 102 s. Odborné a metodické publikace; 42. ISBN 978-80-87104-84-2.

ných s klimatickou změnou; Rozvíjet poznání o Lednicko-valtickém areálu prostřednictvím vědecko-výzkumných projektů a širší prezentace jejich výsledků a Prohloubit poznání přírodních, kulturních a historických charakteristik statku.

Nutných operativních opatření odvozených z cílů Management Planu je v aktualizaci navrženo celkem 64. Rozdělena jsou podle uvedených typických tematických oblastí spojených s fyzickou správou statku a s péčí o něj.

Vyobrazení č. 2: Pohled na Janův hrad (k. ú. Podivín) přes Starou Dyjí od jihozápadu.

A OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA STATKU A MANAGEMENT PLANU

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O HODNOTÁCH STATKU

1.1 Název statku

Kulturní krajina Lednice - Valtice

Lednice - Valtice Cultural Landscape

Le Paysage culturel de Lednice - Valtice¹

1.2 Výjimečná světová hodnota statku

1.2.1 Stručná syntéza²

Lednicko-valtická kulturní krajina leží v Jihomoravském kraji v České republice. Se svými 143 km² je unikátní tím, jak zde byly po staletí formovány architektonické, biologické a krajinné složky. Rod Lichtenštejnů přišel do Lednice v polovině 13. století a od konce 14. století vlastnil také nedaleké Valtice, přičemž obě lokality se staly jádrem rozsáhlého majetku rodu. Tato dvě panství byla později spojena se sousední Břeclaví, čímž vznikl organický celek, který sloužil knížecímu rodu k odpočinku a který se stal i materiálním dokladem jeho prestiže. Realizace velkolepého plánu začala v 17. století tvorbou alejí spojujících Valtice s ostatními částmi panství. To pokračovalo po celé 18. století výstavbou sítě cest a vyhlídkových stezek, přetvářejících přírodu ve stylu anglických umělců a architektů doby renesance. Počátkem 19. století³ kníže Jan Josef I. z Lichtenštejnu uplatnil koncept anglického krajinářského parku pod vlivem prací Lancelota „Capability“ Browna ve Stowe a na jiných místech v Anglii. Byly realizovány velkorysé krajinářské projekty, jež si vyžádaly navýšení terénu lednického parku a vykopání nového kanálu pro řeku Dyji, i vytvoření nového Zámeckého rybníka. Kolem tří velkých lednických rybníků vznikly další menší parky, inspirované anglickými předlohami, tzv. Englische Anlagen. Základ krajinné kompozice tvoří dva zámky, Lednice a Valtice. Zámek ve Valticích má středověké základy, prošel však postupnou přestavbou v období renesance, manýrismu a především pak v éře baroka. Současnou barokní podobu mu vtisklo několik architektů, zejména Johann Bernard Fischer z Erlachu, Domenico Martinelli a Anton Johann Ospel. Spolu s barokním kostelem Nanebevzetí Panny Marie je zámek dominantou, uplatňující se v systému alejí založených v 17. a 18. století. Zámek Lednice byl postaven jako renesanční vila kolem roku 1570,⁴ a poté až do počátku 19. století postupně upraven a přestavován tak, aby odrážel barokní, klasicistní a novogotickou módu. V roce 1850 byl dále novogoticky přestavěn v souladu s převažujícím romantickým pojetím této části krajiny. Zámecký park v Lednici zkrášluje několik architektonických objektů, jako jsou pozoruhodný palmový skleník, unikátní minaret a další drobné stavby. V celé krajině se prolínají barokní a romantické prvky, které jí dodávají zcela

1 V tomto dokumentu je dále používán výhradně název Lednicko-valtický areál, který je v České republice běžně zaužívaný.

2 Tato kapitola je oficiálním překladem ČR prohlášení výjimečné světové hodnoty a není ji možné měnit. Některých nepřesností v textu jsou si autoři vědomi. Originál Prohlášení o výjimečné světové hodnotě v anglickém znění je publikovaný Centrem světového dědictví zde: <https://whc.unesco.org/en/list/763>.

3 Tento údaj je nepřesný. Bylo to v roce 1858, což není počátek 19. století.

4 Tento údaj je nepřesný. Na základě aktuálního stavu poznání to bylo již v roce 1552.

specifický charakter: architektura a krajina jsou navzájem úzce propojené. Všechny stavby jsou promyšleně umístěny na pohledově dominantních místech, jako je tomu v případě Kolonády, Rendez-vous (Dianina chrámu), Rybničního zámku, Apollonova chrámu, Obelisku nebo Pohanska; byly situovány na křižovatce hlavních cest nebo na pomezí Moravy a Dolních Rakous (Hraniční zámek). Výhledy a průhledy jsou rovněž navzájem propojeny. Většina nabízí výhled na obě dominanty, Minaret a Kolonádu, avšak významná vizuální spojení existují i mezi dalšími skupinami sateletů (Apollonův chrám, Belveder, Janův hrad, Lovecký zámek, Nový dvůr, Rybniční zámek, chrám Tří Grácií, Obelisk, kaple sv. Huberta aj.). Důležitým krajinotvorným aspektem celé této oblasti je velmi široká škála domácích i exotických dřevin a koncept jejich výsadby. Nejbohatší skladba dřevin se nachází v parcích, kde se koncentrují v okolí dvou hlavních sídel a na březích rybníků ležících mezi Lednicí a Valticemi. Zámek Pohansko je postaven na místě důležitého hradiště Velkomoravského období, jehož původ sahá do 8. století. Stále dobře viditelné jsou téměř 2 kilometry masivního opevnění plochy hradiště o rozloze 28 ha. Archeologické vykopávky zde odhalily panský dvorec, kostel (jehož půdorys je zachován in situ), několik výrazných domů a bohaté pohřebiště. Lednicko-valtická kulturní krajina je výjimečným příkladem plánovitě vytvořené kulturní krajiny, která je obzvláště působivá počtem a rozmanitostí kulturních a přírodních prvků.

1.2.2 Integrita

Statek zahrnuje území bývalého panství rodu Liechtensteinů. Jeho rozloha a vymezení jsou odpovídající. Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí uvnitř jeho hranic. Z důvodu charakteru areálu zde neexistuje nárazníková zóna. Ačkoliv se všechny významné prvky, které jsou nutné k vyjádření výjimečné světové hodnoty statku, nacházejí uvnitř jeho hranic, je třeba chránit klíčové pohledové body i vně jeho hranice. Z tohoto důvodu, stejně jako z důvodu blízkosti města Břeclavi a dalších obcí, by mohla být v budoucnu navržena nárazníková zóna pro udržení vizuální integrity. Statek má stabilizovaný systém územního plánování, nicméně zde existuje nebezpečí disharmonického územního rozvoje (například doprava, urbanizované části). Subjekty ochrany přírody vyvíjejí určitý tlak na některé části území, což narušuje zachování původního krajinného celku a jeho dřevin.

1.2.3 Autenticita

Lednicko-valtická kulturní krajina má vysokou autenticitu co se týče stávající formy a vzhledu. Ty jsou v plném souladu s představami majitelů, kteří areál po staletí vlastnili. Krajina se nadále vyvíjela v souladu s původními principy plánování. Knížecí zámky slouží jako architektonická muzea, jejich interiéry jsou citlivě udržovány a jsou přístupné veřejnosti. Všechny budovy jsou restaurovány za použití původních materiálů a technologických postupů. Exotické druhy stromů, jimiž je areál osázen, pocházejí ve velké míře ze semenáčků a semen, které byly dovezeny ze Severní Ameriky na počátku 19. století. Je prováděna jejich pravidelná údržba. Rostliny v unikátním palmovém skleníku v Lednici jsou pěstovány za použití tradičních metod, ve kterých zásadní roli hraje ruční práce.

1.2.4 Podmínky ochrany a správy

Lednicko-valtická kulturní krajina je chráněna zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Statek je prohlášen za krajinnou památkovou zónu. Zámky v Lednici a ve Valticích byly prohlášeny za národní kulturní památky. Statek nemá nárazníkovou zónu v důsledku charakteru daného místa, ale sousedí s dlouhodobě chráněnou krajinnou oblastí Pálava, jež byla spolu s celým statkem a dalším rozsáhlým územím zahrnuta do Biosférické rezervace Dolní Morava, vyhlášené v roce 2003. Městské a obecní úřady v Lednici, Valticích, Podivíně a Hlohovci, Městský úřad v Břeclavi jako obec s rozšířenou působností a Krajský úřad Jiho-moravského kraje nesou společnou zodpovědnost za ochranu kulturní krajiny, to vše pod metodickým dozorem Ministerstva kultury. Tlaky na rozvoj (například v oblasti dopravy a urbanistického rozvoje) jsou regulovány na základě výše uvedeného zákona a platných územních plánů, a to z hlediska uchování vizuální integrity statku. V tomto směru tedy jakákoliv činnost, jež by mohla mít na statek dopad, musí mít povolení od příslušných orgánů státní správy. Pro zachování vizuální integrity statku může být nicméně v budoucnu navržena nárazníková zóna. Správa statku je podpořena meziresortní řídicí skupinou. Management Plan existuje a jsou naplánovány jeho pravidelné aktualizace. Zodpovědnost za správu statku sdílí několik subjektů, které mají celostátní, krajskou nebo místní působnost. Je třeba posílit roli a zapojení místních obcí a zajistit, aby byl statek spravován v souladu s principy udržitelnosti. Vhodným řešením by bylo zavedení systému správy areálu prostřednictvím site managera (koordinátora), včetně ze zákona vycházejících příslušných kompetencí, aby byla na principech participační správy a subsidiarity zajištěna koncepční i každodenní koordinace mezioborových zájmů v oblasti ochrany hodnot statku jako celku. Národní památkový ústav jako příspěvková organizace finančně zajišťuje údržbu zámků a jejich ploch včetně drobných staveb, jež jsou součástí kompozice statku. Z důvodu velikosti statku a jeho složité vlastnické struktury jsou nastaveny individuální plány údržby. Finanční nástroje pro obnovu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury, které jsou určeny na údržbu a obnovu nemovitých kulturních památek a finanční zdroje, přidělované z jiných veřejných zdrojů. Na péči o areál rovněž přispívají obce ze svých fondů, soukromé instituce a spolupracující subjekty. Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správcům statku, Ministerstvu kultury České republiky, Národnímu památkovému ústavu a ostatním zainteresovaným subjektům.

1.2.5 Kritéria přiznání výjimečné světové hodnoty

Kritérium (i): Lednicko-valtická kulturní krajina představuje výjimečný umělecký počín, kterým došlo k harmonickému propojení kulturních památek z různých období s domácími i exotickými přírodními prvky a tím vzniklo mimořádné dílo, jež je odrazem lidské tvořivosti.

Kritérium (ii): Lednicko-valtická kulturní krajina se stala vzorem pro celé Podunají díky provázanosti barokního, klasicistního a novogotického architektonického stylu přeměnou krajiny podle anglických romantických principů.

Kritérium (iv): Lednicko-valtická kulturní krajina je výjimečným příkladem kulturní krajiny navržené a záměrně vytvářené jediným šlechtickým rodem během století osvícenství, romantismu i pozdějších období.

1.2.6 Atributy výjimečné světové hodnoty

Atributy výjimečné světové hodnoty byly v základním (bodovém) pojetí publikovány v souborné monografii.¹ Současně jde o seznam hodnotových atributů tak, jak byly ustanoveny v dotazníku posledního realizovaného cyklu Periodického reportingu:

ATRIBUT – ČESKY	ATRIBUT – ANGLICKY
REZIDENČNÍ ZÁMKY A STAVBY V KRAJINĚ	RESIDENTIAL PALACES AND BUILDINGS IN THE COUNTRYSIDE
PROSTOROVÁ A FUNKČNÍ SKLADBA POZEMKŮ A JEJICH EKOSYSTÉMY	SPATIAL COMPOSITION OF THE LANDSCAPE AND ITS ECOSYSTEMS
SÍŤ CEST	ROAD NETWORK
ALEJE A STROMOŘADÍ	ALLEYS AND TREE AVENUES
PARKY A PARKOVĚ UPRAVENÉ PLOCHY	PARKS AND LANDSCAPED GROUNDS
URBANISTICKÁ STRUKTURA SÍDEL	URBAN STRUCTURE OF SETTLEMENTS
UMĚLÉ I PŘÍRODNÍ VODNÍ TOKY A PLOCHY	ARTIFICIAL AND NATURAL WATERCOURSES AND WATER BODIES
SILUETA HORIZONTŮ KRAJINY	SILHOUETTE OF LANDSCAPE HORIZONS
ARCHEOLOGICKÉ VRSTVY	ARCHAEOLOGICAL LAYERS ²

Tab. 1: Základní hodnotové atributy statku Lednicko-valtický areál.²

Pro potřeby národního monitoringu, který realizuje Národní památkový ústav a pro potřeby aktualizace Management Planu Lednicko-valtického areálu na léta 2025–2029, se pracuje s podrobnějším výkladem (rozvedením) hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty.

Pro zachování statku světového dědictví je nanejvýše žádoucí, aby jakékoli jeho úpravy byly posuzovány s ohledem na tyto hodnotové atributy, které jsou nositeli jeho výjimečné světové hodnoty:

¹ KUČOVÁ, Věra a BUKOVIČOVÁ, Olga. *Světové dědictví a Česká republika = World heritage and the Czech Republic*. Překlad Lucie Kasíková. 2., rozšířené vydání. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2022.

² Tento atribut nebyl explicitně uveden v 3 cyklu Periodického reportingu, přesto je žádoucí minimálně v národním měřítku s ním pracovat.

Atribut	Bližší specifikace	Předmět ochrany
Rezidenční zámky a stavby v krajině	Historické zámecké soubory dvou knížecích rezidencí a další historické architektonicky, technicky a výtvarně hodnotné stavby v krajině ve své slohové a stylové vrstevnatosti, vztahy mezi nimi navzájem a vztahy referenčních míst a referenčních tras v krajině k nim (průhledy, pohledy – kompoziční vazby).	Zámky Valtice a Lednice, Chrám bohyně Lovu Diany Apollonův chrám, Chrám Tří Grácií, Janův hrad, Rybníční zámek, Lovecký zámek, zámek Lány a Hraniční zámek, statek Nový Dvůr, Kaple sv. Huberta, letohrádek Belveder, Kolonáda Reistna, zámek Pohansko, Obelisk, včetně dalších významných staveb – např. vodní mlýn v Nejdku, kostel Na nebe vzetí Panny Marie ve Valticích, vlaková nádražní budova v Lednici aj.
Prostorová a funkční skladba pozemků	Prostorová a funkční skladba pozemků vytvářejících okrasný statek (<i>Ferme ornée</i>).	Zemědělský půdní fond (orná půda, vinohrady, ovocné sady, travní porosty), hospodářské lesy, drobná držba v záhumenicích, jejich vzájemné poměry a rozsahy aj.
Sít' cest	Struktura sítě komunikací ve své vývojové vrstevnatosti (od 17. století do počátku 20. století).	Cesty prvního řádu vycházející z centra krajinné organizace z Valtic (Valtice–Poštorná, Valtice–Lanžhot, Valtice–Boří Dvůr (Reintal), Valtice–Bažantnice, ...); cesty druhého řádu: např. Valtice–Mikulov, Lednice–Mikulov, Lednice–Břeclav...; cesty třetího řádu: ostatní historické cesty v krajině.
Aleje a stromořadí	Systém alejí a stromořadí v krajině, jejich druhové složení, prostorové a kompoziční vztahy a vazby mezi nimi navzájem a vztahy (role) k prostorovému členění krajiny.	Aleje a stromořadí prvního řádu vycházející z centra krajinné kompozice z Valtic (Bezručova, Ladenská, Břeclavská...); aleje a stromořadí druhého řádu: např. Valtice–Mikulov, Lednice–Mikulov, Lednice–Břeclav...; aleje a stromořadí třetího řádu: ostatní historické aleje a stromořadí v krajině.
Parky a parkově upravené plochy	Parky a parkově upravené plochy v krajině, stromy a keře ve skupinách i solitéry, jejich druhové složení, prostorové a kompoziční vztahy a vazby.	Zámecké parky v Lednici a ve Valticích, parkově upravené plochy v krajině – v okolí Dianina, Apollonova a chrámu Tří Grácií, Janova hradu, Rybníčního a Hraničního zámku, statku Nového Dvora, Kaple sv. Huberta, letohrádku Belveder, Kolonády Reistna, zámku Pohansko a parkově upravené plochy v okolí rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský.

Atribut	Bližší specifikace	Předmět ochrany
Urbanistická struktura sídel	Historický půdorys sídel a jejich hmotová a prostorová skladba, jejich silueta v blízkých i dálkových pohledech a vzájemné prostorové vztahy mezi sídly.	Půdorys obcí Lednice s Nejdkem a Hlohovec, půdorys města Valtice.
Umělé i přírodní vodní toky a plochy	Vodní toky a vodní plochy včetně břehů záměrně vytvořené člověkem, záměrně člověkem přetvořené a nově člověkem vytvořené.	Ramena řeky Dyje, potok Včelínek, Úvalský potok včetně jejich přítoků, kaskády rybníků Lednické a Allahovy rybníční soustavy, rybníky Zámecký, Růžový, Františkův, Úvalský a Rendez-vous a rybník u zámku Pohansko.
Silueta horizontů krajiny	Silueta horizontů krajiny a sídel v blízkých i dálkových pohledech.	Nezastavitelné, pohledově významné horizonty na celém území statku (typickými jsou např. pohledy na Apollonův chrám z hráze rybníka nebo na Hraniční zámek ze stejného místa.
Archeologické vrstvy	Hradiště Velkomoravského období a jiné archeologické dědictví.	Archeologická památková rezervace Břeclav – Pohansko a jiné archeologické dědictví na území celého statku.

Tab. 2: Podrobný výklad hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.

1.2.7 Indikátory sledování hodnot a stability výjimečné světové hodnoty

Indikátory monitoringu vycházejí z definice výjimečné světové hodnoty a hodnotových atributů, které ji vytvářejí a navazují na popis stavu statku v době nominace.

Indikátor	Četnost
1 – Stav biotické složky kompozice zahrad, parků a krajiny	každoročně
2 – Technický stav drobné architektury v zahradách a v krajině	každoročně
3 – Technický stav rezidenčních zámeckých areálů	každoročně
4 – Historické konstrukce – hmotová a materiálová autenticita a její případné narušení při stavebních úpravách	každoročně
5 – Stav a údržba zahrad, parkových ploch v krajině a vodních ploch	každoročně
6 – Panorama celku – vizuální integrita zahrad, parkových ploch v krajině a pohledové vztahy kompozice	každoročně
7 – Funkční využití areálu a jeho změny (zemědělství, lesnictví, cykloturistika, jezdeckví, lázeňství, kongresová turistika, aj.)	každoročně
8 – Návštěvnost	každoročně

Tab. 3: Stálé indikátory stavu zachování výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.

Prostřednictvím stálých indikátorů monitoringu je sledován stav biotické složky kompozice zahrad a krajiny, technický stav drobné architektury v zahradách a v krajině, technický stav rezidenčních zámeckých areálů, historické konstrukce – hmotová a materiálová autenticita a její případné narušení při stavebních úpravách, stav a údržba zahrad, parkových ploch v krajině a vodních ploch, panorama celku – vizuální integrita zahrad, parkových ploch v krajině a pohledové vztahy kompozice, funkční využití areálu a jeho změny (cykloturistika, jezdeckví, lázeňství, kongresová turistika, aj.) a návštěvnost. Jednotlivé indikátory monitoringu byly hodnoceny pravidelně v posledních pěti letech na osmibodové škále (0–8).

Číselné vyjádření	Slovní specifikace
0	nehodnoceno
1	výborný stav
2	velmi dobrý stav
3	vyhovující stav
4	dobrý stav
5	nedostatečný stav
6	neuspokojivý stav
7	velmi špatný stav
8	havarijní/alarmující stav

Tab. 4: Bodová stupnice hodnocení stavu zachování výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.

Indikátor	Stav zachování v letech				
	2023	2022	2021	2020	2019
Stav biotické složky kompozice zahrad a krajiny	5	5	5	5	5
Technický stav drobné architektury v zahradách a v krajině	3	3	3	3	3
Technický stav rezidenčních zámeckých areálů	2	2	2	2	2
Historické konstrukce	3	3	3	3	3
Stav a údržba zahrad, parkových ploch v krajině a vodních ploch	5	5	5	5	5
Panorama celku	4	4	4	4	4
Funkční využití areálu a jeho změny	3	3	3	3	3
Návštěvnost	2	2	2	2	0

Tab. 5: Stav zachování výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál v letech 2019–2023.¹

Z provedeného hodnocení vyplývá, že stav statku je, co do uchování jeho integrity a autenticity, tedy výjimečné světové hodnoty, v průměru dobrý, (číslo 4 na bodové osmistupňové stupnici). Jeho stav se za posledních pět let nezhoršil. Na druhé straně se bohužel ani nezlepšil. Zvláště klíčové součásti zahrad, parkových ploch v krajině a biotická a liniové výsadby dřevin vyžadují naléhavé řešení.

¹ Údaje převzaty z monitorovacích zpráv zpracovávaných Národním památkovým ústavem pro Ministerstvo kultury (interní materiál Ministerstva kultury).

2 CÍLE MANAGEMENT PLANU

Základním cílem Management Planu je vytvářet předpoklady a formulovat nástroje a opatření pro uchování a efektivnější interpretaci výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.

Na níže uvedené cíle Management Planu jsou navázána konkrétní operativní opatření směřující ke stabilizaci a zlepšení stavu statku, která jsou uvedena v jeho návrhové části. Současně tyto cíle vycházejí z typických oblastí souvisejících s fyzickou správou statku a s péčí o něj.

2.1 Oblasti související s fyzickou správou statku a s péčí o něj

- **Oblast 1:** Ochrana a řízení statku
- **Oblast 2:** Konzervace a obnova statku
- **Oblast 3:** Snížení rizik a předcházení poškození statku
- **Oblast 4:** Majetkoprávní oblast
- **Oblast 5:** Optimální využívání statku
- **Oblast 6:** Prezentace a interpretace hodnot statku
- **Oblast 7:** Vzdělávání personálu a veřejnosti
- **Oblast 8:** Dostupnost statku a dopravní vazby
- **Oblast 9:** Monitoring statku z hlediska uchování výjimečné světové hodnoty
- **Oblast 10:** Vědecko-výzkumné práce

2.2 Konkrétní cíle Management Planu

V přímé vazbě na jednotlivé typické oblasti související s fyzickou správou statku a s péčí o něj (viz výše), jsou zformulovány níže uvedené hlavní cíle této aktualizace Management Planu statku Lednicko-valtický areál. **Těmito konkrétními cíli jsou:**

- **Cíl 1:** Zefektivnit procesy naplňování a přípravy další aktualizace Management Planu
- **Cíl 2:** Zefektivnit implementaci Management Planu do rozhodovacích procesů ve statku
- **Cíl 3:** Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů
- **Cíl 4:** Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím územně-plánovacích podkladů
- **Cíl 5:** Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím účinnější informovanosti a kooperace s místními komunitami
- **Cíl 6:** Obnovit určující zahradní a krajinářské úpravy statku
- **Cíl 7:** Zintenzivnit režim péče o zahradní a krajinářské úpravy statku

- **Cíl 8:** Obnovit architektonické (stavební) součásti statku a udržovat je
- **Cíl 9:** Podporovat úzkou spolupráci mezi subjekty pečujícími o kulturní a přírodní dědictví
- **Cíl 10:** Eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou
- **Cíl 11:** Eliminovat rizika spojená s dopady ozbrojených konfliktů
- **Cíl 12:** Eliminovat dopady masového turismu na statek
- **Cíl 13:** Rozšířit strukturu návštěvnických turistických center
- **Cíl 14:** Zlepšit prezentaci statku, jeho výjimečné světové hodnoty a turistických cílů
- **Cíl 15:** Zefektivnit vzdělávání odborných pracovníků pečujících o kulturní krajinu na všech úrovních
- **Cíl 16:** Oddělit od sebe různé druhy dopravy s respektem ke kulturně historickým hodnotám
- **Cíl 17:** Zamezit negativním dopadům na výjimečnou světovou hodnotu způsobených nekoordinovaným rozvojem dopravní infrastruktury
- **Cíl 18:** Zavést monitoring rizik spojených s klimatickou změnou
- **Cíl 19:** Rozvíjet poznání o Lednicko-valtickém areálu prostřednictvím vědecko-výzkumných projektů a širší prezentace jejich výsledků
- **Cíl 20:** Prohloubit poznání přírodních, kulturních a historických charakteristik statku

2.2.1 Bližší specifikace cílů Management Planu

Cíl 1: Zefektivnit procesy naplňování a přípravy další aktualizace Management Planu

Každý Management Plan je klíčovým dokumentem pro operativní plány, strategické záměry a rozhodnutí týkající se statku světového dědictví. Základem Management Planu jsou informace o stavu statku a o vlivech působících na něj, případně informace o jeho plnění na předchozí období.

Cíl 2: Zefektivnit implementaci Management Planu do rozhodovacích procesů ve statku

Management plan by neměl být „neživým“ dokumentem. Operativní opatření v něm obsažená musí být průběžně implementována do rozhodovacích procesů na místní, regionální, národní a popř. mezinárodní úrovni. Toho je možné dosáhnout prostřednictvím Rady světové památky, respektive jejích členů, kteří zastupují příslušné úřady a prezentují široké spektrum veřejných zájmů promítajících se do péče o statek.

¹ Viz např. problematika větrných elektráren budovaných v Rakousku, jež by mohly ohrozit vizuální integritu statku.

Cíl 3: Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů

Základním předpokladem efektivní péče o statek je vhodně nastavené právní prostředí. Do procesu péče o statek vstupují různé oprávněné veřejné zájmy, které mohou být nezřídka protichůdné. Vlastní proces reálné péče o statek se tím může dostat do kolizních situací, které pramení ve vyhraněných rezortních postojích.

Cíl 4: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím územně-plánovacích podkladů

Územně plánovací podklady tvoří územně analytické podklady, které zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a územní studie, které ověřují možnosti a podmínky změn v území; slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území. Reflexe výjimečné světové hodnoty statku v nich je proto pro jejich uchování zásadní.

Cíl 5: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím účinnější informovanosti a kooperace s místními komunitami

Pro úspěšnou správu statku je zásadní podporovat úzkou spolupráci s místními komunitami, a to s cílem porozumět tomu, jak místní komunity vnímají a hodnotí statek a hodnotí akce ve prospěch zachování jeho hodnot.

Cíl 6: Obnovit určující zahradní a krajinářské úpravy statku

Aktuální stav některých určujících zahradních a krajinářských úprav statku, jež se současně podílejí na jeho výjimečné světové hodnotě, se bohužel v současnosti nenachází ve stavu odpovídajícím jejich kulturně-historickému významu. V některých případech je situace kritická (park zámku Valtice včetně stavebních konstrukcí, park zámku Belveder, Bezručova alej). Žádoucí je proto realizovat kroky vedoucí k jejich obnově.

Cíl 7: Zintenzivnit režim péče o zahradní a krajinářské úpravy statku

Intenzita vynakládané údržby, zejména o parkově upravené plochy a aleje v krajině, bohužel v současnosti neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. U řady těchto objektů je patrná dlouhodobě poddimenzovaná úroveň péče, někde dokonce absentuje. To má negativní vliv na uchování těchto objektů a na prezentaci výjimečné světové hodnoty, na níž se tyto objekty bezprostředně podílejí.

Cíl 8: Obnovit určující architektonické (stavební) součásti statku a udržovat je

Stavebně-technický stav některých objektů ve statku neodpovídá jejich kulturně-historickému významu a je nutné operativně řešit jejich rehabilitaci. Nejvíce alarmující je situace u jedinečného souboru staveb Nového Dvora, který je v soukromém držení.

Cíl 9: Podporovat úzkou spolupráci mezi subjekty pečujícími o kulturní a přírodní dědictví

Spolupráce hlavních aktérů (Národní památkový ústav a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR) ve statku, jež pečují zvláště o přírodní a zvláště o kulturní dědictví, je zcela zásadní pro uchování výjimečné světové hodnoty. Oba subjekty mají uzavřenu

Smlouvu o vzájemné spolupráci. V případě Lednicko-valtického areálu je ovšem nutné realizovat užší i neformální komunikaci jednotlivých pracovníků, a to nad rámec správních řízení a kontrolních dnů.

Cíl 10: Eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou

Dopady klimatické změny jsou primárně ohroženy vegetační součástí statku – zahrady, parky, parkové plochy, liniové výsadby stromů. S klimatickou změnou může souviset také zvýšený rozvoj invazivních a expanzivních rostlin a živočichů. Technologický pokrok společně se zvýšeným podílem lidské práce umožní jejich následkům efektivně čelit, a to s cílem uchování výjimečné světové hodnoty.

Cíl 11: Eliminovat rizika spojená s dopady ozbrojených konfliktů

Vlivem neutěšené politické situace v Evropě i ve světě, je bohužel aktuální také problematika ochrany nejvzácnějších součástí národního kulturního bohatství před dopady případného ozbrojeného konfliktu. Základem budou krizové plány pro hlavní národní kulturní památky Lednicko-valtického areálu, ale také definování možných realistických opatření pro ochranu biotické složky

Cíl 12: Eliminovat dopady masového turismu na statek

Lednicko-valtický areál patří dlouhodobě k nejvyhledávanějším turistickým cílům České republiky. S projevy tzv. masového turismu je spojena řada vlivů působících mj. na výjimečnou světovou hodnotu statku. Těmto vlivům musí statek úspěšně odolávat, a to mj. prostřednictvím vhodně nastavených mechanismů vycházejících z operativních opatření Management Planu.

Cíl 13: Rozšířit strukturu návštěvnických turistických center

Nabídka turistických služeb je v současnosti vázána hlavně na hlavní turistické cíle ve statku – zámky Lednice a Valtice. Nebývalému zájmu turistů čelí ale také řada solitérních staveb v krajině – saletů, které takové služby mnohdy postrádají nebo je nabízejí pouze v omezené míře. Taková centra je žádoucí situovat také v hlavních dopravních uzlech, a to na vlakovém nádraží Břeclav, či na letišti v Brně nebo ve Vídni.

Cíl 14: Zlepšit prezentaci statku, jeho výjimečné světové hodnoty a turistických cílů

Prezentace statku jako památky světového kulturního dědictví je poznamenána nekoordinovaností a nedůsledností v prezentaci výjimečné světové hodnoty. Management Plan na tato zjištění reaguje prostřednictvím nutných operativních opatření.

Cíl 15: Zefektivnit vzdělávání odborných pracovníků pečujících o kulturní krajinu na všech úrovních

Základním předpokladem pro udržitelný rozvoj statku je rozvíjet a podporovat další vzdělávání pracovníků majících na starosti správu statku v oblasti jeho výjimečných světových hodnot v oblasti specifik péče o ně.

Cíl 16: Oddělit od sebe různé druhy dopravy s respektem ke kulturně historickým hodnotám

Zvýšený zájem turistů o statek by měl být spojen s odpovídající turistickou infrastrukturou respektující kulturně-historické hodnoty realizovanou s cílem ochrany zdraví turistů i výjimečné světové hodnoty statku.

Cíl 17: Zamezit negativním dopadům na výjimečnou světovou hodnotu způsobených nekoordinovaným rozvojem dopravní infrastruktury

Statek dlouhodobě čelí tlakům vyvolaným nárůstem tranzitní dopravy a koncepčně neřešenou dopravou v klidu. S tím jsou spojeny záměry výstavby přímo na jeho území, ba dokonce takové záměry (např. plánovaný obchvat města Valtice), které bezprostředně ohrožují hodnoty a atributy výjimečné světové hodnoty. Tyto záměry jsou ve světle obsahu této aktualizace Management Planu považovány za nejvíce alarmující. Jsou to záměry, kterým by se Rada světové památky měla bezodkladně věnovat (například obchvat města Valtice).

Cíl 18: Zavést monitoring rizik spojených s klimatickou změnou

Projevy klimatické změny vyžadují obohatit systém monitoringu také o sledování jevů přímo spojených s ní.

Cíl 19: Rozvíjet poznání o Lednicko-valtickém areálu prostřednictvím vědecko-výzkumných projektů a širší prezentace jejich výsledků

Se specifikami péče o dochovanou výjimečnou světovou hodnotu souvisí nutná míra jejich poznání, která je proměnlivá v čase. S úrovní jejich poznání se zvyšují předpoklady nutné pro její uchování a rehabilitaci. Míra poznání se prohlubuje právě prostřednictvím realizace vědecko-výzkumných projektů z různých oblastí lidského zájmu a pečlivého hledání forem prezentace jejich výsledků a prostředků pro takovou prezentaci.

Cíl 20: Prohloubit poznání přírodních, kulturních a historických charakteristik území statku

V souladu s § 12, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je žádoucí pro celé území statku využít poznatků z provedeného hodnocení krajinného rázu, které bylo provedeno v souvislosti s procesem vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Soutok. Krajinný ráz je souhrn typických znaků určité části krajiny, u kterých je možné popsat jejich kvalitu a vzájemné vztahy.

Mezi znaky přírodní charakteristiky krajinného rázu patří například morfologie terénu, lesnatost, druhové složení lesů, členitost lesních okrajů, louky, pastviny, nelesní zeleň, přítomnost vodních toků včetně potoků a struh, meandrující potoky, přítomnost rybníků, tůní, výrazné skalní útvary a další prvky.

2.3 Obecné principy naplňování Management Planu

Do definitivního přijetí aktualizovaného Management Planu na léta 2025–2029 se postupuje dle Management Planu ve znění z roku 2020. Nyní předkládaná aktualizace z něj vychází a stanovuje cíle a opatření pro období 2025–2029.

Management Plan je primárně určen členům Rady památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál, kteří v ní současně zastupují hlavní subjekty, ministerstva, instituce a organizace zodpovědné za péči o statek, jeho rehabilitaci a prezentaci. Členové rozpracovávají jednotlivá operativní opatření Management Planu dle svých kompetencí a delegují jejich plnění na podřízené jednotky. O způsobu plnění poté informují na zasedání další členy Rady. Dále je Management Plan určen site managerovi jako hlavnímu a vůdčímu koordinátorovi činností ve statku, jež souvisejí s uchováním, prezentací a rehabilitací hodnotových atributů tvořících výjimečnou světovou hodnotu statku.

Aktualizovaný Management Plan přináší, na základě analýzy stavu statku, výše uvedený soubor cílů směřujících k zachování jeho výjimečné světové hodnoty, autenticity a integrity. Na tyto cíle navazují konkrétní operativní opatření. Některá z nich jsou již částečně realizována. V návaznosti na operativní opatření jsou identifikovány konkrétní projekty a garanti odpovědní za jejich plnění. Současně je naznačen ideální rámec pro jejich plnění, či zahájení kroků k jejich plnění.

2.4 Principy a vize zlepšení pro naplnění cílů Management Planu

Principy a vize směřující k lepšímu naplnění cílů aktualizovaného Management Planu, jsou propsány do jednotlivých nutných operativních opatření uvedených v jeho návrhové části.

Těmito operativními opatřeními jsou:

- **Opatření 1.1:** V Radě světové památky pravidelně projednávat postup naplňování Management Planu a jeho aktualizace
- **Opatření 1.2:** V Radě světové památky ustanovit jednotlivé pracovní skupiny pro řešení tematicky nejaktuálnějších okruhů v území
- **Opatření 2.1:** Prostřednictvím členů Rady světové památky zefektivnit naplňování operativních opatření Management Planu

2.5 Status a časová platnost Management Planu

Předkládaná aktualizace Management Planu je navržen na 5 let (od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2029).

Budoucí aktualizace nyní předkládaného aktualizovaného Management Planu na následující období by měla být zadána ještě v jeho průběhu, nejpozději však v roce 2029, a to na základě předchozího vyhodnocení plnění platného Management Planu.

Vyobrazení č. 3: Pohled na lovecký zámek Pohansko (k. ú. Poštorná) přes vodní hladinu od jihozápadu.

B ANALYTICKÁ ČÁST MANAGEMENT PLANU

1 ADMINISTRATIVNÍ A TECHNICKÉ INFORMACE O STATKU, IDENTIFIKACE

1.1 Administrativní příslušnost statku

Administrativní jednotka	Kód	Název jednotky	Kód
Stát	NUTS 1	Česká republika	CZ
Historické země		Morava, Dolní Rakousy	
Region soudržnosti	NUTS 2	Jihovýchod	CZ06
Kraj	NUTS 3	Jihomoravský	CZ064
Okres	LAU 1 (NUTS 4)	Břeclav	CZ3704

Tab. 6: Základní administrativní příslušnost statku Lednicko-valtický areál.

Obec s rozšířenou působností		Obec (LAU 2)		Katastrální území	
kód	název	RUIAN	název	kód	název
1384	Břeclav	584631	Lednice	679828	Lednice na Moravě
				679836	Nejdek u Lednice
		584975	Valtice	776696	Valtice
				776688	Úvaly u Valtic ¹
		584452	Hlohovec	639435	Hlohovec
		584291	Břeclav	726346	Poštorná ²
				650684	Charvátská Nová Ves ²
		584380	Bulhary	616168	Bulhary ²
		558443	Ladná	678872	Ladná ²
		584860	Rakvice	739201	Rakvice ²
		584851	Přítluky	736333	Přítluky ²
1406	Mikulov	584797	Podivín	723835	Podivín ²
		584576	Kostice	670588	Kostice ²
		584878	Sedlec	746789	Sedlec u Mikulova ¹

Tab. 7: Podrobná administrativní příslušnost statku Lednicko-valtický areál.

1.2 Identifikace polohy a geografické souřadnice

Statek leží v jihovýchodním cípu České republiky na hranicích s Rakouskem mezi Chráněnou krajinnou oblastí Pálava na západě a řekou Moravou a městem Břeclav na východě.

1 Součástí statku je pouze část uvedeného katastrálního území.

2 V tomto dokumentu je dále používán výhradně název Lednicko-valtický areál, který je v České republice běžně zaužívaný.

Bod	Zeměpisná délka	Zeměpisná šířka
Centrální	16°46'30.000"E	48°46'32.9880"N
Nejzápadnější	16°41'39.1651"E	48°46'33.6814"N
Nejsevernější	16°47'46.6393"E	48°50'20.2876"N
Nejvýchodnější	16°56'05.3570"E	48°43'07.5378"N
Nejjižnější	16°54'50.6470"E	48°42'09.5745"N

Tab. 8: Geografické souřadnice statku Lednicko-valtický areál.

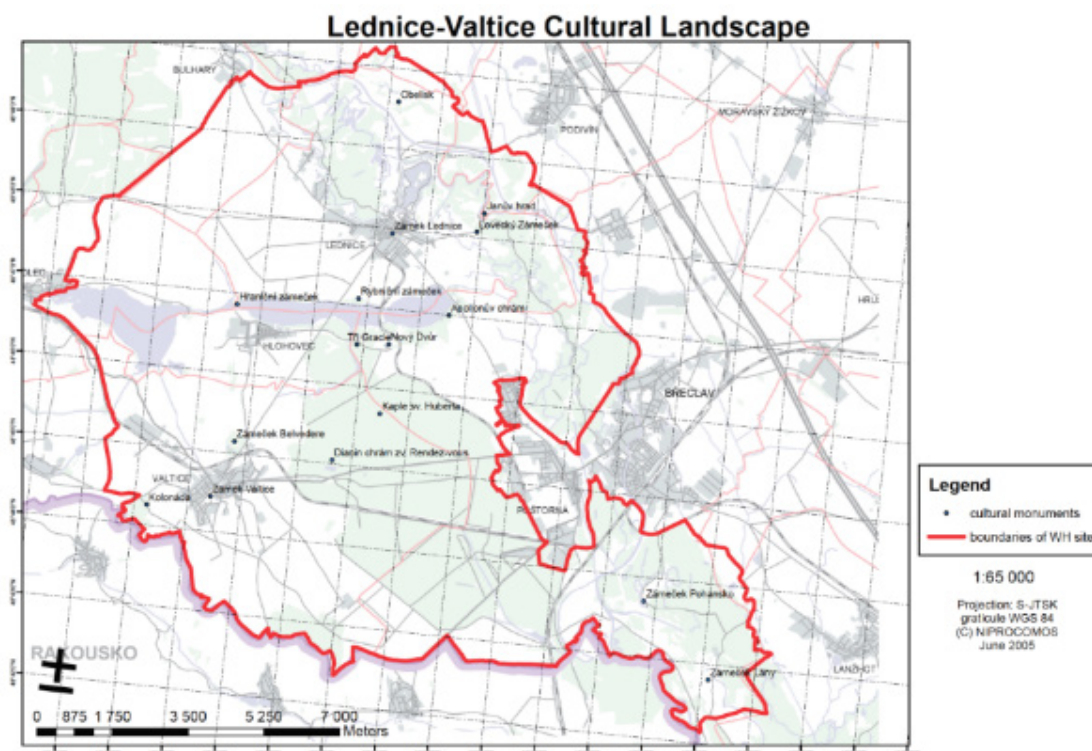
1.3 Plocha statku

Plocha statku Lednicko-valtický areál je 143,373643 km².

1.4 Hranice jádrového území a nárazníkové zóny

Obvod hranice Lednicko-valtického areálu je 81,6060 km. Nárazníková zóna nebyla vymezena.

Součástí tohoto Management Planu není návrh na rozšíření hranic jádrového území statku.

Mapový výkres č. 1: Mapa hranic Kulturní krajiny Lednice – Valtice.¹

<https://whc.unesco.org/en/list/763/maps/>²

- ¹ V rámci profilového úkolu MK č. 6 se v období 2023–2024 hranice mírně upravovala, a to ve vazbě na změnu hranice s Rakouskou republikou (tzv. věčná revize) a bude jiná poté, co bude posouzena Výborem světového dědictví.
- ² Pozn.: V nejbližších měsících bude do Centra světového dědictví zaslán návrh úpravy mapy, která bude reagovat na proběhlou věcnou revizi hranic Lednicko-valtického, kterou v roce 2024 provedl Národní památkový ústav. Poté bude následovat formální procesní postup v intencích Prováděcích směrnic Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, jehož výsledkem bude upřesněný rozsah památky světového dědictví.

2 ODBORNĚ POPISNÉ ÚDAJE O STATKU

2.1 Slovní popis statku

Mezi 17. a 20. stoletím proměnila vládnoucí knížata z Lichtenštejna svá panství na jižní Moravě v působivou krajinu. Snoubí se v ní barokní architektura (především dílo Johanna Bernharda Fischera z Erlachu) a klasicistní a novogotický styl zámků Lednice a Valtice, s krajinou utvářenou podle anglických zásad krajinářské tvorby. Se svými 143 km² je jednou z největších umělecky ztvárněných krajin v Evropě.

V krajině Lednicko-valtického areálu se za dob působení knížecího rodu Lichtenštejnů uplatnil typ anglo-čínské zahradní tvorby, a to nejdříve v zámecké zahradě v Lednici. Výjimečná světová hodnota statku tkví mj. v tom, že se typ anglo-čínské zahrady postupně velkoryse rozšířil na rozsáhlá území v okolí obcí a měst Lednice, Hlohovec, Podivín, Valtice a Břeclav, v rozsahu, formách a proporcích nebývalých. Tím vznikl typ okrasného statku, který není v tak velkém rozsahu a formě odjinud ze světa známý.

Ojedinelý soubor solitérních staveb (zámek Belveder, Obelisk, Nový Dvůr, Lovecký zámek, zámek Janův hrad, chrám Diany, kolonáda, zámek Pohansko, zámek Lány, Rybníční zámek, Apollonův chrám, Chrámek Tří Grácií, Hraniční zámek, kaple sv. Huberta) z konce 18. a první poloviny 19. století, sofistikovaně situovaných v krajině, tvoří společně se zámeckými rezidencemi její nejvýraznější součást. Doplnuje starší kulturní struktury (rybníky z konce středověku, soustavu alejí a lesních průseků ze 17. a 18. století) o dominanty, jež jsou ohnisky krajinných kompozic, nezřídka vytvářených pomocí introdukovaných cizokrajných dřevin. V osvícenském přístupu ke krajině tak rozvíjejí program okrasného statku. Řada z nich má proto vedle výtvarného působení v krajině i ryze účelovou funkci (chov ovcí, krav a bažantů, ubytování hajných a revírníků, seníky, rozhledny).

Ochuzením programové náplně a souběžnou snahou prezentovat výpěstky nově založených školek severoamerických dřevin, zejména konifer, se v Lednickém parku zrodil nový typ zahradní tvorby, zahrada malířsko-krajinářská, který byl rozvíjen po celé 19. století s tím, jak rostl sortiment pěstovaných rostlin a jejich hybridů (odrůd). Vrcholu dosáhl v Průhonickém parku a stal se specifickým zahradním slohem Rakousko-uherské monarchie, odlišným od soudobé anglické, francouzské a německé krajinářské tvorby.

Knížecí zahrady proslavily kraj už v 17. století, kdy byla dobudována zahrada v Lednici. Sláva zahrad vzrostla postavením lednické oranžérie na počátku 18. století, podle současníků největší ve Svaté říši římské. Výstavba minaretu (podle lidu „Babylonské věže“), založení krajinářského parku s umělým jezerem nevídané rozlohy a nejrozsáhlejšími výsadbami dřevin z Nového světa v rakouské monarchii a posléze dotvoření zemědělské krajiny do podoby okrasného statku s půvabnými stavbami, přispěly k dalšímu věhlasu. V 19. století se Lednice a její zahrady, jak je areál jmenován v turistických příručkách, označovaly za „Zahradu Evropy“ a rychle se stávaly jedním z center zahradnictví a krajinářské tvorby v Evropě. Tento proces byl završen zřízením vyšší zahradnické školy v Lednici, první školy svého druhu s maturitou v Rakousku-Uhersku, a vybudováním vědeckého institutu zaměřeného na ge-

netiku a šlechtění rostlin na konci 19. století a na počátku 20. století. Na něj v roce 1952 navázalo zřízení Zahradnické katedry se sídlem v Lednici. V roce 1985 vznikla v Lednici Zahradnická fakulta Vysoké školy zemědělské v Brně (dnešní Mendelova univerzita v Brně).

3 SOUČASNÝ STAV PAMÁTKY A RIZIKOVÉ FAKTORY

3.1 Fyzický stav dochování

3.1.1 Celkový stav zachování statku

Z výsledků průběžného monitoringu stavu zachování statku světového kulturního dědictví, který pro Ministerstvo kultury pravidelně realizuje Národní památkový ústav, vyplývá, že se jeho výjimečná světová hodnota uchovala v nominovaných hranicích, ve své původnosti a celistvosti, která byla popsána v nominační dokumentaci z roku 1995. Ba dokonce se soustavnou a cílenou péčí národních organizací, ministerstev i jednotlivců daří kulturní dědictví, v některých ohledech zanedbávané po značnou část druhé poloviny 20. století, úspěšně rehabilitovat. Od zápisu tohoto světového fenoménu na Seznam světového dědictví se naplňuje permanentní úsilí zainteresovaných stran, vedoucí k uchování jeho výjimečných světových hodnot. Od zápisu byla realizována nesčetná množství záchranných a rehabilitačních opatření, která dokládají snahu subjektů i fyzických osob, vykonávajících správu statku, zachovat jeho hodnotové atributy. Tento trend zaznamenaný v uplynulých desetiletích neutuchá ani v současnosti. Dílčí negativní nálezy, včetně jednotlivých nedostatků, pramenících ze správy o statek či ve výkonu správních orgánů, kterým je věnována pozornost dále, jsou nahlíženy jako odstranitelné a napravitelné.

3.1.2 Fyzický stav dochování hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty

Atributy výjimečné světové hodnoty byly pro světovou památku definovány v rámci posledního realizovaného cyklu periodického reportingu. Formou tabulky jsou ohodnoceny na škále zachovalý: ohrožený, vážně ohrožený, a ztracený.¹

V rámci ohodnocení je slovně popsán fyzický stav dochování atributů výjimečné světové hodnoty a jejich případné ohrožení a naopak pozitivní vývoj v jejich zachování (regeneraci).

ZACHOVALÝ	Atribut je v podstatě neporušený a jeho celkový stav je stabilní, nebo se zlepšuje. Dostupné důkazy naznačují pouze malé narušení, pokud vůbec nějaké.
OHROŽENÝ	Došlo již k dílčí ztrátě nebo změně aspektů tohoto atributu, ale jejich celkový stav nemá na tento atribut trvalý nebo podstatný vliv.
VÁŽNĚ OHROŽENÝ	Došlo ke ztrátě nebo změně mnoha aspektů tohoto atributu, což vede k výraznému snížení jeho významu.
ZTRACENÝ	Došlo ke ztrátě nebo změně většiny aspektů tohoto atributu, což způsobilo významnou ztrátu jeho významu.

Tab. 9: Slovní stupnice hodnocení stavu zachování hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty statků světového kulturního dědictví.

¹ Toto hodnocení bylo převzato z *Monitorovací zprávy Kulturní krajina Lednice - Valtice*, sledované období 2022–2023, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, 2024 (interní materiál Ministerstva kultury).

Atribut	Zachovalý/ohrožený/vážně ohrožený/ztracený	Slovní popis
Rezidenční zámky a stavby v krajině	Zachovalý	Oba rezidenční zámky jsou plně zachovalé a jejich stav se neustále zlepšuje. Totéž platí (až na malé výjimky) o významných solitérních stavbách v krajině. Za ohrožený lze považovat soubor hospodářských a obytných staveb Nového Dvora, Švýčárnu a Maurskou vodárnu v Lednickém parku a grottu Peklo ve Valtickém parku.
	Ohrožený	
Prostorová a funkční skladba pozemků	Zachovalý	Prostorová a funkční skladba pozemků krajiny je zachovalá. Dostupné informace naznačují pouze malé narušení.
Sít' cest	Zachovalý	Atribut je v podstatě neporušený a jeho celkový stav je stabilní. Dostupné informace naznačují pouze malé narušení.
Aleje a stromořadí	Vážně ohrožený	Došlo ke ztrátě nebo změně mnoha aspektů tohoto atributu, což vede k významnému snížení jeho významu. Některé aleje a stromořadí (např. z vlašských topolů k Janovu hradu, Vejmutovková u Nového Dvora, na hrázi Mlýnského rybníka ze sloupovitých dubů) se zachovaly pouze v torzu, jiné (např. Ladenská) nebude možné obnovit v celém historickém rozsahu ani v horizontu nadcházejících desetiletí, a to z důvodu tam existujícího nadzemního elektrického vedení, u jiných (např. Bezručova) mají obnovné přístupy pouze dílčí dopad na její celkovou kompozici a vyznívají spíše rozporuplně.
	Ztracený	

Atribut	Zachovalý/ohrožený/vážně ohrožený/ztracený	Slovní popis
Parky a parkově upravené plochy	Ohrožený	V některých případech se nedaří zajistit ani základní péči o historicky upravované parkové plochy v okolí význačných solitérních staveb lichtenštejnské stavební produkce (např. v okolí chrámu bohyně Lovu Diany, chrámu Tří Grácií), u jiných je jejich historická kompozice dlouhodobou zanedbávanou péčí v podstatě setřena (např. jižní část Valtického parku, parkové úpravy v okolí rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský).
Urbanistická struktura sídel	Zachovalý	Urbanistická struktura sídel je zachovaná, popřípadě se přiměřeně ke krajině rozrůstá v logické návaznosti na historickou strukturu, a to při respektování potřeb novodobého rozšiřování sídel.
Umělé i přírodní vodní toky a plochy	Zachovalý	Umělé i přírodní vodní toky a plochy jsou zachovalé, některé z nich ovšem vyžadují obnovu (např. rybníky u chrámu bohyně lovu Diany, u zámku Pohansko).
Silueta horizontů krajiny	Zachovalý	Silueta horizontů krajiny v blízkých i dálkových pohledech je zachovaná. Ojedinelým příkladem narušení je pohledová silueta Hraničního zámku, a to z hráze mezi rybníky Hlohovecký a Prostřední. V pohledovém horizontu z ní se nad zámkem uplatňuje vedení vysokého napětí, které tam bylo postaveno ještě před vyhlášením památkové zóny.

Tab. 10: Slovní stupnicové hodnocení stavu zachování hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty statku Lednicko-valtický areál.

¹ Toto hodnocení bylo převzato z *Monitorovací zprávy Kulturní krajina Lednice - Valtice*, sledované období 2022–2023, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, 2024 (interní materiál Ministerstva kultury).

3.1.2.1 Zobecnění stavu zachování atributů výjimečné světové hodnoty

Až na některé výše uvedené aleje, jsou všechny atributy výjimečné světové hodnoty zachovány, nebo je lze prostřednictvím uznaných metod státní památkové péče rehabilitovat. Oba rezidenční zámky jsou zachovalé a jejich stav se neustále zlepšuje. Totéž platí o významných solitérních stavbách v krajině. Výjimkou v tomto ohledu je hospodářský statek Nový Dvůr, který chátrá a je hodnocen jako ohrožený. Dochází k degradaci jeho architektonických detailů, a to zejména na vnějším plášti budov.

Prostorová a funkční skladba pozemků je stabilizovaná. Dílčí změny, zejména ve vztahu ke způsobům hospodaření na nich, jsou hodnoceny jako marginální vzhledem k výjimečné světové hodnotě.

Cestní síť je taktéž zachována ve své vývojové funkčnosti – hlavní cesty spojující rezidenční zámky a zámek ve Valticích s Břeclaví, na ně navazují cesty nižších hierarchických úrovní.

Centrální aleje, popř. stromořadí, jsou v Lednicko-valtickém areálu určujícím prvkem. Jsou to nejstarší aleje na Moravě (v Čechách je starší alej z Pražského hradu do Královské obory v dnešní ulici Pod kaštany, asi už ze 16. století, a Valdštejnova v Jičíně z roku 1631). Hvězdicová struktura alejí (Bezručova, Ladenská, k Břeclavi...) s centrem ve Valticích je po Aranjezu (Španělsko) druhá nejstarší na světě, starší než obdobné krajinné struktury ve Versailles (Francie) a Karlsruhe (Německo) a jinde. Bohužel, jak je výše uvedeno, dlouhodobě dochází ke ztrátě nebo změně mnoha aspektů tohoto atributu, což vede k výraznému snížení jeho působení v rámci výjimečné světové hodnoty. Některé aleje a stromořadí (k Janovu hradu, Vejmutovková, na hrázi Mlýnského rybníka se zachovaly pouze v torzu, jiné (Ladenská) nebude možné obnovit v celém historickém úseku ani v horizontu nadcházejících desetiletí, a to z důvodu exitujícího nadzemního elektrického vedení v její trase, u jiných (Bezručova alej) mají potřebné obnovné zásahy spíše dílčí povahu.

Parky a parkově upravené plochy jsou hodnoceny taktéž jako ohrožené. V některých případech se nedaří zajistit ani základní péči o ně. Nejvíce alarmující je situace v okolí soustavy rybníků (Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský) a v jižní části Valtického parku a v jejím bezprostředním okolí, kde díky vzrostlé stromové vegetaci došlo ke zničení efektu iluzivního zvětšení parku přes zeď příkopu ha-ha.

Urbanistická struktura sídel je zachovalá. Historická sídla se přiměřeně rozrůstají, a to v logické návaznosti na stávající strukturu. Nová sídla v krajině nevznikají.

Určující soustava tří umělých vodních ploch v krajině (rybníky) je zachovalá, včetně přírodních vodních toků. Jako ohrožený je ale hodnocen rybník situovaný v přímé kompoziční návaznosti na kulturní památku Chrám bohyně lovu Diany. Ten je dlouhodobě neudržovaný a trpí zazemňováním a nedostatečnou vodní dotací. Obnovu vyžaduje také rybník u kulturní památky Pohansko a to zejména s cílem dosažení historické úrovně vodní hladiny. Ta je dlouhodobě poddimenzovaná.

Siluenta horizontů krajiny je zachovalá, mírně dotčena je silueta pohledu na kulturní památku Hraniční zámek. Ta byla negativně dotčena v minulosti stavbou hotelu, již však lze odclonit výsadbou vyšších stromů. Také byla negativně dotčena vedením vysokého napětí, které tam bylo zbudováno ještě před vyhlášením památkové zóny.

3.1.2.2 Stav zachování integrity (celistvosti)

Statek stále zahrnuje podstatnou část bývalého komponovaného areálu se svými středisky – obcí Lednice a městem Valtice. Chybí v ní komponované urbanistické celky Charvatská Nová Ves a Poštorná, Sedlec, Podivín, Ladná a část Kančí obory se zámkem Břeclav. S nimi nebo s dominantami v nich obsaženými počítala komponovaná krajina. Některé však byly novodobou výstavbou tak ovlivněny (Poštorná), že kompoziční záměr nelze obnovit. Jeho rozloha a vymezení jsou tedy odpovídající. Všechny klíčové prvky vyjadřující výjimečnou světovou hodnotu statku se nacházejí uvnitř jeho hranic. Statek obsahuje všechny historické komponenty (atributy) a vztahy mezi nimi, které jsou rozhodné pro jeho světově výjimečnou hodnotu. Rozloha statku zajišťuje zachování a prezentování komponent (atributů) a jejich funkčních i kompozičních vztahů, které mu dávají světový význam.

Funkční integrita statku nebyla dosud narušena. Je zajištěna tím, že na pokračování historického využívání krajiny má trvale zájem stát, který území chrání jako památkovou zónu (zámky Lednice a Valtice se zahradami jako národní kulturní památky a jednotlivé salety v krajině jako kulturní památky). Kompoziční střediska statku – knížecí rezidenční zámky v Lednici a ve Valticích se zahradami jsou uchovávány jako architektonická muzea dobového vkusu tehdejších nejvyšších společenských vrstev.

Hmotná integrita je rovněž nenarušena a je uchovávána standardními prostředky státní památkové péče.

Vizuální integrita nebyla narušena, uchována jsou charakteristická panoramata jednotlivých částí statku a jejich začlenění do okolního prostředí. Areál netrpí novodobým rozvojem průmyslu či zanedbáváním pravidelné údržby (až na výše uvedené výjimky z tohoto stavu). Negativní dopad na integritu statku má zejména neutěšený stav alejí v krajině, jež jsou současně nositeli hodnotových atributů.

Struktura krajiny jako celku je chráněna statutem krajinné památkové zóny, tedy nástrojem, zmocňujícím orgány státní správy posuzovat územně plánovací dokumentaci obcí i jednotlivé stavební záměry, úpravy dřevin aj. Všechny záměry na funkční změny pozemků a zejména návrhy na jejich zastavování jsou předmětem správních řízení, pro něž jsou zpracovávána písemná vyjádření odborné organizace státní památkové péče v širší součinnosti jejich pracovišť tak, aby byla zejména vizuální integrita statku co nejlépe uchovávána.

Největší rezervy jsou spatřovány v péči o liniové výsadby dřevin (aleje, stromořadí) v krajině, popřípadě v péči o parkově upravené části krajiny (okolí rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský). Péče o tyto struktury není dostatečná. Dochází tak k postupné ztrátě integrity v rámci těchto hodnotových atributů.

3.1.2.3 Stav zachování autenticity (původnosti)

V průběhu platnosti předešlé verze Management Planu nedošlo ke změně autenticity statku.

Lednicko-valtický areál se stále vyznačuje vysokou mírou původnosti. Funkční autenticita statku je dochována, statek je stále využíván k rekreaci turistů a reprezentaci národních institucí pečujících o jeho dochované hodnoty. Funkční autenticita statku je dána tím, že je statek uchován v hranicích, které v sobě umožňují pojmout

všechny podstatné atributy a vztahy mezi nimi, které jsou rozhodné pro jeho světově výjimečnou hodnotu. Způsob hospodaření v krajině a správa statku jsou prováděny s respektem k historické podstatě statku. Unikátní kompozice statku, založená na kombinaci principů barokní organizace krajiny a osvícensko-romantického přístupu, je uchována. Knížecí zámky slouží jako architektonická muzea, jejich exteriéry i interiéry jsou citlivě uchovávány standardními prostředky památkové péče. Většina významných staveb v areálu byla již rehabilitována, případně se s jejich rehabilitací počítá v nadcházejícím období, a to za použití původních materiálů a technik. Exotické introdukované i domácí druhy dřevin, které se spolupodílejí na výjimečné světové hodnotě, jsou uchovávány, a to jak vzhledem ke své původnosti materiálové, resp. botanického sortimentu, tak co do uchování kompozičních vztahů. (Odumřelé dřeviny jsou nahrazovány sazenicemi shodných taxonů tak, aby nebyla měněna autenticita sortimentu odpovídající jednotlivým etapám vývoje statku. Sazenice jsou vysazovány na místa odumřelých dřevin, aby byla zachována autenticita kompozice.).

Největší rezervy jsou spatřovány v péči o liniové výsadby dřevin (aleje, stromořadí) v krajině, popřípadě v péči o parkově upravené části krajiny (okolí rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský). Péče o tyto struktury není dostatečná. Dochází tak k postupné ztrátě autenticity v rámci těchto hodnotových atributů. Obdobná situace panuje u kulturní památky Nový Dvůr, který dlouhodobě chátrá, a jsou na něm realizována pouze nezbytná záchovná opatření.

3.2 Současné využívání statku a jeho případné limity

Kapitola pojednává o vztahu mezi současným využíváním statku a mezi tím, jak toto využívání může ovlivnit jeho výjimečnou světovou hodnotu, autenticitu a integritu. S tím souvisí definování limitů takového využívání statku.

Základní oblasti využívání statku:	Aktuální stav využívání:	Limity spojené s využíváním:
Polní hospodářství	Cca 50 % rozlohy statku je využíváno zemědělsky. Orné půdy je cca 36 % (pěstují se hlavně obiloviny, především pšenice, ječmen, kukuřice a rovněž řepka olejná). Zastoupení mají také ovocné sady jabloní, meruněk, broskvoní na výměře kolem 2,5 % rozlohy statku. Vinná réva se pěstuje na necelých 10 % plochy. Pěstování okopanin a zeleniny je realizováno na cca 3 % rozlohy statku.	Hlavním limitem pro rozvoj oblasti je zajištění dostatku vody vhodné pro závlahy. Zhruba 30 % rozlohy zemědělské půdy je ohroženo větrnou a vodní erozí.

Základní oblasti využívání statku:	Aktuální stav využívání:	Limity spojené s využíváním:
Lesnictví	Lesnatost statku přesahuje celostátní průměr a se pohybuje kolem 36 % rozlohy. Převážná část lesů je listnatá a nachází se především v údolní nivě Dyje a v lesním komplexu mezi Břeclaví a Valticemi. Hlavními dřevinami jsou dub letní, jasan úzkolistý, dub cer, lípy, topoly, habr, jilm a akát. Z jehličnatých dřevin je nejrozšířenější borovice lesní, nachází se především v komplexu vátých písků mezi Břeclaví a Valticemi. Kolem 93 % lesů je státních (s právem hospodařit s majetkem státu Lesy ČR s. p.), lesy obecní tvoří cca 3 % rozlohy lesů, soukromí vlastníci jsou na 4 % rozlohy lesů.	Hlavním limitem úspěšného hospodaření v lesích jsou probíhající klimatické změny, které kladou zvýšené nároky na lidskou práci.
Rybníkářství	Mikulovsko-lednická rybníční soustava (rybníky Nesyt, Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský a Zámecký) je ve vlastnictví státu, právo hospodaření má Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (s výjimkou Zámeckého rybníku, na kterém má právo hospodařit s majetkem státu Národní památkový ústav). Hospodářsky jsou rybníky využívány nájemcem, Rybářstvím Hodonín, spol. s r.o. s výjimkou Zámeckého rybníka	Jedná se o mělkou rybníční soustavu, která rychle v horkých letních dnech vysychá. Revitalizací prošel pouze Zámecký rybník. Ostatní rybníky by bylo vhodné odbahnit. Dalším limitním faktorem je přemnožení nepůvodních druhů ryb, karase stříbřitého a střevličky východní.
Cestovní ruch	I když nejčastějším cílem turistických návštěvníků v Lednicko-valtickém areálu je dlouhodobě především zámek Lednice a jeho park s Minaretem, je patrný nárůst zájmu i o zámek Valtice a rovněž ostatní památky ve statku. Stále se rozšiřuje ubytovací kapacita ve všech obcích situovaných ve statku i v širším okolí. Rozšiřuje se nabídka služeb a rovněž nabídka kulturních a společenských akcí všeho druhu.	V zájmu ochrany hodnot statku je žádoucí preferovat a rozvíjet zejména takové oblasti cestovního ruchu, které se váží k výjimečné světové hodnotě statku:

Základní oblasti využívání statku:	Aktuální stav využívání:	Limity spojené s využíváním:
Lázeňství	V obci Lednice se nacházejí dva subjekty, které poskytují novodobé lázeňské služby na bázi jodobromové mořské vody z třetihorních geologických vrstev. Vrt se nachází na katastru obce Charvatská Nová Ves. Jako první byly uvedeny do provozu Lázně Lednice, s. r. o. a to v roce 2007. Spa Resort Lednice s. r. o. byl uveden do provozu v roce 2015. Lázně tvoří ucelený areál v jihovýchodní části obce Lednice.	Zatím nejsou ideálně dořešeny vycházkové lázeňské stezky (přechod silnice, doplnění mobiliáře, úprava povrchu, atd.), jejichž případné další trasy v krajině by měly být situovány do bývalých parkových prostorů v okolí soustavy rybníků a napomoci regeneraci těchto ploch. To by vytvořilo synergie při prezentaci krajinné kompozice a možnost sdružování prostředků na úpravy a údržbu.
Volnočasové aktivity	Součástí života současné společnosti je rozšiřující se zájem o tzv. moderní volnočasové aktivity. Mezi tradiční volnočasové aktivity ve statku patří například myslivost, jízda na koni nebo v kočáře, rybářství a sběr lesních plodů. Mezi nové aktivity, u kterých se vytváří nabídka i poptávky, lze zařadit například jízdu na kolečkových bruslích, skateboardech, provozování lanových center.	V zájmu ochrany hodnot statku je žádoucí preferovat a rozvíjet zejména takové volnočasové aktivity, které se váží k výjimečné světové hodnotě statku a současně mají podnikatelský potenciál. S rozvojem přidružených aktivit (nesouvisejících s výjimečnou světovou hodnotou, jakými jsou např. lanová centra) vzrůstá nebezpečí poškození hmotné a zejména nehmotné hodnoty památky. Měly by být proto v maximální míře eliminovány.

Tab. 11: Základní oblasti specifického využívání statku Lednicko-valtický areál a limity s ním související.

3.3 Seznam možných negativních faktorů a jejich dopad na stav památky

3.3.1 Stavební činnost a rozvoj

V rámci dlouhodobého monitoringu je zaznamenán trvalý nárůst tlaků vyvolávaných zájmy o novou výstavbu, demolice, přestavby apod., mj. i v souvislosti s investičními zájmy podnikatelů v cestovním ruchu.¹ Statek je podle platných právních předpisů

¹ Viz průběžné monitorovací zprávy Národního památkového ústavu.

předmětem památkové ochrany jako celek. Činnosti vyjmenované v odst. 2 § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů („*k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénní úpravě, umístění nebo odstranění reklamního zařízení, umístění nebo odstranění reklamního nebo informačního poutače, pokud nejde o reklamní zařízení podle stavebního zákona, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovací práci na této nemovitosti*“) podléhají posouzení a souhlasu orgánů státní památkové péče, jejichž hlavním předmětem činnosti je ochrana hodnot území jako celku i jeho jednotlivých částí. Činností těchto orgánů by tak mělo být zabezpečeno uchování integrity a autenticity statku.

Uvedeným tlakům se daří ve většině případů čelit, a to v souladu s předešlým odstavcem.

3.3.2 Dopravní infrastruktura a infrastruktura služeb

Doprava místní i tranzitní je s ohledem na povahu statku dlouhodobě složitým tématem. Přetrvávajícím problémem je také doprava v klidu, zejména v hlavních sídlech areálu – Valtice a Lednice. Není např. zajištěna forma eliminace dálkové dopravy, která využívá silnici I/40. Státní památková péče dlouhodobě usiluje i o eliminaci jejích dopadů a nejlépe vymístění transitu ze statku zcela. Zejména v souvislosti se stavbou dálnice Brno-Mikulov-Vídeň je toto téma stále aktuální.

Se zvyšující se atraktivitou zámků a akcemi pořádanými zejména na zámku ve Valticích, rychle narůstá počet návštěvníků, příjezdějících na tyto akce auty či autobusy. Větší záchytná parkoviště stále chybí, přestože je potřeba zpracování celkového generelu doporučována v monitoringu území dlouhodobě. Tato problematika je zatím řešena individuálně, v kontextu rozšiřování parkovacích kapacit v intravilánech obcí, případně, v dlouhodobém horizontu, zapracováváním do územních plánů obcí. Vhodnějším řešením by bylo zpracování studie pokrývající všechny dotčené obce, nikoli fragmentované návrhy na úrovni jednotlivých územně-plánovacích dokumentací.

K hlavním slabým stránkám a hrozbám tedy stále patří:

- 1) Absence záchytného parkoviště na okraji turisticky nejvyhledávanější lokality – areál zámku Lednice, které je součástí nově projednávaného územního plánu Lednice.
- 2) Absence záchytného parkoviště na okraji velmi turisticky vyhledávané lokality areálu – areál zámku Valtice.
- 3) Absence nebo nedostatečná kapacita existujících parkovišť vázaných na lichtenštejnské solitérní stavby v krajině.
- 4) S body 1 a 2 související absence hromadné kyvadlové dopravy.
- 5) Absence koncepčně vedených cyklistických tras propojujících statek s okolím, a to zejména takových, které eliminují rizika střetů cyklistů, s chodci, jezdci na koních s dopravními prostředky na poměrně frekventovaných trasách.
- 6) Uvažovaný obchvat města Valtice (přeložka silnice I/40) protínající úrovně, mimo jiné, významné krajinotvorné prvky statku – Bezručovu a Ladenskou alej a vyžadující významné terénní práce v centrální části statku.

3.3.3 Cestovní ruch a jeho usměrňování, společenské a kulturní využívání

Statek dlouhodobě čelí tlakům vyvolaným nárůstem cestovního ruchu. V případě jednotlivých památek v krajině je nárůst turismu vhodně regulován prostřednictvím prodeje vstupenek. Krajina je ovšem volně přístupná a možnosti regulace turismu jsou proto velmi omezené. To se v hlavní turistické sezóně mnohdy projevuje např. nedostatkem parkovacích kapacit.¹

Správce turisticky nejnavštěvovanějších částí statku (Národní památkový ústav) má ve spolupráci s místně příslušnými orgány veřejné správy dostatek nástrojů k usměrňování této návštěvnosti. Národní památkový ústav nabízí řadu prohlídkových okruhů na jím spravovaných objektech, jejichž nabídka je stále, v souladu s kapacitními možnostmi jednotlivých památek, navyšována. To má pozitivní vliv na rozptyl turistů do různých částí světové památky. V celém statku se také zvyšuje rozsah poskytovaných služeb návštěvníkům. Žádoucí ovšem je stále podporovat záměry, jež koncepčně napomohou rozšířit turistickou náplň vhodně prezentující a nepoškozujiící jeho hodnoty, které budou atraktivní pro návštěvníky a napomohou jejich většímu rozptýlení v krajině.

Nevhodné společensko-kulturní využívání jednotlivých objektů či částí území nebylo zaznamenáno, pomineme-li účelové přeměny domů z tradičního rodinného bydlení v krátkodobé turistické ubytování (penziony).

S nárůstem turismu souvisí nárůst reklamních ploch a informačních poutačů v celém Lednicko-valtickém areálu. Této skutečnosti se snaží kompetentní subjekty čelit – viz materiál: *Informační systémy v krajině památkové zóny Lednicko-valtického areálu na jižní Moravě – návrh pravidel pro instalaci*, vytvořený Národním památkovým ústavem ve spolupráci s Krajským úřadem Jihomoravského kraje.²

3.3.4 Znečištění životního prostředí

V období platnosti nyní aktualizované verze Management Planu se neprojeví známky závažného poškození životního prostředí, avšak nelze předjímat, že by tomu tak potenciálně nemohlo být v budoucnu.

Památko světového dědictví požívá na řadě míst také zvýšené ochrany podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.³

3.3.5 Využívání přírodních a biologických zdrojů

V oblasti statku se nacházejí významné podzemní zásoby pitné vody, která se využívá k zásobování města Břeclavi a obcí. Statek je lokálně vystaven tlakům průzkumné důlní / těžební činnosti, protože na jeho území se nacházejí ložiska ropy, zemního plynu a nerostů (štěrků), která by mohla být předmětem zájmu podnikání. Situace je

- ¹ Je možné podporovat určitý rozptyl turistů po krajině např. prostřednictvím nových turistických cílů spojených s výjimečnou světovou hodnotou.
- ² Dostupné v elektronické spisové službě Národního památkového ústavu pod čj. NPU-371/5573/2018 ze dne 19. 1. 2018.
- ³ Na území statku je vyhlášeno několik zvláště chráněných maloplošných území, NATURA. Na severovýchodě a jihovýchodě vzniká Chráněná krajinná oblast Soutok.

podrobně monitorována orgány ochrany přírody a krajiny a orgány státní památkové péče, včetně odborných organizací, tak, aby nebyly ohroženy přírodní ani kulturní hodnoty statku.

Záměry uvažované k realizaci na území statku jsou v souladu s národními právními předpisy (zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči; zákon č. 114/1992 Sb., Zákon o ochraně přírody a krajiny a další) předmětem posuzování dotčených orgánů, tudíž jsou vyloučeny negativní dopady na kulturní a přírodní hodnoty statku. K realizaci jsou připuštěny pouze takové, které nemají dlouhodobý vliv na kulturní a přírodní dědictví a souvisejí s podporováním soběstačnosti České republiky v zajištění strategických surovin.

3.3.6 Klimatické změny a nepříznivé projevy počasí

Území Břeclavska, kde se Lednicko-valtický areál nachází, patří k těm, kde se dlouhodobě projevuje deficit srážek. Ten negativně působí na přírodní složku statku. Projevuje se i nedostatkem vody přímo pro potřeby obyvatel. Do budoucna je důležité tuto skutečnost promítnout do všech koncepcí v území, včetně racionálního zvažování možností dalších staveb, které vodu k plnění svých funkcí potřebují, tedy včetně obytných.

Sucho znesnadňuje zejména péči o vegetační složku krajiny (parky, zahrady, krajinné vegetační prvky). Správci statku suchu čelí zvyšováním podílu lidské práce při závlivce. Sucho se druhotně může projevovat i v životě občanů a kvalitě služeb.

Za potencionální rizikový faktor lze ve statku považovat výskyt lokálních vichřic, batornád, které mohou působit škody na stavbách, porostech, liniových a solitérních výsadbách.

Výskyt těchto jevů je v podmínkách mírného pásma ČR velmi ojedinělý, nicméně ne vyloučený. Těmto jevům nelze zcela předcházet. Eliminaci škod způsobených výskytem vichřic je částečně předcházeno kontinuální rehabilitací porostů, liniových a solitérních výsadeb.

Část statku (zejména území zámeckého parku v Lednici) může být ohroženo vodním živlem. Česká republika, která má řadu zkušeností s povodňovými situacemi (zejména roky 1997 a 2002), věnuje eliminaci rizik zvýšenou pozornost.

Vzhledem k rozsáhlé regulaci řeky Dyje bylo nebezpečí ničivých záplav eliminováno na minimum. Z dostupných povodňových map České republiky vyplývá, že ostatní části statku by zaplaveny nebyly, čemuž odpovídají i dlouholeté zkušenosti.

3.3.7 Invazní nebo nadměrně rozšířené druhy rostlin a živočichů

Identifikován byl výskyt škůdců jako je zavíječ zimostrázový (*Cydalima perspectalis*) a *Hymenoscyphus fraxineus*. Výskyt prvního není v takovém rozsahu, aby poškodil hodnoty statku. Správci výskytu mu úspěšně čelí. Druhý škůdce (známější jako *Chalara fraxinea*) způsobuje hynutí jasanů, které má místy již kalamitní charakter. Správci statku tomuto výskytu úspěšně čelí, např. selekcí odolných jedinců, výsadbou odrůd jasanů, které jsou vůči tomuto patogenu rezistentní.

Další možností v boji s patogeny je navázání užší spolupráce s Mendelovou univerzitou v Brně, která se specializuje na výzkumy ochrany zeleně, např. experimentální injektáž dřevin.

V důsledku dlouhodobého sucha dochází k významnému šíření i dalších patogenů, způsobujících úhyn dřevin v některých částech Lednicko-valtického areálu, např.: *Cryptostroma corticale* (původce sazné nemoci kůry javorů), jmelí (*Viscum album*), ochmet (*Loranthus europaeus*) na dubech a krasec skvostný (*Lamprodiola festiva*), který napadá a ničí zeravy a jalovce.

U borovice černé (*Pinus nigra*), která byla používána ke skupinovým výsadbám na vyvýšených místech, především ve Valticích, dochází vlivem sucha k napadání patogenní houbou *Sphareopsis sapinea*, která způsobuje poměrně rychlé usychání dřevin. Výskyt patogena je v současnosti monitorován v místě zvaném Bezručova vyhlídka ve Valticích. Stav je řešen s vlastníkem pozemku Lesy ČR, s. p.

Zaznamenáno bylo také šíření pajasanu žláznatého (*Ailanthus altissima*), což je krátkověký pionýrský druh. Jako nenáročná dřevina odolávající znečištěnému prostředí i zasolení je schopna obsadit jakoukoli opuštěnou plochu, kde vytváří husté porosty a vytlačuje jiné druhy.

Správci výskytu čelí prostřednictvím mechanické likvidace. Nejúčinnější metodou pro likvidaci je aplikace kapslí s glyfosátem pomocí injektážní technologie EZ-Ject Lance, a to každých 7,5 cm obvodu kmene jednu kapsli.

3.3.8 Aspekty demografie

Demografická křivka v obcích a městě ležících uvnitř statku je dlouhodobě stabilní. Region patří mezi oblasti s nízkou mírou nezaměstnanosti. Změny v počtu a skladbě stálých obyvatel a míra nezaměstnanosti nemají negativní vliv na hodnoty statku.

3.4 Turistická návštěvnost statku

Jedním z typických doprovodných jevů zápisu statku na Seznam světového dědictví je jeho zvýšená návštěvnost. Lednicko-valtický areál patří v tomto ohledu mezi nejvyhledávanější turistické cíle v České republice.

Rozsah a frekvence turistických návštěv jsou ve statku regulovány pouze u objektů turistických cílů (zámky a jiné objekty). Využívá se k tomu jednak časového režimu, jednak jsou využitelné i nástroje cenové politiky v oblasti vstupného. Stávající osvětové služby pro turisty poskytuje průvodcovská služba zajišťovaná zaměstnanci hlavních turistických cílů, tedy objektů ve správě Národního památkového ústavu (zámky Lednice a Valtice). Také další určující objekty, včetně těch, které spravují jiné subjekty, mají regulovanou návštěvnost.

Obecně známé negativní dopady nárůstu turistického ruchu, jako jsou například narušování pohody tamních obyvatel, zvýšení dopravy, zejména individuální automobilové v klidu i pohybu, tlaky na velkokapacitní zařízení pro ubytování turistů, jejich neorganizovaný „pohyb“, zejména v parcích při zámcích, budou eliminovány realizací opatření, která budou těmto dopadům předcházet nebo je minimalizovat – viz Návrhová část této aktualizace Management Planu.

3.5 Výčet existujících a chybějících opatření k eliminaci rizikových faktorů

Památka je na rizika připravena prostřednictvím funkčního krizového řízení. Krizové řízení představuje souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení, zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury (zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Typ nebezpečí / krizová situace	Základní výčet krizových opatření
Přírozená povodeň	Plnění nařízených krizových opatření dle § 14 odst. 4 a) b) c) d) e) f) g) h) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), která nařizuje hejtman kraje, dle § 21 odst. 1 a) b) c) a odst. 2 a) b) z. č. 241/2000 Sb., která nařizuje hejtman kraje za stavu nebezpečí, za nouzového stavu pouze pokud tak neučinila vláda.
Extrémní dlouhodobé sucho	Plnění nařízených krizových opatření dle § 5 a § 6) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), která nařizuje vláda, případně dalších opatření přijatých podle zvláštních právních předpisů.
Extrémní vítr	Provedení opatření ke zvyšování odolnosti stavby a lehkých konstrukcí např. ukotvení předmětů, uzavření oken, dveří apod. Popřípadě opustit objekt a ohrožené území, řídit se pokyny z varovných a informačních systémů. Plnění nařízených krizových opatření dle § 14 odst. 4 a) b) c) d) e) f) g) h) z. č. 240/2000 Sb., která nařizuje hejtman kraje, dle § 21 odst. 1 a) b) c) a odst. 2 a) b) z. č. 241/2000 Sb., která nařizuje hejtman kraje za stavu nebezpečí, za nouzového stavu pouze pokud tak neučinila vláda (varování a evakuace ohroženého obyvatelstva, uzávěra ohrožených míst, zdravotnická pomoc zraněným, náhradní ubytování a stravování, odklizení trosek, obnova sítí, zprůjezdnění komunikací apod.). Průběžná rehabilitace historické zeleně, její včasná dosadba; průběžná péče o les ve smyslu aktualizovaného lesního hospodářského plánu.

Typ nebezpečí / krizová situace	Základní výčet krizových opatření
Narušení zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)	Provedení opatření k ochraně osob a objektu před narušiteli zákonnosti, např. posílení objektové bezpečnosti apod. Plnění nařízených krizových opatření dle § 5 a § 6 z. č. 240/2000 Sb., která nařizuje vláda, případně dalších opatření přijatých podle zvláštních právních předpisů. Posílení personálu strážní služby v krajině a stájových dvorech hřebčína. K zajištění bezpečnosti celého území Jihomoravského kraje, kde předmětná památka leží, a eliminaci jakýchkoliv bezpečnostních hrozeb a rizik vytváří Jihomoravský kraj bezpečnostní systém, v jehož rámci buduje, udržuje a používá vlastní bezpečnostní schopnosti a současně sdílí a používá bezpečnostní schopnosti České republiky budované a udržované státem. Při zajištění bezpečnosti Jihomoravský kraj trvale prosazuje maximální účelnost, adekvátnost, hospodárnost, efektivnost, dlouhodobou udržitelnost a krátkodobou obnovitelnost bezpečnostních schopností kraje.
Požár v přírodě	Provádění protipožárních preventivních opatření dle zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Provádění vnitřních předpisů zámků Lednice aj., vnitřních předpisů, periodická školení zaměstnanců. Zabezpečení protipožárního dohledu zaměstnanci jednotlivých hodnotných objektů v krajině.
Požár v zástavbě	Provádění protipožárních preventivních opatření dle zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Provádění vnitřních předpisů správ zámků, vnitřních předpisů, periodické školení zaměstnanců. Zabezpečení protipožárního dohledu specializovaným zaměstnancem.

Tab. 12: Výčet existujících a chybějících opatření k eliminaci rizikových faktorů.¹

¹ Autorská rešerše z existujících dokumentů a právních předpisů (R. Zámečník).

4 PRÁVNÍ RÁMEC

4.1 Výnos o ochraně a právní předpisy a opatření vztahující se k ochraně výjimečné světové hodnoty

4.1.1 Mezinárodní ochrana kulturního dědictví statku

Statek je zapsán v Seznamu světového dědictví v souladu s mezinárodní Úmluvou o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a prováděcích směrnic k ní, a to na základě Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví č. CONF 201 VIII. C ze dne 7. 12. 1996 (<http://whc.unesco.org/en/decisions/2982>). Statek světového dědictví má identifikační číslo C 763 (<http://whc.unesco.org/en/list/763>).

4.1.2 Mezinárodní ochrana přírodního dědictví statku

a) Biosférická rezervace Dolní Morava

Schválena Výborem Mezinárodní koordinační rady programu UNESCO „Člověk a biosféra“ v Paříži ve dnech 8.–11. července 2003.

b) Ochrana podle Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva

Lokalita: Niva Dyje, Lednické rybníky, Rendez-vous

c) Ochrana prostřednictvím statutu Evropsky významné lokality spadající do soustavy Natura 2000

Na základě směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin z 21. 5. 1992 jsou vymezovány Evropsky významné lokality. Nařízením Vlády č. 318/2013 Sb. o stanovení národního seznamu Evropsky významné lokality, byly vymezeny na území statku:

Evropsky významná lokalita Bezručova alej

Zahrnuje alej mezi Lednicí a Valticemi přes hráz Hlohoveckého rybníka.

Evropsky významná lokalita Lednice – zámek

Zahrnuje stavby v areálu zámku Lednice.

Evropsky významná lokalita Lednické rybníky

Zahrnuje rybníky Nesyt, Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský.

Evropsky významná lokalita Niva Dyje

Zahrnuje rozsáhlé území nivy Dyje od Nových Mlýnů k Břeclavi včetně Zámeckého rybníku a lesa jižně od Mlýnského rybníku v okolí Apollonova chrámu.

Evropsky významná lokalita Rybniční zámek –

Sídliště netopýra brvitého ve stavbě Rybničního zámku.

Evropsky významná lokalita Rendez-vous

Zahrnuje část lesa v okolí Dianina chrámu.

Evropsky významná lokalita Soutok-Podluží

Zahrnuje rozsáhlé území širšího soutoku Moravy a Dyje přibližně od Mikulčic a od Pohanska.

Evropsky významná lokalita Slanisko u Nesytu

Zahrnuje slabě zasolené suché louky jihozápadně od rybníku Nesyt.

d) Ochrana volně žijících ptáků

Na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků z 30. 11. 2009 jsou na území statku vymezeny:

- Ptačí oblast Lednické rybníky – vyhlášena nařízením Vlády č. 601/2004 Sb. z 6. 12. 2004, zahrnuje rybníky Nesyt, Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský a Zámecký.
- Ptačí oblast Soutok-Tvrdonicko – vyhlášena nařízením Vlády č. 26/2005 Sb. z 13. 1. 2005, zahrnuje širší soutok Moravy a Dyje přibližně od Mikulčic a od Pohanska.

4.1.3 Národní ochrana kulturního dědictví

Podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, platí na území statku tyto kategorie ochrany kulturního dědictví:

a) Památková rezervace

Na základě Výnos MŠK č.j.: 47.779/65-V/2 o zřízení státní archeologické rezervace Břeclav - Pohansko, nabytí právní moci: 30. 11. 196 a na základě Výnos MK ČSR č. j.: 16.417/87-VI/1 ze dne 21. 12. 1987 o prohlášení historických jader měst Kutné Hory, Českého Krumlova, Jindřichova Hradce, Slavonic, Tábora, Žatce, Hradce Králové, Jičína, Josefova, Litomyšle, Pardubic, Znojma, Nového Jičína, Olomouce, obce Kuks s přilehlým komplexem bývalého hospitálu a souborem plastik v Betlémě, souboru technických památek Stará huť v Josefském údolí u Olomoučan a archeologických lokalit Libodřický mohylník, Slavníkovská Libice, Třísov, Tašovice, Bílina, České Lhotice, Staré Zámky u Líšně a Břeclav - Pohansko za památkové rezervace, nabytí právní moci 29. 12. 1987, byla vyhlášena památková rezervace Břeclav - Pohansko. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek: 1014.

b) Památková zóna**b1) Krajinná památková zóna Lednicko-valtický areál**

Vyhlášena na základě Vyhlášky Ministerstva kultury č. 484/1992 Sb. ze dne 10. 9. 1992 o prohlášení Lednicko-valtického areálu na jižní Moravě za památkovou zónu, nabytí právní moci 10. 9. 1992. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek: 2206.

b2) Městská památková zóna Valtice

Vyhláška Jihomoravského KNV (bez č. j.) ze dne 20. 11. 1990 o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny, nabytí právní moci 20. 11. 1990. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek: 2083.

c) Ochranné pásmo městské památkové zóny Valtice

Rozhodnutí ONV v Břeclavi o určení ochranného pásma, č. j.: č. 42/90 – pam. ze dne 13. 6. 1990, nabytí právní moci 29. 6. 1990. rejstříkové č. Ústředního seznamu kulturních památek: 3272.

d) Národní kulturní památka**Zámek Lednice**

Prohlášena na základě Nařízení vlády č. 262/1995 Sb. ze dne 16. 8. 1995 o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, nabytí právní moci 15. 11. 1995 a na základě Nařízení vlády č. 336/2002 Sb. ze dne 19. června 2002, kterým se mění nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb., nabytí právní moci 1. 8. 2002. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek: 216.

Zámek Valtice

Prohlášen na základě Nařízení vlády č. 262/1995 Sb. ze dne 16. 8. 1995 o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, nabytí právní moci 15. 11. 1995 a Nařízení vlády č. 336/2002 Sb. ze dne 19. června 2002, kterým se mění nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb., nabytí právní moci 1. 8. 2002. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek: 217.

e) Kulturní památka¹**4.1.4 Národní ochrana přírodního dědictví**

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, platí na území statku tyto kategorie ochrany přírodního dědictví:

a) Národní přírodní rezervace**Lednické rybníky**

Národní přírodní rezervace Lednické rybníky byla vyhlášena na základě Výnosu MK ČSP č. j.: 14.200/88 SÚOP ze dne 24. 11. 1988.

Slanisko u Nesytu

Národní přírodní rezervace Slanisko u Nesytu, byla vyhlášena na základě Rozhodnutí Okresního národního výboru č. j.: škol-457/2-1961 ze dne 4. 10. 1961.

b) Přírodní rezervace**Františkův rybník**

Přírodní rezervace Františkův rybník byla vyhlášena v roce 1994.

¹ Na území statku se nachází řada kulturních památek. S ohledem na cílenou stručnost Management Planu v něm nejsou explicitně vyjmenovány. Údaje k nim jsou veřejně dostupné v Památkovém katalogu, který vede Národní památkový ústav (<https://www.pamatkovykatalog.cz/uskp>).

c) Národní přírodní památka**Pastvisko u Lednice**

Národní přírodní památka Pastvisko u Lednice byla vyhlášena v roce 1990.

Rendez-vous

Národní přírodní památka Rendez-vous byla vyhlášena v roce 1990.

d) Přírodní památka**Květné jezero**

Přírodní památka Květné jezero byla vyhlášena v roce 1956 a přehlášena v roce 1988.

Kamenice u Hlohovce

Přírodní památka Kamenice u Hlohovce byla vyhlášena v roce 2002.

Studánkový vrch

Přírodní památka Studánkový vrch byla vyhlášena v roce 2014.

e) Památný strom**Bizarní borovice u Tří Grácií**

Památný strom Bizarní borovice u Tří Grácií – vyhlášen v roce 2003.

Knížecí dub

Památný strom Knížecí dub byl vyhlášen v roce 2008.

Platan javorolistý u Janova hradu

Platan javorolistý u Janova hradu byl vyhlášen v roce 2013.

f) Přírodní park**Niva Dyje**

Přírodní park Niva Dyje byl vyhlášen v roce 2002 a nachází se ve východní části území.

4.1.5 Výčet určujících národních právních předpisů souvisejících s péčí o statek

Na území zapsaného statku se uplatňují zejména následující právní předpisy:¹

- Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jenž stanoví právní rámec, v němž se uplatňuje péče o památkovou rezervaci Břeclav - Pohansko, městskou památkovou zónu Valtice, krajinou památkovou zónu Lednicko-valtický areál, národní a kulturní památky ve statku.
- Vyhláška č. 66/1988 Sb., k provedení zákona o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a Vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón, podle nichž se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

¹ Z povahy statku, nemůže být výčet vyčerpávající.

- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (lesní zákon), který se uplatňuje při správě lesů ve statku.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (vodní zákon), který se na území statku uplatňuje zejména z důvodu přítomnosti vodní rybniční soustavy.
- Zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, který se uplatňuje ve vztahu k zemědělské půdě (trvalé travní porosty, orná půda aj.).
- Zákon č. 283/2021 Sb. Stavební zákon (nový), o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, jímž se řídí územní plánování a stavební činnost.
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, jemuž podléhá ochrana Evropsky významné a zvláště chráněná maplošná území a památné stromy ve statku.
- Směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, která je podkladem pro implementaci právní úpravy Evropsky významných lokalit.
- Vyhláška č. 166/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s vytvářením soustavy NATURA 2000, ve znění pozdějších předpisů, jimiž se provádí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve vztahu k ochraně Evropsky významných lokalit.
- Zákon č. 44/1988 Sb. o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (horní zákon), který se uplatňuje ve vztahu k chráněným ložiskovým územím ve statku.
- Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 203/2006 Sb, o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, který upravuje činnost státních příspěvkových organizací v kultuře, kterou je Národní památkový ústav.

4.2 Přehled hlavních odpovědností výkonu správy a péče za statek

4.2.1 Orgány a organizace s řídicí pravomocí, plnící zákonná ustanovení

S ohledem na typ statku – kulturní krajina – nemůže být níže uvedený výčet vyčerpávající. Zvolen byl proto přístup zaměřený na identifikaci určujících aktérů ve statku, již mají současně zásadní vliv na uchování jeho výjimečné světové hodnoty, tedy subjekty vykonávající státní správu na úseku péče o kulturní a přírodní dědictví.

Mezi další významné aktéry, jejichž činnosti mohou nebo se bezprostředně dotýkají problematiky péče o statek, tedy souvisejí s výjimečnou světovou hodnotou, patří zejména subjekty spadající do gesce Ministerstva zemědělství, jako např. Národní zemědělské muzeum a jeho pobočka ve Valticích, specializovaná na vinařství, zahradnictví a krajinu, Ministerstva pro místní rozvoj, jako např. Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jako např. Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně se sídlem v Lednici.

4.2.1.1 Oblast péče o kulturní dědictví

a) Ministerstvo kultury

Maltézské nám. 471/1, 118 11 Praha,

tel.: +420 257 085 111

e-mail: epodatelna@mkcr.cz

ID datové schránky: 8spaur

Ministr kultury:

Mgr. Martin Baxa

tel.: +420 257 085 203, +420 224 321 267, e-mail: sekretariat@mkcr.cz

Náměstek pro řízení sekce kulturního dědictví a příspěvkových organizací:

Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D.

tel.: +420 257 085 405, e-mail: vlastislav.ouroda@mkcr.cz

Ředitel Odboru památkové péče:

Mgr. Jiří Vajčner, Ph.D.

tel.: +420 257 085 413, e-mail: jiri.vajcner@mkcr.cz

Ředitel Odboru mezinárodních vztahů a EU:

PhDr. Petr Hnízdo

tel.: +420 257 085 306, e-mail: petr.hnizdo@mkcr.cz

Oddělení pro vztahy s UNESCO a mezinárodní spolupráci:

Mgr. Dita Limová

tel.: +420 257 085 371, e-mail: dita.limova@mkcr.cz

b) Krajský úřad Jihomoravského kraje

Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

tel.: +420 541 651 111

e-mail: posta@kr-jihomoravsky.cz

ID datové schránky: x2pbqzq

Vedoucí Odboru kultury a památkové péče:

Mgr. Petr Fedor

tel.: + 420 541 652 321, e-mail: fedor.petr@kr-jihomoravsky.cz

c) Městský úřad Břeclav, Odbor stavební a životního prostředí, Oddělení životního prostředí a památkové péče

Náměstí T. G. Masaryka 42/3, Břeclav, 690 02

tel.: +420 519 311 111

e-mail: posta@breclav.eu

ID datové schránky: fesbhyp

Vedoucí Oddělení životního prostředí a památkové péče:

Ing. Vladimíra Kubíková

+420 519 311 202, e-mail: vladimira.kubikova@breclav.eu

d) Odborná organizace státní památkové péče**Generální ředitelství Národního památkového ústavu**

Valdštejnské náměstí 3/162, 118 01 Praha 1.

tel.: +420 257 010 111

e-mail: sekretariat@npu.cz, epodatelna@npu.cz

ID datové schránky: 2cy8h6t

Generální ředitelka Národního památkového ústavu:

Ing. arch. Naděžda Goryczková

tel.: +420 257 010 166, e-mail: goryczkova.nadezda@npu.cz

Náměstkyně generální ředitelky pro památkovou péči:

Dott. Jana Michalčáková, Ph.D. et Ph.D.

tel.: +420 257 010 150, e-mail: michalcakova.jana@npu.cz

Vedoucí Oddělení památek s mezinárodním statusem:

Ing. arch. Věra Kučová

tel.: +420 257 010 284, e-mail: kucova.vera@npu.cz

Garanti za Národní památkový ústav, generální ředitelství:

PhDr. BcA. Martin Pácal

vedoucí Odboru péče o památkový fond

tel.: +420 257 010 225, e-mail: pacal.martin@npu.cz

Specialisté za Národní památkový ústav, generální ředitelství:

Ing. Ina Truxová

vedoucí oddělení specialistů

tel.: +420 257 010 105, e-mail: truxova.ina@npu.cz

Ing. arch. Iveta Merunková, Ph.D.

specialista na památkový urbanismus a územní plánování

tel.: +420 257 010 205, e-mail: merunkova.iveta@npu.cz

Územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Brně

Náměstí Svobody 8, 601 54 Brno

tel.: +420 542 536 193

e-mail: sekretariat.brno@npu.cz

ID datové schránky: 2cy8h6t

Ředitel Národního památkového ústavu, územního odborné pracoviště v Brně:

PhDr. Zdeněk Vácha

tel.: + 420 542 536 120, e-mail: zdenek.vacha@npu.cz

Památky s mezinárodním statusem:

Doc. Ing. Roman Zámečník, Ph.D.

monitoring památek s mezinárodním statusem

tel.: + 420 542 536 111, e-mail: zamecnik.roman@npu.cz

Garant za Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně:

PhDr. Radim Šťastný

územní garant pro Lednicko-valtický areál

tel.: + 420 723 931 773, e-mail: stastny.radim@npu.cz

Specialisté za Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně:

Mgr. Petr Holub

vedoucí odboru péče o památkový fond, specialista na archeologii

tel.: 542 536 171, e-mail: holub.petr@npu.cz

Doc. Ing. Roman Zámečník, Ph.D.

specialista na památky zahradního umění a kulturní krajinu

tel.: + 420 542 536 193, e-mail: zamecnik.roman@npu.cz

Ing. arch. Dana Novotná, Ph.D.

specialistka pro urbanismus

tel.: +420542 536 160, e-mail: novotna.dana@npu.cz

Mgr. Zoja Matulíková

specialistka pro restaurování

tel.: +420 542 536 137, e-mail: matulikova.zoja@npu.cz

Mgr. Marta Sedláková

specialistka na restaurování – mobiliář, specialistka na zámecké instalace

tel.: +420 542 536 176, e-mail: sedlakova.marta@npu.cz

4.2.1.2 Oblast péče o přírodní dědictví

a) Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65 Praha 10, 100 10

tel.: +420 267 121 111

e-mail: info@mzp.cz

ID datové schránky: 9gsaax4

Ministr životního prostředí:

Mgr. Petr Hladík

tel.: +420 267 122710, e-mail: kancelarm@mzp.cz

Vrchní ředitel sekce ochrany přírody a krajiny:

Ing. Michal Servus

tel.: +420 267122495, e-mail: michal.servus@mzp.cz

Ředitel odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny:

Ing. Petr Stloukal

tel.: +420 267122021, e-mail: petr.stloukal@mzp.czŘeditel odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků:

Ing. Jan Šíma

tel.: +420 267122038, e-mail: jan.sima@mzp.czVrchní ředitel sekce ochrany životního prostředí:

Mgr. David Surý

tel.: +420 267122119, e-mail: david.sury@mzp.cz**b) Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky**Ústředí Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Kaplánova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov

tel.: +420 951 421 242

e-mail: aopkcr@nature.cz

ID datové schránky: dkkdkdj

Ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR:

RNDr. František Pelc

tel.: +420 95 142 1242, e-mail: frantisek.pelc@nature.czŘeditel Sekce ochrany přírody a krajiny:

Ing. Pavel Pešout

tel.: +420 951 421 205, + 420 602 393 884, e-mail: pavel.pesout@nature.cz**c) Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Regionální pracoviště Jižní Morava**

Kotlářská 51, 602 00 Brno

tel.: +420 951 425 049, +420 951 425 045, +420 951 425 069

e-mail: jizni.morava@nature.cz

ID datové schránky: ngbdyqr

Ředitel Regionálního pracoviště Jižní Morava:

Ing. Stanislav Koukal

tel.: + 420 774 423 826, e-mail: stanislav.koukal@nature.czVedoucí Oddělení péče o přírodu a krajinu:

Mgr. Lenka Slavíková

tel.: + 420 95 142 5045, + 420 607 236 169, e-mail: lenka.slavikova@nature.cz**d) Správa Chráněné krajinné oblasti Pálava**

Náměstí 32, 692 01 Mikulov

tel.: +420 951 425 018

e-mail: palava@nature.czVedoucí Oddělení Správy CHKO Pálava:

Mgr. Jiří Kmet

vedoucí Odboru péče o památkový fond

tel.: +420 95 142 5012, +420 724 831 131, e-mail: jiri.kmet@nature.cz

4.3 Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál

Steering group pojmenovaná Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál, zahájila svou činnost v roce 2023. První zasedání se konalo dne 30. 5. 2023, druhé 17. 10. 2023.

Složení Rady památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál:

Ing. Jan Zámečník, předseda
náměstek hejtmána Jihomoravského kraje

Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D.
vrchní ředitel sekce pro kulturní dědictví, Ministerstvo kultury

PhDr. Jan Fluxa
náměstek ministra, Ministerstvo pro místní rozvoj

Ing. Michal Servus
vrchní ředitel sekce ochrany přírody a krajiny, Ministerstvo životního prostředí

Radek Holomčík
náměstek ministra, Ministerstvo zemědělství

Ing. Miroslav Svoboda
ředitel Lesního závodu Židlochovice, Lesy ČR, s. p.

Dott. Jana Michalčáková, Ph.D. et Ph.D.
náměstkyně generální ředitelky, Národní památkový ústav

Ing. František Pelc
ředitel, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Ing. Pavel Cenek
ředitel závodu Střední Morava, Povodí Moravy, s. p.

RNDr. Libor Kabát
místostarosta, obec Lednice

Robert Vyhoda
místostarosta, město Valtice

Bc. Svatopluk Pěček
starosta, město Břeclav

4.4 Spolupracující subjekty

Níže uvedený výčet nemůže být vyčerpávající. Primárně jsou uvedeni zástupci těch subjektů, jejichž činnost se bezprostředně dotýká výjimečné světové hodnoty statku, rehabilitace hodnotových atributů, které ji spoluvytvářejí, její prezentace, výzkumu a uchování.

Biosférická rezervace Dolní Morava, o. p. s.

Hlavním posláním je ochrana ekosystémů a rostlinných i živočišných druhů, věda a výzkum, ekologická výchova a zajištění udržitelného rozvoje života místních obyvatel.

Statek Lednicko-valtický areál je v celém rozsahu součástí Biosférické rezervace Dolní Morava vyhlášené v roce 2003 na ploše 349 km² a zahrnující území Pálavy, krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál, soutoku Dyje a Moravy a okolí toku Moravy mezi Lanžhotem a Hodonínem. Ředitel Biosférické rezervace Dolní Morava rovněž zastává roli Site managera Lednicko-valtického areálu.

Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, která byla založena 1. 9. 1985, vychovala již několik generací specialistů v celé šíři zahradnického oboru, včetně těch, jejichž činnost přímo souvisí s péčí o kulturní krajinu, Lednicko-valtický areál nevymýká. Poskytuje strukturované bakalářské, navazující magisterské a doktorské studium v denní i kombinované formě. Fakulta, respektive její specializované ústavy (Ústav biotechniky zeleně, Ústav plánování krajiny a Ústav zahradní a krajinářské tvorby) se přímo zapojují do rehabilitačních projektů na území statku a do vědecko-výzkumných projektů studujících jeho hodnoty, historii a specifika péče o něj.

Centrála cestovního ruchu Jižní Morava, z.s.p.o.

Koordinuje rozvoj cestovního ruchu se zaměřením na maximální využití turistického potenciálu území v souladu s principy udržitelného rozvoje. Cílem je konkurenceschopná turistická destinace, zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení jejich pobytu a zvýšení ekonomické výnosnosti cestovního ruchu.

Destinační společnost Pálava a Lednicko-valtický areál, z. s.

Spolek byl založený v roce 2016 jako otevřená marketingová organizace. Hlavním cílem je pomáhat společné propagaci, tvorbě nabídky, prodeji produktů a budovat značky „Pálava a Lednicko-valtický areál“ a „Zahrada Evropy“.

Dobrovolný svazek obcí LVA

Založen byl v roce 2004, sdružuje města Břeclav, Valtice, Podivín a Velké Bílovice a obce Lednice, Hlohovec, Bulhary, Ladná, Přítluky a Rakvice. Předmětem činnosti je společný postup a prosazování zájmů při udržitelném rozvoji území, ochrana životního prostředí, spolupráce, koordinace, sladování zájmů a propagace.

MAS Lednicko-valtický areál, z.s.

Založena byla v roce 2015, vykonává činnost místní akční skupiny, účelem je komunitně vedený místní rozvoj uskutečňovaný na základě SCLLD (metoda LEADER). Sdružuje města Břeclav, Valtice a Velké Bílovice, obce Lednice a Bulhary a firmy a jednotlivce z oblasti podnikání, cestovního ruchu, kultury, vzdělávání, tradic, volnočasových a environmentálních aktivit. Územní působnost je kromě členských měst a obcí ještě na území města Podivín a obcí Hlohovec, Bulhary, Přítluky a Rakvice.

Města a obce, jejichž části katastrů jsou součástí statku

Jsou jimi města Břeclav, Valtice a Podivín a obce Hlohovec,

Bulhary, Ladná, Rakvice, Přítluky, Sedlec a Kostice.

Obecní úřady mj. povolují kácení dřevin, jsou vlastníky podstatné části nemovitostí ve statku.

Český svaz ochránců přírody

Jde o spolek s aktivním a širokým zájmem o ochranu přírody a krajiny. Je členem Světového svazu ochrany přírody a zakládajícím členem Českého národního komitétu Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí.

Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Činnost spolku je založena na mysliveckých tradicích, do kterých patří nejen péče o zvěř lovnou, ale také péče o přírodní prvky v krajině a životní prostředí a práce s dětmi a mládeží. Jeho součástí je Okresní myslivecký spolek Břeclav.

Moravský rybářský svaz, z.s.

Činností je vykonávat rybářské právo na tekoucích vodách ve smyslu zákona o rybářství, dále se podílí na ochraně přírody, krajiny a životního prostředí a také na mimoškolní výchově dětí a mládeže. Jeho součástí je Pobočný spolek Břeclav a Pobočný spolek Lednice.

Okrašlovací spolek Lednice, o.s.

Založen byl v roce 2009. Sdružuje ty občany Lednice a Nejdku, kteří se chtějí aktivně zapojit do rozvoje a zkrášlování. Spolek pořádá kulturní akce, udržuje a obnovuje tradice, připravuje osvětovou činnost a přispívá k vytváření pozitivního vztahu obyvatel k místu.

Muzejní spolek Valtice, o.s.

Cílem je podílet se na dokumentaci historického a současného vývoje Valticka, pořádat přednášky, exkurze, zájezdy, výstavy a další kulturní akce a také získávat prostředky na doplňování sbírek obnoveného muzea, včetně jejich restaurování a financování výstav.

Reistna, z.s.

Účelem valtického spolku je podpora kulturních produkcí, výtvarných projektů nebo přeshraniční spolupráce a zajišťování zdrojů. Spolek provozuje galerii, uskutečňuje kulturní akce, výstavy a přednášky, podílí se na mezinárodních projektech v oblasti umění.

Nadační fond Apollo

Cílem nadačního fondu je navrátit kulturní podobu prostoru pod saletem (zámečkem) Apollo a okolí Mlýnského rybníka. Cílem je vytvořit příjemné prostředí pro lidi a zůstat v symbióze s přírodou, aby nedocházelo k rušení hnízdicích ptáků.

Ardea Břeclav Základní článek Hnutí Brontosaurus

Základní článek Ardea Břeclav byl založen v roce 2016. Organizuje pro dobrovolníky z řad mládeže a celé veřejnosti v průběhu roku různé jednorázové akce na podporu zlepšení stavu životního prostředí. Aktuálně realizuje etapovitou obnovu Ladenské aleje.

Pálava a Lednicko-valtický areál, z. s.

Organizace Pálava a Lednicko-valtický areál, z.s. je certifikovaným destinačním managementem pro **turistickou oblast Lednicko-valtický areál a Hustopečsko**.

4.5 Zhodnocení účinnosti právního rámce z hlediska výjimečné světové hodnoty

Základním právním instrumentem na úseku státní památkové péče o nominovaný statek je výše uvedený zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon předepisuje organizační strukturu výkonu státní správy v této oblasti a vymezuje řadu práv a povinností vlastníků kulturních památek, vlastníků nemovitostí nacházejících se v památkově chráněných územích, tedy i na území památkových zón, správních orgánů (činných v oblasti památkové péče, ale např. i stavebním úřadům), odborných organizací státní památkové péče, obcí a ostatních fyzických a právnických osob. Tímto zákonem je stanoveno, že též i „*organizace a občané, i když nejsou vlastníky kulturních památek, jsou povinni si počínat tak, aby nezpůsobili nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a neohrožovali zachování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek.*“ Pro případ porušení povinností zákon definuje sankce.

Zákon rovněž stanoví právní režim pro nemovitosti, které nejsou kulturními památkami, ale nalézají se na památkově chráněném území, zřizuje Památkovou inspekci, odbornou organizaci státní památkové péče a stanoví ingerence orgánů státní památkové péče v oblasti územního plánování.

Vlastníkům kulturních památek a národních kulturních památek ukládá zákon řadu povinností, zejména pečovat na vlastní náklad o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením a užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu.

V oblasti státní památkové péče je v České republice dlouhodobě rozvíjen soubor národních metodických materiálů, z nichž většinu zpracovává Národní památkový ústav, který je v citovaném zákoně definován jako odborná organizace státní památkové péče.

Ochrana přírody a krajiny na území statku podléhá právní úpravě zakotvené zejména zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a podzákonnými právními předpisy jej provádějícími, jak je uvedeno výše. Vzhledem ke skutečnosti, že část statku je chráněna jako Evropsky významná lokalita, spravuje se ochrana přírodních hodnot na tomto území zejména režimem stanoveným pro tento typ chráněného území. Dle uvedeného zákona jsou Evropsky významné lokality chráněny před poškozováním a ničením. Je možné je využívat pouze tak, aby ne-

došlo k závažnému či nevratnému poškození lokalit samých či evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů; rovněž nesmí být narušena celistvost těchto lokalit. K zásahům, které by mohly vést k takovým nežádoucím důsledkům, je třeba souhlasu orgánu ochrany přírody a krajiny.

Velmi významná území jsou podle zákona o ochraně přírody a krajiny vyhlášována a chráněna jako maloplošná zvláště chráněná území.

Rovněž i ty části přírody a krajiny, které nejsou chráněny v rámci některého sofistikovaného právního režimu, podléhají obecné ochraně přírody a krajiny ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny.

Tato obecná ochrana přírody spočívá zejména v ochraně významných krajinných prvků, jimiž jsou ze zákona všechny lesy, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy, v ochraně krajinného rázu a tvorbě územních systémů ekologické stability. Obecně chráněny jsou též všechny rostlinné a živočišné druhy, specifické ochrany pak podléhají dřeviny.

V tomto smyslu je možné oba zákony považovat jako vhodně nastavené a účinné za předpokladu jejich důsledné aplikace. Zejména ze znění zákona o státní památkové péči nevyplynají některé povinnosti vlastníků nemovitostí, které nejsou kulturní nebo národní kulturní památkou, ale „pouze“ leží v památkové zóně nebo památkové rezervaci. Na to reagují konkrétní operativní opatření uvedená v návrhové části této aktualizace Management Planu Lednicko-valtického areálu.

5 DOKUMENTY ZAJIŠTUJÍCÍ UCHOVÁNÍ A PÉČI O STATEK

Od 1. ledna 2007 platí v České republice zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, který obcím mimo jiné ukládá aktualizaci územně plánovací dokumentace. Do aktualizací stávajících i do nově vznikajících územních plánů je postupně promítána památková ochrana území a jednotlivých památkově chráněných objektů, jakožto památkově chráněných komponent statku.

5.1 Současný stav územně plánovací dokumentace

5.1.1 Územní plány obcí statku¹

Statek pojímá celá katastrální území: Lednice 679828, Nejdek 679836, Hlohovec 639435, Valtice 776696.

Statek se rozkládá na části katastrálních území: Bulhary 616168, Ladná 678872, Rakvice 739201, Přítluky 736333, Sedlec 746789, Úvaly 776688, Charvatská Nová Ves 650684, Poštorná 726346, Podivín 723835 a Kostice 670588.

a) Územní plán obce Lednice

Zpracovatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s. r. o., Kounicova 67, 602 00 Brno
Ing. arch. Vladimír Klajmon (vedoucí střediska);

Datum zpracování: září 1996

Datum schválení: 15. 02. 1997

Místo uložení: Obecní úřad v Lednici, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a územního plánování.

Územní plán sídelního útvaru Lednici aktuálně podléhá třem změnám.

V současné době se připravuje nový Územní plán Lednice, který je ve fázi společného projednání. Původní projednaný, ale neschválený návrh z roku 2013.² je tímto dokumentem nahrazován a koncepčně přepracován a současně připravován v souladu s požadavky nového stavebního zákona.

¹ Územní plány sídelních útvarů a jejich změny jsou zveřejňovány na <https://breclav.eu/uzemni-planovani-obci>.

² Ze strany obce Lednice byla v roce 2015 podaná správní žaloba na Ministerstvo kultury a Ministerstvo pro místní rozvoj ve věci zrušení dohody mezi Ministerstvem kultury a Ministerstvem životního prostředí k návrhu územního plánu sídelního útvaru Lednice. Dohoda podle soudu zaručuje hodnotu světové památky a zároveň respektuje potřeby dalšího rozvoje Lednice. „Nevyžaduje úplné vyloučení výstavby v těchto lokalitách. Pouze ji omezuje, aby dosáhli cílů památkové ochrany Lednicko-valtického areálu,“ uvedl soudce Tomáš Langášek. Nejvyšší správní soud zrušil původní rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. srpna 2020 č. j. 6 A 205/2015 - 161 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, neboť se nevypořádal se všemi argumenty obce. Verdikt už tehdy zněl, že výhody místních spojené se zápisem do UNESCO jsou tak velké, že to drobná omezení kompenzují.

b) Územní plán obce Hlohovec

Zpracovatel: AR projekt s.r.o., Hviezdoslavova 29, 627 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant);

Datum zpracování: březen 2023

Datum schválení: 11. 8. 2023

Místo uložení: Městský úřad Břeclav, Odbor stavebního řádu a územního plánování, Obecní úřad Hlohovec

c) Územní plán města Valtice

Zpracovatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Kounicova 67, 602 00 Brno

Ing. arch. Vladimír Klajmon (vedoucí střediska);

Datum zpracování: srpen 1995

Datum schválení: 20. 11. 1997

Místo uložení: Městský úřad ve Valticích, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a územního plánování.

Územní plán města Valtice aktuálně podléhá dvěma změnám.

V současné době se připravuje nový Územní plán Valtice, ve fázi projednaného, ale zatím neschváleného návrhu z roku 2015.

d) Územní plán Bulhary

Zpracovatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Příkop 8, 602 00 Brno

Ing. arch. Emil Navrátil (hlavní projektant);

Datum zpracování: březen 2010

Datum schválení: 13. 12. 2010

Místo uložení: Obecní úřad Bulhary, Městský úřad Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení Úřad územního plánování, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a obecního živnostenského úřadu, oddělení Stavební úřad, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, <https://www.bulhary.cz/files/clanky/5-Uzemni-plan-Bulhary-text-OOP-vyrok.pdf>

Změna č. 1

Zpracovatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Příkop 8, 602 00 Brno

Ing. arch. Emil navrátil

Datum zpracování: červen 2023

Datum schválení: 28. 7. 2023.

e) Územní plán obce Ladrná¹

Zpracovatel: AR projekt s. r. o., Hviezdoslavova 29, 627 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant)

Datum zpracování: září 2014

Datum schválení: 30. 10. 2014

¹ Dvě schválené územní studie.

Místo uložení: Obecní úřad Ladná, Městský úřad Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení Úřad územního plánování, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a obecního ŽÚ, oddělení Stavební úřad, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, <http://www.obeccladna.cz/ladna/uzemni-plan/>

Změna č. 1

Zpracovatel: AR projekt s. r. o., Hviezdoslavova 29, 627 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant)

Datum zpracování: březen 2017

Datum schválení: 2017

f) Územní plán obce Rakvice¹

Zpracovatel: AR projekt s. r. o., Hviezdoslavova 29, 627 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant)

Datum zpracování: prosinec 2015

Datum schválení: 18. 12. 2015

Místo uložení: Obecní úřad Rakvice, Stavební úřad v Podivíně, Městský úřad Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení Úřad územního plánování, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a obecního živnostenského úřadu, oddělení Stavební úřad, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, <https://www.rakvice.cz/obecni-urad/uzemni-plan/>

Změna č. 1

Zpracovatel: AR projekt s. r. o., Hviezdoslavova 29, 627 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík

Datum zpracování: červen 2023

Datum schválení: 23. 11. 2023.

g) Územní plán obce Přítluky

Zpracovatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s. r. o., Příkop 8, 602 00 Brno

Ing. arch. Pavel Mackerle (urbanismus, architektura)

Datum zpracování: únor 2009

Datum schválení: 27. 4. 2009

Místo uložení: Obecní úřad Přítluky, Stavební úřad v Podivíně, Městský úřad Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení Úřad územního plánování, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a obecního živnostenského úřadu, oddělení Stavební úřad, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, <https://breclav.eu/folder/393/>

¹ Jedna evidovaná územní studie.

h) Územní plán obce Sedlec¹

Zpracovatel: Studio Region, s. r. o., Zelná 104/13, 619 00 Brno

Ing. arch. Miloslav Sohr, Ph.D. (vedoucí projektant)

Datum zpracování: červen 2017

Datum schválení: 29. 6. 2017

Místo uložení: Obecní úřad Sedlec, Městský úřad Mikulov, Odbor rozvoje a živnostenského podnikání, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu,² <http://www.mikulov.cz/mesto-mikulov/mestsky-urad/uzemni-plan-oryp/detail/?contentId=117094>

ch) Územní plán města Břeclav³

Zpracovatel: Ing. arch. Vojtěch Mencl, Starobrněnská 13, 602 00 Brno

Ing. arch. Vojtěch Mencl (vedoucí projektant)

Datum zpracování: duben 2017

Datum schválení: 24. 5. 2017

Místo uložení: Městský úřad Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení Úřad územního plánování, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a obecního živnostenského úřadu, oddělení Stavební úřad, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, <https://breclav.eu/urad/mapy-a-uzemni-plan>.

Změna č. 1

Zpracovatel: Ing. arch. Vojtěch Menzel, Kounicova 39, 602 00 Brno

Datum zpracování: červen 2022

Datum schválení: 3. 8. 2022.

Změna č. 3

Zpracovatel: PS studio s.r.o., Revoluční 999/24d, 691 45 Podivín

Ing. arch. Pavel Šemora

Datum zpracování: duben 2024

Datum schválení: 15. 6. 2024.

i) Územní plán města Podivín⁴

Zpracovatel: Arch. Design, s. r. o., Sochorova 23, 616 00 Brno

Ing. arch. Anna Kolegarová (zodpovědný projektant)

Datum zpracování: září 2016

Datum schválení: 4. 10. 2016

Místo uložení: Městský úřad v Podivíně, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, Městský úřad Břeclav, odbor stavebního řádu a územního plánování, <https://www.podivin.cz/samosprava/uzemni-plan/>

1 Jeden Regulační plán „SEDLEC, plocha B1“ ze dne 25. 5. 2023, v účinnosti dne 16. 6. 2023.

2 Zveřejněn také na <http://www.mikulov.cz/mesto-mikulov/mestsky-urad/uzemni-plan-oryp/>.

3 K územnímu plánu je zpracováno 6 územních studií.

4 K územnímu plánu je vydána jedna územní studie.

Změna č. 1

Zpracovatel: PS studio s.r.o., Revoluční 999/24d, 691 45 Podivín

Ing. arch. Pavel Šemora

Datum zpracování: 2021

Datum schválení: 5. 1. 2022.

j) Územní plán Kostice

Zpracovatel: AR projekt s.r.o., Hviezdoslavova 1183/29a, 627 00 Brno; HBH projekt, spol. s r.o., Kabátníkova 216/5, 602 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant)

Datum zpracování: 2016

Datum schválení: 22. 8. 2016

Místo uložení: Obecní úřad Kostice, Městský úřad Břeclav, odbor rozvoje a správy, oddělení Úřad územního plánování

Změna č. 1

Zpracovatel: PS studio s.r.o., Revoluční 999/24d, 691 45 Podivín

Ing. arch. Pavel Šemora

Datum zpracování: 2023

Datum schválení: 5. 1. 2024

k) Urbanistická studie Lednicko-Valtický areál

Zpracovatel: AR projekt s.r.o., Hviezdoslavova 1183/29a, 627 00 Brno; HBH projekt, spol. s r.o., Kabátníkova 216/5, 602 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant)

Datum zpracování: prosinec 2005

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, <https://mapy.jmk.cz/geoportal/MAPY/UZEMNI-PLANOVANI/UZEMNI-PLANOVANI-NA-UROVNI-JMK/UZEMNI-STUDIE-JMK/UZEMNI-STUDIE-DETAIL.aspx>

Obsahem studie je posouzení ekologické únosnosti rozvojových záměrů ze schválených územně-plánovacích dokumentací obcí Lednicko-valtického areálu ve znění doplňků a změn, rozbor krajinného rázu, dopřesnění nadregionálních, regionálních a lokálních prvků Územního systému ekologické stability a posouzení zastavitelnosti území a podmínek pro zástavbu.

j) Regulační plán Nové mlýny

Zpracovatel: AR projekt s. r. o., Hviezdoslavova 29, 627 00 Brno

Ing. arch. Milan Hučík (vedoucí a zodpovědný projektant)

Datum zpracování: 2009

5.1.2 Nadregionální územní plánovací dokumentace

Název: Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje

Zpracovatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Příkop 8, 602 00 Brno
a Atelier T-plan, s. r. o., Na Šachtě 9, 170 00 Praha 7 – Holešovice

Ing. arch. Vanda Ciznerová, Ing. Marie Wichsová, Ph.D. (hlavní projektanti)

Datum zpracování: září 2016

Datum schválení: 05. 10. 2016

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor územního plánování a stavebního řádu, <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=39395&TypeID=12>

Aktualizace ZÚR č. 1 nabyla účinnosti dne 31. 10. 2020; <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=381106&TypeID=2>

Aktualizace ZÚR č. 2 nabyla účinnosti dne 31. 10. 2020, <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=412317&TypeID=2>

V současné době se projednává Aktualizace č. 3. Jejím předmětem je, na základě návrhu oprávněného investora (Správy železnic, s. o.), vymezení koridoru pro vysokorychlostní trať (VRT) Praha – Brno v úseku hranice kraje – Brno, koridoru VRT Brno – Břeclav v úseku Šakvice – Rakvice a úpravy koridoru územní rezervy RDZ05 VRT Šakvice – Břeclav – hranice ČR/Rakousko (Viedeň).

Název: Územně analytické podklady Jihomoravského kraje 2021 – pátá úplná aktualizace

Zpracovatel: Ateliér Cihlář-Svoboda, spol. s r.o.

Datum zpracování: květen 2022

Datum schválení: 22. září 2022 (datum projednání v zastupitelstvu Jihomoravského kraje)

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor územního plánování a stavebního řádu; <https://www.kr-jihomoravsky.cz>

Doba trvání: aktualizace probíhá každé 4 roky

Název: Územně analytické podklady 2020 Pátá úplná aktualizace ÚAP ORP Břeclav

<https://breclav.eu/2020-pata-uplna-aktualizace-uap-orp-breclav>

Doba trvání: aktualizace probíhá každé 4 roky

5.1.3 Další významné plánovací a koncepční dokumenty

Název: Lesní hospodářský plán pro Lesní hospodářský celek Židlochovice

Zpracovatel: LESPROJEKT BRNO, a. s., Jezuitská 13, 602 00 Brno

Ing. Roman Pospíšil (hlavní projektant)

Datum zpracování: 2019

Datum schválení: 2021

Místo uložení: Lesy České republiky, s. p., Lesní Závod Židlochovice, Tyršova 1

Doba trvání: 2020–2029

Název: Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK

Zpracovatel: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor kultury a památkové péče na základě zpracované studie vyhotovené firmou DHV CR, spol. s r. o., Praha 3

Datum zpracování: 2002–2005

Datum schválení: 22. 9. 2005

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor kultury a památkové péče, <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=18555&TypeID=2>

Doba platnosti: není stanovena

Název: Souhrn doporučených opatření pro Evropsky významné lokality:

Bezručova alej

Schválen 24. 7. 2019. Předmětem ochrany je páchník hnědý,

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?FULLTEXT_UPLOAD=&RECORD_ID=1681#.

Lednice – zámek

Schválen 27. 3. 2014. Předmětem ochrany je vrápenec malý.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?RECORD_ID=143#.

Lednické rybníky

Schválena 20. 12. 2017. Předmětem ochrany jsou stojaté vody s vegetací.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?FULLTEXT_UPLOAD=&RECORD_ID=1313#.

Niva Dyje

Schválen 15. 1. 2018. Předmětem ochrany jsou přirozené vodní nádrže s vegetací, nivní louky, extenzivní sečené louky, smíšené lužní lesy, chráněné druhy živočichů a rostlin.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?RECORD_ID=1333#.

Rybniční zámeček

Schválen 18. 12. 2015. Předmětem ochrany je netopýr brvitý.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?FULLTEXT_UPLOAD=&RECORD_ID=512#.

Rendez-vous

Schválen 16. 5. 2017. Předmětem ochrany jsou tesařík obrovský, roháč obecný, páchník hnědý.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?RECORD_ID=1076#.

Soutok – Podluží

Schválen 1. 3. 2017. Předmětem ochrany jsou stojaté vody s vegetací, přirozené vodní nádrže s vegetací, vodní toky s vegetací, bahnité břehy řek s vegetací, polopřirozené suché trávníky, bezkolencové a nivní louky, vlhkomilná vysoko bylinná společenstva, smíšené lužní lesy, panonské dubohabřiny, chráněné druhy živočichů a rostlin.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?RECORD_ID=1039#.

Slanisko u Nesytu

Schváleno 19. 11. 2014. Předmětem ochrany jsou vnitrozemské slané louky, vrkoč útlý.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/sdo/ug_file.php?RECORD_ID=248#.

Název: Plány péče o maloplošná zvláště chráněná území**Národní přírodní rezervace Lednické rybníky**

Platný od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2024. Předmětem ochrany ptactvo a jiná zvířena, květena a krajinný ráz.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/index.php?frame&ID=24096.

Národní přírodní rezervace Slanisko u Nesytu

Platný od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2029. Předmětem ochrany jsou zbytky slanomilné květeny a zvířeny, včetně několika zvláště chráněných druhů.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/index.php?frame&ID=24096.

Přírodní rezervace Františkův rybník

Platný od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2023. Předmětem ochrany je zachování kriticky a silně ohrožených druhů rostlin, významné hydrobiologické lokality, hnízdišť zvláště chráněných, silně ohrožených a ohrožených druhů ptáků, významného místa pro rozmnožování obojživelníků.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/index.php?frame&ID=24096.

Přírodní památka Studánkový vrch

Platný od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2022.¹

¹ Aktuální verze Plánu péče nebyla v dostupných zdrojích Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nalezena.

Předmětem ochrany jsou významné a vzácné druhy rostlin a živočichů včetně zvláště chráněných.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/ug_file.php?RECORD_ID=25385#.

Národní přírodní památka Pastvisko u Lednice

Platný od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2024. Předmětem ochrany je mokřadní biotop pro vzácné druhy živočichů.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/index.php?frame&ID=24096.

Národní přírodní památka Rendez-vous

Platný od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2028.

Předmětem ochrany jsou lesní porosty, krátkostébelné louky, mělký rybník, vzácné a ohrožené druhy rostlin, hub a živočichů.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/index.php?frame&ID=24096.

Přírodní památka Květné jezero

Platný od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2023.¹

Součástí lokality jsou vzácné ekosystémy, rostlinné a živočišné druhy.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/ug_file.php?RECORD_ID=25917#.

Přírodní památka Kamenice u Hlohovce

Platný od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2031.

Předmětem ochrany jsou teplomilná stepní společenstva na horninovém podkladě organodetritických a písčitých vápenců s výskytem četných teplomilných rostlin a živočichů.

Dostupné na:

https://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/index.php?frame&ID=29416.

5.1.4 Komentář k výše uvedeným materiálům z hlediska výjimečné světové hodnoty statku – doporučení

Ve vazbě na výše uvedené územně-plánovací dokumentace, jsou v návrhové části této aktualizace Management Planu uvedena konkrétní operativní opatření, která je žádoucí aplikovat, a to s cílem uchovat výjimečnou světovou hodnotu statku, popřípadě zefektivnit péči o ni, nebo s cílem eliminovat potencionální negativní dopady na ni.

Žádoucí je např. zpracovat územní studii věnovanou výhradě Lednicko-valtickému areálu a jeho hodnotám, resp. jejich uchování. S tím souvisí nutnost prověření relevantnosti a aktuálnosti územní studie Lednicko-valtický areál z roku 2005 (zodpovědný projektant Ing. arch. Milan Hučík), protože od doby jejího zpracová-

¹ Aktuální verze Plánu péče nebyla v dostupných zdrojích Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nalezena.

ní významně pokročilo poznání o výjimečné světové hodnotě statku. Ve všech nově připravovaných územních studiích, postihujících Lednicko-valtický areál, je taktéž nutné přiměřeně aplikovat nejnovější poznatky vědy a výzkumu.

V rámci nadregionální územně-plánovací dokumentace (Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje) je nutné se vážně zabývat problematikou přeložky nadzemního elektrického vedení, které vede v historické stopě části Ladenské aleje v k. ú. Charvátská Nová Ves. Tamtéž je žádoucí zohlednit budoucí přeložku nadzemního vysokého vedení, které negativně ovlivňuje pohledovou siluetu horizontu kulturní památky Hraniční zámek v k. ú. Hlohovec.

V rámci péče o přírodní dědictví je žádoucí realizovat, souladu se smlouvou o spolupráci, uzavřenou mezi Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Národním památkovým ústavem, úzkou spolupráci na aktualizaci a vytváření plánů péče o zvláště chráněná maloplošná území a Evropsky významné lokality.

V případě nyní aktualizovaných nebo nově zadaných územních plánů obcí a měst ve statku probíhá úzká kooperace mezi jejich pořizovateli, zpracovateli a ústředním orgánem státní památkové péče (Ministerstvo kultury), respektive odbornou organizací státní památkové péče (Národní památkový ústav).

5.2 Současná připravenost obnovy či regenerace statku a/nebo jednotlivých jeho částí

5.2.1 Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravuje Národní památkový ústav

5.2.1.1 Zámek Lednice

a) Obnova katakomb a Maurské vodárny

Národní památkový ústav připravil projekt „SZ Lednice – Obnova Katakomb a Maurské vodárny“ pro Integrovaný regionální operační program 2021–2027. Ministerstvo pro místní rozvoj schválilo předmětný projekt ve specifickém cíli *4.4 Posilování úlohy kultury a udržitelného cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a sociálních inovacích*.

Předmětem projektu je kompletní obnova zpřístupnění objektu Katakomb, které se nachází pod zámeckým skleníkem. V Katakombách bude vybudována nová expozice na téma Historické podoby a proměny zámeckého parku v Lednici. Součástí projektu je i obnova exteriéru Maurské vodárny se vzácně dochovanými orientálními fasádními dekoracemi.

Realizace projektu: 2024–2027, náklady projektu: 80,1 mil. Kč, výše dotace: 48 mil. Kč.

b) Obnova zahradnictví

Národní památkový ústav připravil investiční záměr a kompletní dokumentaci pro obnovu havarijních částí zámeckého zahradnictví. Projekt je v prioritách Národní památkový ústav pro financování ze SMVS.

Předmětem projektu je obnova zámeckého zahradnictví a jeho modernizaci v oblasti vytápění, inženýrských sítí. Budou obnoveny další skleníky, pařeniště, historická dřevěná hala, výstavbu nové objektu kotelny, zázemí zaměstnanců.

c) Realizace pěstebních opatření na dřevinách zámeckého parku, kácení dřevin

Park zámku Lednice vyžaduje realizaci průběžných zásahů, jež souvisejí zejména se zajištěním provozní bezpečnosti chodníků a pěšin pod vzrostlými stromy.

d) Jízdárny jižní křídlo – oprava fasád, sokl a sloupů

Rozsáhlý areál někdejších jízdáren, kočárovny a stájí vyžaduje permanentní údržbu. Aktuálně je řešena oprava fasád poškozených zejména vzlínající vlhkostí.

e) Úpravy povrchu Loveckého nádvoří zámku

Dlouhodobě zhoršená situace, co se povrchů týče, panuje zejména na Loveckém nádvoří zámku Lednice. Záměr předpokládá, že povrchy budou opraveny do plné funkčnosti. Materiálově budou úpravy totožné jako v případě ostatních zpevněných ploch, situovaných po obvodu rozsáhlého souboru zámeckých křídel.

5.2.1.2 Zámek Valtice

a) Dokončení obnovy západního předzámčí zámku

Národní památkový ústav připravil projekt „SZ Valtice – západní předzámčí“ pro Integrovaný regionální operační program 2021–2027. V květnu 2024 vydalo Ministerstvo kultury rozhodnutí o financování.

Předmětem projektu je kompletní obnova a zpřístupnění Západního předzámčí. V Konírně v levé části objektu bude vybudována nová, bezbariérově přístupná, expozice orientálního umění. Prostory ve 2. NP budou sloužit jako depozitáře a Křížová věž pak bude sloužit jako zázemí návštěvnického centra, které mohou využít jak návštěvníci, tak i zaměstnanci návštěvnického centra či depozitářů.

Realizace projektu: 2024–2027, náklady projektu: 80,5 mil. Kč, výše dotace: 48 mil. Kč.

b) Jízdárna – obnova zábradlí anglického dvorku (etapa I. a II.)

Dílčím rehabilitačním zásahem v areálu zámku Valtice je obnova zábradlí anglického dvoru jízdáren.

c) Zámecké divadlo – oprava hydroizolace a odvodnění terasy (II. etapa)

Zámecké divadlo bylo v nedávné historii komplexně rekonstruováno, včetně interiérového vybavení. Po uplynutí doby udržitelnosti je nutné realizovat dílčí opravy související se zamezením zatékání do konstrukcí.

d) Zámecké divadlo – oprava fasády a odvodnění terasy (III. etapa)

Zámecké divadlo bylo v nedávné historii komplexně rekonstruováno, včetně interiérového vybavení. Po uplynutí doby udržitelnosti je nutné realizovat dílčí opravy související se zamezením zatékání do konstrukcí.

e) Oprava parkových cest

Zejména vlivem nevyrovnanosti počasí, je řada parkových cest v parku zámku Valtic poškozena, a to zejména vodní erozí. Záměr předpokládá, že budou povrchy cest opraveny za použití historických inertních materiálů.

5.2.2 Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

a) Odbahnění Mlýnského a Prostředního rybníka (Národní přírodní rezervace Lednické rybníky) a obnova ostrova

Záměr počítá s plošným odbahněním (odstranění maximálního množství sedimentu a nežádoucích živin). Součástí bude i obnova ostrova do historické velikosti, pomístní úpravy výšky dna (vytvoření mělčin), technické prvky usnadňující manipulaci s vodou na rybníční soustavě a regenerace rákosin. Součástí je i řešení zachytávání sedimentů splavovaných z horních rybníků při výlovech.

b) Obnova Slováckých luk (také Dolní louky) v Lednici

Cílem záměru je zlepšit jejich stav a vrátit jim druhovou pestrost. To by se mělo realizovat prostřednictvím zlepšení hydrologické situace (přivedením vody) a změnou způsobu hospodaření.

5.2.3 Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravuje státní podnik Lesy ČR, s. p.

a) Obnova Vejmutovkové aleje u Nového Dvora a stanovení rozsahu následné péče

Předmětem záměru je obnova historické aleje v blízkosti kulturní památky Nový Dvůr spočívající v dosadbě stávajících stromů včetně stanovení jednotlivých operací souvisejících s péčí o ni.

b) Dosadba dřevin v okolí kaple sv. Huberta a stanovení rozsahu následné péče

Předmětem záměru je provedení dosadeb v okolí kulturní památky kaple sv. Huberta, která bude spočívat zejména v dosadbách borovic lesních (*Pinus sylvestris*). Součástí bude stanovení nutného rozsahu následné péče o obnovené vegetační prvky.

c) Obnova vegetačních ploch v okolí chrám Tří Grácií a stanovení rozsahu následné péče

Cílem záměru je obnova dlouhodobě neudržované plochy v okolí kulturní památky chrám Tří Grácií se sousoším. Ty jsou zejména porostlé náletovými dřevinami. Součástí plánu obnovy bude stanovení nutného rozsahu následné péče o obnovené vegetační prvky.

d) Obnova vegetačních ploch v okolí Janova hradu a stanovení rozsahu následné péče

Záměr řeší zejména dosadby dřevin v souladu s historií a realizaci péče pěstebních opatření na dřevinách stávajících. Součástí je stanovení rozsahu nutné následné péče pro jejich udržení.

e) Dosadba uhynulých stromů na Bezručově vyhlídce ve Valticích a stanovení rozsahu následné péče

Pravděpodobně vlivem extrémních výkyvů teplot – dlouhotrvající sucho, uhynula řada borovic černých (*Pinus nigra*), které jsou typické pro toto vyhlídkové místo. Součástí je stanovení rozsahu nutné následné péče pro jejich udržení.

f) Obnova vegetačních ploch v okolí Hlohoveckého rybníka a stanovení rozsahu následné péče

Cílem záměru je obnovit vegetační plochy v okolí Hloveckého rybníka, které jsou ve správě státního podniku Lesy ČR. Plochy trpí zejména zarůstáním náletovými dřevinami. Ty budou odstraněny s cílem dosadit dřeviny autentické. Součástí plánu obnovy je stanovení rozsahu nutné následné péče pro jejich udržení.

g) Obnova parkových ploch v okolí chrámu boha slunce Apollona

Parková plocha trpí dlouhodobě zarůstáním keři a invazními dřevinami. V letech 2023 až 2024 zde byly realizovány dobrovolnické akce s cílem vrátit plochám kulturní význam. Projekt na tyto práce navazuje. Řeší jak odstranění historicky nepůvodních dřevin, tak dosadba dřevin historicky autentických. Součástí je stanovení rozsahu nutné následné péče pro jejich udržení.

5.2.4 Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravují další významné subjekty, nebo se na ní podílejí**5.2.4.1 Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s.****a) Odbahnění a revitalizace rybníku Rendez-vous při kulturní památce chrám bohyně lovu Diany**

Záměr řeší vybudování nového betonového povrchu výpusti, udržovací práce na výpustném potrubí, zajištění nepropustnosti hráze, odtěžení nevhodně uloženého sedimentu – současného ostrova, úprava nátoky i odtoku vodoteče, efektivní využití vody z prameniště u hájenky aj. Dále bude provedena úprava břehů a pláň rybníka, revitalizace nátoky a odtoku vodoteče, nová výpust a bezpečnostní přeliv.

b) Revitalizace recipientu mezi rybníky Rendez-vous a Františkův

Projekt počítá s obnovou hydrického režimu pro potřeby zvýšení biodiverzity území.

c) Odbahnění a revitalizace rybníku Františkův

Záměr řeší udržovací práce na Františkovu rybníku – sanace stávajícího a vybudování nového betonového povrchu výpusti, udržovací práce na výpustném potrubí, odtěžení sedimentu aj.

5.3 Výčet existujících koncepcí z hlediska cestovního ruchu a jejich rámec¹

Název: Aktualizace strategické vize Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+

Zpracovatel: Moore Czech Republic s. r. o., Karolinská 661/4, 186 00 Praha

¹ Celostátní koncepce a strategie nejsou explicitně uvedeny.

Datum zpracování: 2021

Datum schválení: 2021

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor regionálního rozvoje, Oddělení strategického rozvoje

<https://lepsikraj.cz/>

Doba trvání: do roku 2030

Název: Strategie rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na roky 2021–2027

Zpracovatel: Jihomoravský kraj; KPMG Česká republika s. r. o.

Datum zpracování: 2021

Datum schválení: 2018

Místo uložení: Jihomoravský kraj

<https://www.ccrjm.cz/wp-content/uploads/2021/12/Strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-jihomoravskeho-kraje-na-roky-2021-2027.pdf>

Doba trvání: 2021–2027

Název: Strategie destinačního managementu a marketingu Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava 2022–2027

Zpracovatel: Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava, z. s. p. o.; Travelbakers, z. s.

Datum zpracování: 2022

Datum schválení: 2022

Místo uložení: Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava, z. s. p. o.,

<https://www.ccrjm.cz/wp-content/uploads/2023/04/Strategie-CCRJM-2021-2027.pdf>

5.4 Analýza existujících koncepcí a dokumentů z hlediska dopravy v pohybu a klidu¹

Název: Akční plán pro pozemní komunikace ve vlastnictví Jihomoravského kraje

Platnost: 2019–2024

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy

<https://www.jmk.cz/content/28016>

Název: Plán dopravní obslužnosti Jihomoravského kraje pro období let 2022 až 2026

Platnost: 2022–2026

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy

<https://www.jmk.cz/content/28016>

¹ Celostátní koncepce a strategie nejsou explicitně uvedeny.

Název: Koncepce rozvoje cyklistiky Jihomoravského kraje do roku 2030

Platnost: 2024–2030

Místo uložení: Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy<https://www.jmk.cz/content/28016>**5.5 Analýza existujících rezerv rozvojových a investičních tlaků a trendů****5.5.1 Oblast služeb a turistické infrastruktury**

Základní přehledy o celém spektru poskytovaných služeb v Lednicko-valtickém areálu lze dohledat na internetových stránkách města Valtice a obcí Lednice a Hlohovec (například: tic@valtice.eu, tic@lednice.cz, obec@hlohovec.cz), ale i na stránkách obcí, sousedících se statkem. Dobře fungují zavedená turistická informační centra obce Lednice, lázeňské kolonády v Lednici a turistické centrum města Valtice, která poskytují (v Lednici celoročně) informace všeho druhu, včetně širokého spektra tištěných materiálů.

V souvislosti s narůstající návštěvností je patrný rozvoj všech druhů služeb, nabízených a provozovaných na podnikatelských principech. Jednou ze základních, důležitých forem služeb, je provoz restauračních zařízení a nabídka v oblasti vinné kultury. Jen v obcích Lednice, Valtice a Hlohovec lze dohledat více než 60 restauračních zařízení, více než 40 vinných sklepů, vináren a vinoték a 10 kaváren a cukráren.

Odpovídající turistická zázemí ale stále chybí u některých z významných turistických cílů statku, jakými jsou zejména solitérní stavby – salety (např. u kolonády, chrámu bohyně lovu Diany, Janova hradu). Na to reagují konkrétní opatření uvedená v návrhové části této aktualizace Management Planu.

5.5.2 Oblast průmyslu a zemědělství

Ve statku leží jediná větší průmyslová lokalita na okraji katastru města Valtice směrem k Mikulovu s převažující kovovýrobou. Menší areály různých druhů podnikatelských malovýrobních aktivit jsou ve všech obcích Lednicko-valtickém areálu i mimo něj.

Zemědělství je nosným oborem v krajině. Jedná se o pěstování obilovin, vinné révy, sadařství a zelinářství. Z hlediska udržitelného využívání přírodních zdrojů je nežádoucí velkoplošné pěstování monokulturních plodin, jako jsou řepka olejná, pšenice a kukuřice. Stále více se uplatňují moderní technologie obdělávání, biozemědělství a zavlažování kapkovou závlahou.

Zahradnictví je oborem, který má ve statku tradici již od nepaměti. Pomineme-li historii vzniku tamních světově jedinečných zámeckých zahrad, jde zejména o založení první zahradnické školy s maturitou v Rakousku-Uhersku v roce 1896, na jejíž tradici navázala dnešní Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně se sídlem v Lednici a výzkumný institut Mendeum, založený v roce 1912. Akademickí pracovníci fakulty jsou činní při realizaci projektů obnovy zejména zámeckého parku v Lednici. Studenti oborů věnovaných zahradní a krajinářské tvorbě se v rámci praxí podílejí na údržbě parku. Vznik obou těchto významných zahradnických center

souvisí s nebývalou podporou tohoto segmentu zemědělství rodem Lichtenštejnů. Produkci v této oblasti také ovlivňují změny klimatu. Na to reagují níže uvedená operativní opatření uvedená v Návrhové části dokumentu.

Lesnictví je tradičním využitím krajiny Lednicko-valtického areálu na celkové ploše větší než 34 %. Problémem v poslední době jsou dlouhá období sucha, nepravidelné a nižší celkové dešťové srážky, které mají za následek usychání například borových porostů na velkých plochách a šíření patogenních organismů, jako jsou kůrovci, bekyně velkohlavá, jmelí, ochmet nebo hromadné hynutí jasanů vlivem houbového patogenu *Hymenoscyphus fraxineus*. Na to reagují níže uvedená operativní opatření.

Rybníkářství je tradiční krajinný „prvovýrobní“ obor, který je součástí tradičního využívání přírodních zdrojů na bázi udržitelnosti. Chov ryb, především kaprů, se ve statku datuje od 13. století a patří k fenoménům, které taktéž souvisejí s působením rodu Lichtenštejnů v krajině. V současné době se intenzivní chov ryb omezuje na základě zvýšeného tlaku ochrany přírody a krajiny, která uplatňuje a upřednostňuje i hlediska přírodovědná, neboť rybníky jsou důležitá refugia pro celé skupiny živočichů, především vodních druhů ptáků.

5.5.3 Oblast infrastruktury

Základní infrastruktura v obcích se neustále modernizuje. Všechna sídla mají připojení na pitnou vodu, mají vesměs novou či modernizovanou kanalizaci připojenou na výkonné obecní čističky a dobře organizovaný sběr a likvidaci tříděných a komunálních odpadů. Vše probíhá s cílem ochrany jak přírodního, tak kulturního dědictví statku. Připojení na elektrické a plynové soustavy je zajištěné ve všech obcích. Základní dopravní infrastruktura v obcích – silnice, chodníky, parkovací místa, je bezprašná, silnice asfaltové, chodníky dlážděné. Centra obcí jsou víceméně bezprašná, čistá, úklid drobných odpadků a nečistot je pravidelně zajišťován v režii místních obecních úřadů. Stále by mělo být prioritou při vstupech těchto záměrů zohlednění kulturně-historických hodnot území.

5.5.4 Oblast rozvoje obcí a bydlení

Základním rozvojovým faktorem statku je cestovní ruch. Dlouhodobě je zvýšený zájem nejen o novou rodinnou výstavbu, ale i o rekonstrukce a opravy starých objektů a jejich přeměna na ubytovací kapacity typu penzion či nájemní apartmán. Ve zvýšené míře je dbáno na dobrý stav veřejných budov, jako jsou úřady, školy, obchodní centra atd. Zlepšila se péče o vnější vzhled budov a daří se většinou udržet rozumnou míru vkusu a vzhledu venkovních fasád.

V Lednici je patrný vliv rozvoje nově budovaných kapacit pro lázeňství, které se rozvíjí velmi intenzivně. Lázeňské domy a jejich zázemí jsou řešeny v relativně rychlém časovém sledu, zatím se nedaří optimálně trasovat vycházkové – lázeňské stezky pro potřebu stále většího počtu lázeňských hostů. Na to reagují konkrétní operativní opatření uvedená v Návrhové části tohoto dokumentu.

Stavební rozvoj obcí je přiměřeně koordinován prostředky územního plánování. Územně-plánovací dokumentace podléhá odbornému posouzení ústředním orgánem státní památkové péče i jemu podřízené odborné organizaci státní památkové péče.

5.6 Analýza významnějších akcí technické infrastruktury

5.6.1 Vodohospodářství

Zásobování vodou je zajišťováno ze skupinového vodovodu, který provozuje akciová společnost Vodovody a kanalizace Břeclav. Významná lokalita pro jímání vody je východně od Lednice, kde je i úpravna vody. Vodojemy jsou pak v Lednici, dva ve Valticích, Hlohovci a v Poštorné.

Odkanalizována jsou pak všechna sídla Lednicko-valtického areálu. Čistírny odpadních vod byly vybudovány ve Valticích, v Lednici a v Hlohovci.

5.6.2 Elektrorozvody a telekomunikace

Lednicko-valtický areál protíná ze severu na jih (Bulhary–Hlohovec–Valtice–hranice CZ/A) vedení VVN 220 kV, označené jako V244 Sokolnice–Bismaberg. Vedení provozuje společnost ČEPS a.s. Plánovaná přestavba tohoto vedení na ZVN 400 kV, označené jako V494 Sokolnice–Bismaberg, nemá vymezený koridor v Lednicko-valtickém areálu.

Dále statek protíná ze západu na východ (Sedlec–Hlohovec–Lednice–Charvátská Nová Ves–Poštorná) vedení VVN 110 kV. Vedení provozuje akciová společnost EG.D, a.s.

Zásobování elektrickou energií je zajištěno z venkovních vedení VN 35 kV a transformátorů. Uzlovým bodem oblasti je transformátorovna Břeclav napojená na VVN 110 kV.

Na území statku jsou umístěna elektronická komunikační zařízení České telekomunikační infrastruktury, a. s. (nadzemní a podzemní zařízení a vedení) a mobilních operátorů. Na telekomunikační síť jsou napojena všechna sídla. Na území zasahuje ochranné pásmo elektronického komunikačního zařízení, zřízeného pro potřeby Armády České republiky a její bývalé zařízení poblíž Mikulova.¹

5.6.3 Plynovody a produktovody

Všechna sídla jsou plynofikována distribuční soustavou VTL provozovanou RWE Gas-Net, s.r.o. V regulačních stanicích se mění tlaková hladina plynu na NTL pro konečnou spotřebu.

Na území statku jsou rovněž vrty, ze kterých se zemní plyn těží (provozuje MND a.s. v lokalitách Boří les a Charvátská Nová Ves), vedení tohoto vytěženého zemního plynu nebo podzemní zásobníky zemního plynu.

V některých vrtech je rovněž těžena ropa a krátkými ropovody je dopravována do místa odběru v lokalitě Charvátská Nová Ves, provozovatelem zařízení je MND a.s.

Mezi pramenem léčivé vody v Charvátské Nové Vsi a lázněmi v Lednici je provozován jodovod.

¹ Územní plán vymezuje koridory pro vzdušné vedení vysoké napětí v souladu s nastavenou koncepcí nadřazené dokumentace. Ministerstvo kultury ve stanovisku k územním plánům požaduje nové vedení řešit jako kabelové a dále požaduje nastavení podrobnějších podmínek k zohlednění kulturně-historických hodnot území s důrazem na eliminaci negativního dopadu při realizaci úprav.

5.6.4 Nakládání s odpady

Svoz tuhého komunálního odpadu z domácností a od podnikatelů na území města Valtice zajišťuje firma HANTÁLY a.s. Svoz separovaných odpadů (plasty, papír, sklo, kovy, nápojové kartony a bioodpad) a provoz sběrného dvoru Valtice zajišťuje organizační složka města Technické služby.

Svoz odpadu na území obce Lednice zajišťuje firma HANTÁLY a.s. Sběr tuhého komunálního i separovaných odpadů (prostřednictvím pytlového sběru plastů, papíru a nápojových kartonů) je monitorován čárovými kódy, na odložení separovaného odpadu slouží i kontejnery (na sklo, kovy a textil), na ostatní odpady sběrný dvůr. Bioodpad je likvidován v domácnostech.

5.7 Analýza demografické situace obce a trendů, včetně vzdělanostní struktury

Na území Lednicko-valtického areálu leží zastavěná území obcí Lednice (včetně místní části Nejdek), města Valtic (bez místní části Úvaly) a obce Hlohovec. Statek se rozkládá také na územích dalších obcí. Zastavěná území těchto obcí nejsou ale součástí statku. Jsou to obce Bulhary, Ladrná, Rakvice, Přítluky, Podivín, Sedlec a Kostice. Zvláštní postavení mezi obcemi má regionální centrum Břeclav.

Níže uvedené statistiky jsou zpracovány pouze pro obce, jejichž zastavěná území leží v Lednicko-valtickém areálu.

Zdrojem všech dat je veřejná databáze Českého statistického úřadu.

Počet obyvatel k 31. 12. 2022						
Název obce	Počet obyvatel			Průměrný věk		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Lednice	2 255	1 103	1 152	43,8	42,2	45,2
Valtice	3 559	1 750	1 809	44,6	43,2	46,1
Hlohovec	1 317	652	665	43,0	41,1	44,9
Počet obyvatel k 1. 1. 2021						
Název obce	Počet obyvatel			Průměrný věk		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Lednice	2 230	1 116	1 114	44,2	42,9	45,4
Valtice	3 582	1 758	1 824	44,2	42,7	45,7
Hlohovec	1 307	644	663	43,0	41,2	44,7
Počet obyvatel k 1. 1. 2020						
Název obce	Počet obyvatel			Průměrný věk		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Lednice	2 272	1 130	1 142	44,1	43,0	45,1
Valtice	3 575	1 754	1 821	44,2	42,5	45,8
Hlohovec	1 303	647	656	42,5	40,8	44,3

Počet obyvatel k 1. 1. 2019						
Název obce	Počet obyvatel			Průměrný věk		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Lednice	2 299	1 138	1 161	43,7	42,7	44,6
Valtice	3 557	1 743	1 814	44,1	42,5	45,6
Hlohovec	1 314	649	665	42,1	40,4	43,7
Počet obyvatel k 1. 1. 2018						
Název obce	Počet obyvatel			Průměrný věk		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Lednice	2 293	1 140	1 153	42,3	42,3	44,4
Valtice	3 538	1 730	1 808	42,4	42,4	45,6
Hlohovec	1 309	647	662	40,3	40,3	43,5

Tab. 13: Vývoj počtu obyvatel v obcích a městě Lednicko-valtického areálu v letech 2018 až 2022.

Počet obyvatel na území statku prakticky stagnuje. Počet dětí mírně roste (za posledních 5 let +3 %), výrazně klesá počet ekonomicky aktivních (-5,5 %), výrazně roste počet seniorů (+19 %). Průměrný věk na území statku vzrostl o 1,2 roku. Uvedené trendy jsou patrné i v okolí statku, i když zejména ostatní obce „nestárly“ tak rychle („pouze“ o 0,9 roku) a mají i nižší podíl růstu seniorů (ostatní obce +13 %, Břeclav +14 %).

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		Lednice, Valnice, Hlohovec		Břeclav	
		celkem	podíl	celkem	podíl
		6 259		21 554	
z toho podle vzdělání	bez vzdělání	34	0,5 %	95	0,4 %
	základní včetně neukončeného	1 403	22,4 %	4 348	20,2 %
	střední vč. vyučení (bez maturity)	2 141	34,2 %	6 702	31,1 %
	úplné střední (s maturitou)	1 544	24,7 %	6 112	28,4 %
	nástavbové studium	201	3,2 %	653	3,0 %
	vyšší odborné vzdělání	53	0,8 %	220	1,0 %
	vysokoškolské	619	9,9 %	2 510	11,6 %

Tab. 14: Vzdělanostní struktura obyvatel obcí a města ve statku a města Břeclav k 31. 12. 2018.

5.8 Analýza ochrany životního prostředí

5.8.1 Kvalita ovzduší

Území Lednicko-valtického areálu patří k nejčistším oblastem České republiky. Je to dáno jednak tím, že tam není situován žádný těžký průmysl ani další možné zdroje prašných částic, ale také tím, že tradiční bodové zdroje znečištění v rodinných domech a budovách nyní mají zajištěné vytápění a ohřev vody plynem či elektrickou energií. Dílčí problémy způsobují větrné periody v obdobích jarních a podzimních zemědělských prací na velkých celcích orné půdy.

5.8.2 Zastoupení rostlinných a živočišných druhů

Této problematice je pozornost věnována také v jedné z předešlých kapitol (5.1.3 Další významné plánovací a koncepční dokumenty).

Lednicko-valtický areál je významnou oblastí i z hlediska přírodovědného. Nachází se v něm biotopy stepního, lužního a mokřadního charakteru, které jsou v kulturní krajině mozaikou různých společenství rostlin a živočichů, které se jinde nevyskytují. Především v lužních lesích, mokřadech a na lužních loukách je evidováno kolem 30 druhů stromů, více než 800 druhů hub (z nich více než 80 vzácných a ohrožených druhů), kolem 10 000 druhů bezobratlých (z nich 769 zařazených na červený seznam ohrožených druhů), více než 700 druhů rostlin (z nich 259 v červeném seznamu ohrožených druhů), přes 300 druhů obratlovců (z nich 165 v červeném seznamu ohrožených druhů).

Ke vzniku kolizí veřejných zájmů na obou úsecích (přírodní a kulturní dědictví) významně přispívá skutečnost, že ochrana zvláště chráněných druhů je explicitně podložena právními předpisy a lze ji narušit pouze za zákonem stanovených podmínek.

5.8.3 Protipovodňová ochrana

V souvislosti s vodohospodářskými úpravami na dolním toku řeky Dyje, které byly dokončeny na konci sedmdesátých let 20. století, byl upraven hlavní tok řeky a vybudovány ochranné hráze také v části, která protéká Lednicko-valtickým areálem. Četnost a ničivost povodní byla odstraněna a byla stanovena pravidla pro případ povodňových stavů. Byly vyhlášeny tzv. aktivní záplavové zóny, ve kterých je zakázána jakákoliv investiční aktivita. Tato omezení např. v minulosti bránila vybudování záchytných parkovišť na příjezdu do Lednice ve směru od Podivína. Současné technické možnosti toto umožňují vyřešit – viz Návrhová část aktualizace Management Planu.

5.8.4 Krajinový ráz

Krajinový ráz, který je – obecně řečeno – založen především na vizuálním a estetickém vnímání, které nelze jednoduše změřit ani popsat, je častým předmětem diskusí odborníků i správců území. Charakteristiky krajinového rázu (ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů) jsou sice v příslušných dokumentech (včetně Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje) rámcově popsány, avšak dosud nejsou detailně specifikovány tak, aby mohly být jednoznačně pochopeny a tím byla zajištěna jejich ochrana nejen rámcově prostřednictvím územních plánů obcí a výkonu státní správy, ale také v lokálním detailu a v širších souvislostech uplatňování objektivních hodnot.

Problematikou ochrany krajinového rázu, mj. také ve statku, se podrobně a dlouhodobě zabývá Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně se sídlem v Lednici. Zpracované materiály nejsou v současnosti dostatečně využívány. Na to reagují operativní opatření uvedená v návrhové části Management Planu.

5.9 Analýza kulturního života a kulturní infrastruktury

Pro prezentaci výjimečných hodnot statku jsou zásadní kulturně-společenské akce pořádané Národním památkovým ústavem v prostorách zámků v Lednici a ve Valticích. Pro kulturní život a návštěvnickou infrastrukturu je však zásadní podpora obcí a místních spolků a organizací, které svou činností doplňují a podporují kulturní aktivity pořádané v areálech obou zámků – viz Návrhová část Management Planu.

5.9.1 Infrastruktura pro kulturní a společenské aktivity

Zámek Lednice

V areálu zámku jsou celoročně pořádány kulturně-společenské akce, v posledních letech také v prostorách obnovené barokní zimní jízdárny, kočárovny a konírny. V lednickém zámeckém parku jsou na severním parteru ikonické budovy zámku pořádány pro návštěvníky atraktivní letní kulturní akce (představení Národního divadla Brno, operní a muzikálová představení nebo promenádní koncerty, Lednicko-valtický hudební festival).

Zámek Valtice

Jako bývalé rodové sídlo vládnoucího knížete nabízí zámek velké množství rozsáhlých prostor a sálů (na rozdíl od komorních prostor lednického zámku). Multifunkční komplex zahrnující prostory španělské konírny s galerií nad jízdárnou, se salónkem a obslužnými místnostmi v suterénu, vyhovuje náročným požadavkům mezinárodních umělců i pořadatelů. V rekonstruovaném objektu barokního zámeckého divadla jsou prováděna představení, využívající funkční kopie historického divadelního zázemí. V prostorách zámeckých sklepů působí Národní vinařské centrum (<http://www.vinarskecentrum.cz/>). Jedná se o promyšlené využití zámeckých a přilehlých prostorů pro celoroční aktivity, které mají pozitivní celospolečenský význam v regionálním i nadregionálním měřítku.

Základní přehled o významných kulturních a společenských akcích, spojených se statusem světového dědictví, lze dohledat na internetových stránkách města Valtice, obcí Lednice a Hlohovec (například: tic@valtice.eu, tic@lednice.cz, obec@hlohovec.cz), ale i na stránkách jednotlivých institucí.

Množství dalších aktivit organizují občanské spolky, obce, případně další drobní podnikatelé v rámci svých restauračních zařízení, vinných sklepů apod. Neopomenutelné aktivity organizuje Mendelova univerzita v Brně, prostřednictvím své Zahradnické fakulty, která sídlí v Lednici.

6 ASPEKTY SLUŽEB PRO NÁVŠTĚVNÍKY A PREZENTACE HODNOT

6.1 Analýza dostupnosti statku pro návštěvníky

6.1.1 Individuální doprava

Lednicko-valtický areál je výborně dostupný prostřednictvím rozvinuté silniční sítě. Dálnice D2 z Brna do Bratislavy je napojena na českou, resp. slovenskou dálniční síť. Z exitů 41 a 48 je centrální část statku vzdálena 15 km po silnicích nižších tříd, stejně jako z exitu 47 dálnice A5 z Vídně.

Silniční síť na území statku je tvořena v západovýchodním směru silnicí I/40 a v severojižním směru silnicemi II/422, III/41412 a III/41413 až na hraniční přechod CZ/A. Na území statku je pak rozvinutá síť silnic nižších tříd. Absence obchvatu I/55 kolem Břeclavi mírně zhoršuje dostupnost statku, na druhou stranu je rovněž bariérou pro vyšší zátěž území tranzitní dopravou.

Záchytná parkoviště pro individuální automobilovou dopravu jsou situována přímo v sídlech. Ve Valticích – (Pod Zámkem, ve Sklepní ulici, u nemocnice a na Náměstí Svobody). V Lednici je situováno centrální parkoviště v ulici 21. dubna, na Zámecském náměstí a na Slovácké ulici. Řada dalších parkovišť je provozována soukromými subjekty.

Živelnému užívání uličních prostor a dalších ploch sídel brání zejména zákazové značky. K parkování se využívají pozemky po zaniklých nebo zbořených domech v centrální části obce. Záchytná parkoviště nedisponují dostatečným zázemím pro návštěvníky.

Záchytná parkoviště s odpovídající kapacitou však obvykle chybí u jednotlivých turistických cílů v krajině. Pokud u nich jsou, mají omezenou kapacitu a nedostatečnou infrastrukturu. Jejich pojetí neodpovídá kulturně-historickému významu cílových památek (např. u chrámu bohyně lovu Diany, u chrámu Tří Grácií, u chrámu boha slunce Apollona, u kolonády nad Valticemi).

Na nedostatečnost záchytných i dílčích parkovišť reagují opatření uvedená v návrhové části tohoto dokumentu.

Morfologie terénu a množství atraktivit jsou ideální pro cyklistickou dopravu. Územím statku procházejí dálkové cyklotrasy EuroVelo 9 Balt–Jadran a EuroVelo 13 Stezka železné opony, Greenway Praha–Wien, cyklotrasy 41, 411, 412, 5043, 5045, 5066, síť Lichtenštejnských stezek (Knížecí, Břeclavská, Poštorenská, Valtická, Lednická, Habánská) a Moravských vinařských stezek (Mikulovská, Podluží).

Půjčovny kol jsou v Lednici a v Hlohovci a také v Břeclavi a Mušlově u Mikulova. V Lednicko-valtickém areálu je rozvinutá cyklistická infrastruktura, včetně certifikace Cyklisté vítáni u některých zařízení (ubytování, stravování, atraktivita).

Ve statku je rovněž množství pěších tras, udržovaných Klubem českých turistů. Červená turistická trasa vede z Nových Mlýnů přes Bulhary, Lednici, Tři Grácie a Rende-z-vous do Valtic. Modrá trasa vede z Valtic přes Hlohovec a dále do Sedlece a Mikulova. Zelená trasa vede z Lednice přes Janův Hrad podél Dyje do Břeclavi. Žlutá trasa vede z Břeclavi přes Boří les, kolem Hlohoveckého rybníka do Lednice.

Ve statku je také několik naučných stezek: Bosou nohou (okruh 3,2 km), Vinařská naučná stezka Valtice (okruh 5,8 km), Lednické rybníky (okruh 16 km), Františkův rybník (1,5 km), Pohansko (5,5 km) a Lužní les (5,8 km).

6.1.2 Hromadná doprava

Na území statku je zaveden Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje (IDOS), který integruje veřejnou dopravu na území kraje (zóny 575 Břeclav, 572 Lednice, 582 Valtice).

Přestupní uzel Břeclav je přístupný po **železnici**, a to mezinárodními vlaky Praha–Brno–Bratislava–Budapešť, Praha–Brno–Viedeň–Štýrský Hradec, a Varšava–Ostrava–Viedeň; dálkovými vlaky linek R13 Brno–Břeclav–Přerov; regionálními vlaky linek S3 Brno–Břeclav, S8 Břeclav–Valtice–Znojmo a S9 Břeclav–Přerov.

Autobusové spoje jsou na území statku provozovány v relacích 570 Mikulov–Milovice–Bulhary–Lednice–Břeclav, 571 Břeclav–Valtice, 585 Valtice–Sedlec–Mikulov a 555 Rakvice–Podivín–Lednice–Valtice–Poysdorf.

Mezinárodní letiště Brno-Tuřany je vzdáleno 60 km, letiště ve Vídni 105 km, stejně jako letiště M. R. Štefánika v Bratislavě.

6.1.3 Informační systém

Na příjezdových trasách do statku jsou umístěny tabule, označující vjezd do Lednicko-valtického areálu jako statku světového dědictví. Taktéž sjezd z dálnic je opatřen informačním poutačem Lednicko-valtického areálu.

Zejména stav tabulí, rozmístěných na příjezdových místech do statku, je tristní, co se technického stavu týče. Pokud jsou čitelné, informace na nich nedostatečně reflektují výjimečnou světovou hodnotu statku – viz navržená operativní opatření v Návrhové části dokumentu.

V samotném statku neexistuje jednotný informační systém, a to ani směřování k cílům, ani v podobě informací o hodnotách nebo lokalitách statku. Informační systémy jsou spíše individuální, v podobě značení tras, obecních prezentací či naučných stezek. Tyto systémy mají původ u různých subjektů a často v rámci různých projektů. Objevují se duplicitní informace nebo jsou informace na nich nedostatečné. Častá je nedůslednost v informování o výjimečné světové hodnotě statku – viz operativní opatření.

Některé části informačního systému jsou provedeny rovněž v cizích jazycích, zejména němčině a angličtině. Jazykové mutace jsou však podobné jako celý informační systém nejednotné a mají omezenou vypovídající hodnotu.

Vytvoření jednotného informačního systému, sjednocení navigace i informací, současně zkvalitnění materiálového, grafického a obsahového provedení, jsou velmi žádoucí.

Systematický sběr informací, jako např. zpětná vazba od návštěvníků, neprobíhá. Dílčí podněty návštěvníků hlavních turistických cílů jsou průběžně vyhodnocovány a komunikovány s jednotlivými adresáty převážně prostřednictvím standardních sociálních sítí.

Pro prezentaci území jako celku byl před časem založen specifický web Mikroregionu obcí v LVA – viz <http://www.lva.cz/>, s cílem vícejazyčné prezentace.

Hlavními komunikačními kanály, v případě zámků Lednice a Valtice, jako hlavních turistických cílů, jsou facebook a instagram, popř. twitter:

<https://www.facebook.com/zameklednice/>

<https://www.instagram.com/szlednice/>

<https://www.facebook.com/zamekvaltice/>

<https://www.instagram.com/zamekvaltice/>

https://twitter.com/zamek_valtice

Výběr z webových stránek zaměřených mj. na prezentaci a propagaci statku:

<https://www.zamek-lednice.com/cs>

<https://www.zamek-valtice.cz/cs>

<https://www.januv-hrad.cz/cs>

<https://www.oboraobelisk.cz/>

<http://www.lednice.cz/cs/>

<http://www.valtice.eu/>

<http://www.hlohovec.cz/>

Národní památkový ústav vede kromě obecných informací o památkovém fondu (specifický web: www.pamatkovykatalog.cz) i část věnovanou světovému dědictví, kde jsou dostupné obecné informace o světovém dědictví, vazby na stránky UNESCO a další zajímavé informace. Více pro Lednicko-valtický areál viz:

<https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatky-s-mezinarodnim-statusem/Lednicko-valticky-areal>.

Výběr ze sociálních sítí zaměřených mj. na propagaci a prezentaci statku. Ty jsou současně hlavními komunikačními kanály:

<https://www.facebook.com/zameklednice/>

<https://www.instagram.com/szlednice/>

<https://www.facebook.com/zamekvaltice/>

<https://www.instagram.com/zamekvaltice/>

https://twitter.com/zamek_valtice

6.2 Analýza základních existujících služeb pro návštěvníky

6.2.1 Ubytování a stravování

Přímo na území statku funguje značné množství restaurací, kaváren, občerstvení a bister různého druhu. Vlastní rešerší bylo identifikováno 32 různých zařízení jen na území statku.

Nejvíce rozvinutou sít' ubytování nabízí Lednice, kde bylo v roce 2018 podle Veřejné databáze Českého statistického úřadu celkem 26 zařízení s 587 pokoji a 1 356 lůžky.

Vlastní rešerší internetových stránek bylo identifikováno 52 různých ubytovacích zařízení, v tom 7 hotelů (včetně 4 hotelů****), 22 penzionů, 20 zařízení typu apartmán, 2 ubytovny a kemp.

Významnou nabídkou disponují také Valtice. Podle Veřejné databáze Českého statistického úřadu tam bylo v roce 2018 celkem 31 zařízení s 363 pokoji a 876 lůžky. Vlastní rešerší bylo identifikováno 69 různých ubytovacích zařízení, v tom 5 hotelů, 33 penzionů, 26 zařízení typu apartmán a 5 ubytoven.

Podstatně skromnější nabídkou pak disponuje Hlohovec. Podle Veřejné databáze Českého statistického úřadu tam byly v roce 2018 celkem 4 zařízení s 59 pokoji a 148 lůžky. Vlastní rešerší bylo identifikováno 13 různých ubytovacích zařízení, v tom hotel****, 5 penzionů, 7 zařízení typu apartmán.

Další ubytovací možnosti nabízejí okolní obce, zejména Břeclav a Mikulov.

Počet hromadných ubytovacích zařízení i lůžek zjevně roste. Ve statku má být podporováno dominantní postavení ubytovacích zařízení a možnosti přenocování přímo na jeho území. Na území statku je 64 % lůžek, ubytuje se zde 72 % hostů a realizuje se zde 75 % přenocování.

Počet nerezidentů mezi hosty je překvapivě nízký, na území statku jich je kolem 20 %, v ostatních obcích do 10 % a v Břeclavi roste ke 30 %.

6.2.2 Turistická informační centra

Pro statek jako celek není dosud zřízeno hlavní informační centrum zacílené primárně na jeho význam a výjimečnou světovou hodnotu. Informace lze získávat zejména v pokladnách obou zámeků Lednice a Valtice, jejichž součástí jsou informační centra. V území Lednicko-valtického areálu však působí několik center, jež poskytují standardní informační služby návštěvníkům, včetně těch o památce světového dědictví.

a) Turistické informační centrum Břeclav

Adresa: U Tržiště 8, 690 81 Břeclav

tel.: +420 519 326 900, +420 731 428 235, +420 731 428 250

e-mail: tic@ticbreclav.cz

web: <https://breclav.eu/turisticke-informacni-centrum>

Služby informačního centra:

Přehled kulturních, společenských a sportovních akcí; přehled ubytování v okrese Břeclav; informace o dopravních spojkách (vlak, autobus); propagační materiály, letáky; prodej map, průvodců, knih, pohlednic, vystřihovánek, videokazet, turistických

známek, suvenýrů atd.; kancelářské služby (kopírování, faxování, laminování, vázání dokumentů, skenování); předprodej vstupenek agentury Ticket Art; internet; úschovna zavazadel, atd.

b) Turistické informační centrum Valtice

Adresa: 691 42 Valtice

tel: +420 734 256 709

e-mail: tic@valtice.eu

web: <https://www.valtice.eu/turistika/turisticke-informacni-centrum/>.

Služby informačního centra:

Přehled kulturních, vinařských, společenských a sportovních akcí v Lednicko-valtickém areálu, přehled ubytování v Lednicko-valtickém areálu, informace o památkových objektech a turistických zajímavostech v Lednicko-valtickém areálu, informace o prohlídce vinných sklepů a ochutnávkách vín, předprodej vstupenek na vybrané místní akce, informace o dopravním spojení, propagační materiál zdarma, prodej map, brožur, pohlednic, knih, upomínkových předmětů, prodej turistických známek Valtic č. 255, 1654, 1765, 1787, prodej turistických vizitek (5 druhů), prodej magnetek, prodej bonusové karty PÁLAVA CARD (www.palava-card.cz), kopírování, internet pro veřejnost.

c) Turistické informační centrum Lednice

Adresa: Zámecké nám. 68, 691 44 Lednice

tel.: +420 519 340 986, +420 733 531 874

e-mail: tic@lednice.cz

web: <https://ticlednice.webnode.cz/>.

Služby informačního centra:

Poskytuje klientům komplexní informace o všech službách souvisejících s cestovním ruchem v obci Lednice a turistické oblasti Pálava a Lednicko-valtický areál. Dále poskytuje služby jako je kopírování a tisk, skenování, kroužková vazba, laminování, fax a PC s připojením na internet. Realizuje prodej knih, brožur, map, DVD, suvenýrů, pohlednic atd. Dále nabízí široký výběr propagačních materiálů.

Na zámcích ve Valticích i v Lednici jsou zřízena samostatná turistická centra s prodejem suvenýrů.

6.3 Analýza dalších rozvojových potenciálů statku a jeho okolí

Lázeňství je nejmladším oborem podnikání v obci Lednice s významným pozitivním dopadem na celý statek. Prostřednictvím vhodného provázání s okolní krajinou může významně přispět k posilování příležitostí k vnímání a interpretaci hodnot statku širokými skupiny návštěvníků. Nabízí se při tom mezioborová spolupráce s ochranou přírody a krajiny, správci státních lesů a krajinářskými architekty.

Cykloturistika je v podmínkách nejen České republiky dynamicky se rozvíjející volnočasová aktivita. Lednicko-valtický areál, a v širších souvislostech celá jižní Morava, Dolní Rakousko a slovenské Záhorie, je protkán sítí cyklostezek, cyklotras a tematických stezek, jako jsou například vinařské stezky a Lichtenštejnské stezky, které jsou hojně využívané a oblíbené především pro svůj rovinatý charakter a množství zajímavých zastavení. Do budoucna lze očekávat zájem o dobudovávání infrastruktury, jako jsou půjčovny kol, úprava systému značení a rozvíjený elektronický informační systém přes mobilní aplikace, včetně dobudování dalších cyklotras a cyklostezek, šetrných k hodnotám statku a splňujících požadavky na bezpečnost jejich uživatelů.

Hipoturistika je v současnosti lokální záležitost, která je ve statku soustředěná do oblasti Nového Dvora, Tří Grácií a Lednice v části u Pastvicka. Bez koncepčního dokumentu, který by ověřil možnost trasování hiposteze v lesních komplexech a volné krajině a jejich možné dopady na hodnoty statku, a případné kolize s pěšími návštěvníky, se tato aktivita jeví spíše jako problematická. Na to reaguje operativní opatření uvedené v návrhové části. Mnohem vhodnější je rozvíjet potenciál související se zprostředkováváním výjimečné světové hodnoty statku prostřednictvím vyjížděk v kočárech tažených koňmi.

Agroturistika je rozvíjející se aktivitou, zatím propojená hlavně s kulturou vína a pěstování vinné révy. Oblíbené jsou brigádnické výpomoci při sběru hroznů a v návaznosti na výrobu vína jsou vyhledávané burčákové slavnosti, při nichž účastníci pronikají do tajů pěstování vinné révy a výroby vín.

Mezi nejoblíbenější volnočasové aktivity, zejména tamních obyvatel, patří **myslivost a rybaření**. Mezi oblíbené další aktivity patří ochrana přírody, například prostřednictvím Českého svazu ochránců přírody Břeclav, Lednice a dalších subjektů.

Významným rozvojovým potenciálem statku je **přeshraniční spolupráce**. Jedná se o aktivity realizované v mnoha podobách. Partnerské vztahy s příhraničními obcemi na rakouské straně rozvíjejí jednotlivé obce i vyšší územně-správní celky. Další forma spolupráce se odehrává prostřednictvím programů česko-rakouské spolupráce, například INTERREG CZ-A. Na úrovni výměny zkušeností mezi univerzitami se odehrávají krajinné workshopy pro studenty, budoucí krajinářské architekty a krajinné manažery. Vinaři mají již tradiční výměnné akce spojené s kulturou vína.

Významným rozvojovým potenciálem je **turistické propojení statku s Novomlýnskými nádržemi**. Území v okolí Novomlýnských nádrží by se mohlo stát jakýmsi kulturně-společenským zázemím pro Lednicko-valtický areál s hotely a večerními atrakcemi, které není možné, s ohledem na výjimečné světové hodnoty, rozvíjet v Lednicko-valtickém areálu.

6.4 Analýza počtů návštěvníků

V rámci světové památky Lednicko-valtický areál neprobíhá systematické sledování návštěvnosti. Lednicko-valtický areál je volně přístupný. Počty návštěvníků lze indikovat zejména podle počtu plateb na parkovištích, druhotně podle daňových výnosů různých služeb a tradičně podle návštěvnosti jednotlivých zpřístupněných kulturních památek se zpoplatněným vstupem, z nich nejvýznamnější jsou oba zámecké

areály. Návštěvnost je systematicky sledována pouze prostřednictvím prodeje vstupenek v jednotlivých kulturních a národních kulturních památkách. Návštěvnost celé kulturní krajiny je pouze odhadována a může být násobně vyšší.

Objekt:	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zámek Lednice	394 053	389 620	256 641	236 718	326 701	349 139
Zámek Valtice	128 427	125 060	135 947	125 231	75 030	131 031

Tab. 15: Vývoj počtu návštěvníků hlavních turistických cílů Lednicko-valtického areálu v letech 2018 až 2023.

6.5 Analýza stavu odbornosti personálu a zapojených subjektů z odborné i výkonné složky státní památkové

Zvyšování kvalifikace pracovníků v úseku státní památkové péče, ve vztahu k výjimečným světovým hodnotám statku, probíhá soustavně a cíleně, a to zejména prostřednictvím pravidelně pořádaných konferencí, metodických dnů, školení atp.

Hlavními organizujícími aktéry v této oblasti jsou:

Národní památkový ústav

Univerzity (zejména Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, Masarykova univerzita, Vysoké učení technické v Brně aj.)

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z. s.

Svaz zakládání a údržby zeleně

V době platnosti předešlé verze Management Planu byla např. uspořádána tradiční mezinárodní konference Historické zahrady Kroměříž 2023, s podtitulem Zahradní a krajinné umění v památkách zapsaných na Seznamu světového dědictví, dotýkající se také Lednicko-valtického areálu (<https://www.npu.cz/cs/akce/kalendar/91377-konference-historicke-zahrady-kromeriz-2023>).

O hodnotách Lednicko-valtického areálu, včetně specifík péče o ně, a to jak při výuce studentů (Mendelova univerzita v Brně a Česká zemědělská univerzita v Praze), tak na seminářích a konferencích pravidelně referují např. Ing. Zdeněk Novák, doc. Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D. a doc. Ing. Roman Zámečník, Ph.D.

Požadavky na vzdělanost pracovníků jsou přiměřeně nastaveny charakteru památky (odborná a jazyková průprava, praxe). Zabezpečeno je také pravidelné školení v odborných přístupech a metodách uchování a správy.

6.5.1 Konkrétní možnosti zvyšování kvalifikace profesionálních pracovníků na úseku památkové péče

Jednoletý kurz památkové péče pořádaný Národním památkovým ústavem:

Určen absolventům vysokých škol, kteří začínají profesionální kariéru v památkové péči.

Dvouletý rekvalifikační kurs památkové péče akreditovaný Ministerstvem školství, mládeže, sportu a tělovýchovy pořádaný Národním památkovým ústavem

Určen pracovníkům i laickým zájemcům o památkovou péči, kteří mají středoškolské vzdělání ukončené maturitou. Vychází z potřeb památkářské praxe a poskytuje účastníkům ucelený přehled o všech činnostech souvisejících s péčí o památky.

Metodické centrum moderní architektury v Brně (Národní památkový ústav)

Zaměřuje se jednak na období mezi dvěma světovými válkami, kdy na území Československa vzniklo velké množství staveb světové úrovně. Dále se zabývá monitorinkem památkově hodnotných staveb z doby druhé poloviny 20. stol., které jsou často právě v těchto chvílích ohroženy úpravami měnícími jejich účel nebo opatřeními pro lepší tepelně izolační vlastnosti. Jeho specializací je památková obnova staveb moderny – sběr dobré praxe, partner vlastníků, projektantů, památkářů i dodavatelům staveb.

Kurzy a vzdělávací semináře pořádané Metodickým centrem zahradní kultury v Kroměříži (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně)

Zaměřeny na zvyšování znalostí a praktických dovedností v oblasti péče o památky zahradního a krajinářského umění. Určeny jsou zahradníkům pečujícím o památky zahradního a krajinářského umění a odborným pracovníkům Národního památkového ústavu se specializací na památky zahradního a krajinářského umění. Např.:

- Řez a zásady péče o dřeviny v zámeckých zahradách
- Dřevokazné houby, jejich poznávání a související prevence
- Karanténní choroby a škůdci parkových dřevin
- Seminář Kulturní detail v krajině – Historické struktury krajiny
- Seminář Cibuloviny a veřejnost
- Mezinárodní workshop: Obnova štěpnice v Květné zahradě

6.6 Analýza stavu prezentace a spolupráce s veřejností

6.6.1 Průvodcovské služby v místě zaměřené na světové dědictví

Průvodcovské služby jsou realizovány na úrovni jednotlivých kulturních a národních kulturních památek. Zejména v případě hlavních turistických cílů – zámky Lednice a Valtice, je dostatečně reflektováno to, že tvoří součást památky světového dědictví.

K tomu podrobně viz:

<https://www.zamek-lednice.com/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy>

<https://www.zamek-valtice.cz/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy>

Samostatné prohlídkové okruhy jsou zajišťovány i na dalších důležitých solitérních stavbách Lednicko-valtického areálu, např. zámek Pohansko – <https://www.muzeumbv.cz/zamecek-pohansko/>, Apollonův chrám – <https://www.chram-apollo.cz/>.

Průvodcovské výklady se dotýkají také světového dědictví, resp. významu Lednicko-valtického areálu, a to s přihlédnutím k povaze cílových posluchačů.

6.6.2 Stálé expozice, výstavy a další prezentační akce

V době platnosti předešlé verze Management Planu (2020–2024), byly k dispozici dvě stálé expozice zaměřené také na prezentaci výjimečných světových hodnot statku, a to Obnova jízďáren a Krajinou zahrad. Obě výstavy byly již ukončeny. Vernisáží v únoru 2024 na ně navázala nová stálá expozice věnovaná hodnotám Lednicko-valtického areálu s důrazem na Lichtenštejnského knížecího architekta Josefa Hardtmutha (<https://www.npu.cz/cs/ups-kromeriz/pro-media/103496-joseph-hardtmuth-knizeci-architekt-vystava-v-zameckych-konirnach-v-lednici>).

6.6.3 Spolupráce s odbornými institucemi na prezentaci, edukaci a interpretaci statku

Do edukace a interpretace spojené se světovým dědictvím jsou zapojována relevantní oddělení v rámci generálního ředitelství Národního památkového ústavu i územních odborných pracovišť a územních památkových správ Národního památkového ústavu, včetně akademické sféry – Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity.

Zapojení probíhá např. touto formou:

- a) Oddělení památek s mezinárodním statutem mj. pravidelně organizuje edukační akce jak pro odborné pracovníky specializované na monitoring světových památek, tak také pro správce statků.
- b) Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně mj. organizuje ročně několik odborně metodických dní dotýkajících se také péče o monitorovanou světovou památku.
- c) V roce 2023 uspořádal Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně 9., ročník odborného semináře Péče o památky zahradního umění, jejich historie a současnost, s podtitulem Palmový skleník v Lednici, jeho historie a obnova. Ten se mj. zaměřil na připomenutí jedinečných hodnot Palmového skleníku zámku Lednice.
- d) Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně již několik let vyučuje předměty přímo zaměřené na edukaci a interpretaci věnovanou Lednicko-valtickému areálu – předmět Vývoj Lednicko-valtického areálu (doc. Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D.), předměty Péče o památky zahradního umění, Památková péče ve správě zeleně (doc. Ing. Roman Zámečník, Ph.D.).

6.6.4 Vědecko-výzkumné práce a projekty týkající se statku

V době platnosti předešlé verze Management Planu a v době platnosti nyní předkládané aktualizované verze byly ukončeny nebo zahájeny projekty, které přímo souvisí s předmětným světovým dědictvím a mají a měly potenciál obohatit jeho širší chápání.

6.6.4.1 Výzkumné projekty podpořené Ministerstvem kultury¹

Název projektu: Hardtmuth: od uhlu k tužkařskému impériu

Řešitelská pracoviště: Národní technické muzeum, Národní památkový ústav, Národní zemědělské muzeum

Doba řešení: 2018–2022

Dopad projektu na světovou památku: Projekt je rozdělen do tří samostatných výzkumných záměrů, které se však prolínají a doplňují. První část se zaměřila na zpracování projekčních a stavitelských aktivit Josepha Hardtmutha. Z architektonického hlediska byly zpracovány plány a účty, uložené v archivech, a zdokumentovány dochované, příp. i dnes již nedochované stavby a jejich urbanistické začlenění do okolní krajiny různého typu (krajina Lednicko-valtického areálu, Pomoraví, Moravského krasu a Vídeňské pánve). Souběžně byla zmapována spolupráce se zahradními architekty (Josef Liefka, Ignatz Holle, Bernard Petri). Dále byl proveden sběr fotografického materiálu z různých časových období. Druhá část se zaměřila na působení Josepha Hardtmutha jako tvůrce krajinné kompozice. Byla provedena analýza zámeckého parku v Lednici a porovnány přístupy obnovy v podobných objektech v Německu (Schwetzingen, Wörlitz), v Maďarsku (Dég, Doba) a v Anglii (Stowe House, Kew Garden a Stourhead House). Třetí poslední část se pak zaměřila nejenom na Josepha Hardtmutha coby podnikatele a zakladatele úspěšné obchodní firmy, ale rovněž i na jeho potomky a historii firmy.

Odkaz na výsledky:

<https://www.npu.cz/cs/o-nas/veda-a-vyzkum/projekty-a-granty/87236-hardtmuth-od-uhlu-k-tuzkarskemu-imperiu>

<https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/vedecke-projekty-a-vyzkumne-zamery/ukoncene-projekty/hardtmuth-od-uhlu-k-tuzkarskemu-imperiu>

Název projektu: Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem

Řešitelská pracoviště: Národní zemědělské muzeum, Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze

Doba řešení: 2018–2022

Dopad projektu na světovou památku: Cílem výzkumu bylo nalezení nových metod a prakticky využitelných postupů pro efektivní péči o unikátní kulturní krajinu prohlášenou za národní kulturní památku a zařazenou na Seznam světového dědictví.

Přestože byl projekt zaměřen výhradně na Krajinu pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, jeho výsledky se týkaly také Lednicko-valtického areálu, zejména pak Návrh právní úpravy efektivní péče o kulturní krajinu a Režim péče o krajinu v kontextu různých právních předpisů.

Odkaz na výsledky:

¹ Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II) a Program NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030.

<https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/vedecke-projekty-a-vyzkumne-zamery/ukoncene-projekty/krajina-pro-chov-a-vycvik-ceremonialnich-kocarovych-koni-v-kladrubech-nad-labem>

<https://www.fzp.czu.cz/cs/r-6899-projekty-a-spoluprace-s-praxi/r-6923-projekty/r-15618-krajina-pro-chov-a-vycvik-ceremonialnich-kocarovych-koni-v-kladrubech-n-l>

Název projektu: Průhonický park a škola malířsko-krajinářské kompozice, obdivovaný a odmítaný vzor pro krajinářskou tvorbu 20. století

Řešitelská pracoviště: Národní zemědělské muzeum, Botanický ústav Akademie věd ČR

Doba řešení: 2023–2027

Dopad projektu na světovou památku: Projekt se zabývá ochranou specifických malířsko-krajinářských kompozic, jejich konzervací a restaurováním s cílem uchovat je pro příští generace a s cílem zkvalitnit systém péče o ně. V rámci prevence se zabývá dokumentací dosud existujících malířsko-krajinářských kompozic na našem území, a to prostřednictvím realizace relevantních průzkumů takových objektů a zpřístupněním získaných výběrových informací o nich pro další využití (výzkumné, studijní, pro potřeby správy) s cílem zamezit jejich znehodnocování či postupnému zániku.

Přestože je výzkumný projekt zaměřen převážně na Průhonický park, jedním z modelových území je také zámecký park v Lednici.

Odkaz na výsledky:

<https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/vedecke-projekty-a-vyzkumne-zamery/pruhonicky-park-a-skola-malirsko-krajinarske-kompozice-obdivovany-a-odmitany-vzor-pro-krajinarskou-tvorbu-20-stoleti>

Název projektu: Identifikace, interpretace a typologie hmotné struktury památek zahradního umění

Řešitelská pracoviště: Národní památkový ústav, Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Doba řešení: 2023–2027

Dopad projektu na světovou památku: Hlavním cílem projektu, směřovaného do oblasti památek zahradního umění, je vytvořit důležité nástroje a metodické postupy nezbytné v procesu efektivního managementu dílčí části kulturního dědictví ČR, pro kterou nejsou doposud uspokojivě zpracovány.

Projekt je konkrétně směřován na prvky hmotné struktury kompozice památek zahradního umění, a to jak na umělé, tak na přírodní (vegetační). V této oblasti stále chybí některé základní nástroje identifikace a dokumentace, k nimž patří i oborový slovník. Je to jeden z důvodů stávající nedokonalé evidence, identifikace památkových hodnot a komunikace těchto hodnot s domácím i evropským publikem. Tyto aspekty činí z památek zahradního umění ohrožený a snadno zranitelný segment stávajícího památkového fondu ČR.

Odkaz na výsledky:

<https://www.npu.cz/cs/o-nas/veda-a-vyzkum/projekty-a-granty/91661-identifikace-interpretace-a-typologie-hmotne-struktury-pamatek-zahradniho-umeni>

<https://ubz.zf.mendelu.cz/projekty/34402-identifikace-interpretace-a-typologie-hmotne-struktury-pamatek-zahradniho-umeni>

Výsledky výzkumných projektů byly a budou prezentovány a sdíleny s místními komunitami, relevantními organizacemi, návštěvníky a laickou veřejností, a to prostřednictvím řady výsledků – výstavy, monografie, články aj.

Projekty Národního památkového ústavu podpořené v letech 2022–2023 z účelové dotace Ministerstva kultury v rámci programu Podpora pro památky světového dědictví:

Název projektu: Státní zámek Valtice – stavebně-historický průzkum zámeckého parku – 3. závěrečná etapa

Dopad projektu na světovou památku: Pro areál zámku Valtice, zejména zámeckého parku a zahrady knížecího sídla bylo vysoce potřebné zajistit stavebně historický průzkum. Projekt s dotační podporou v roce 2023 byl již 3. etapou rozsáhlých odborných rešerší. Součástí finálního výstupu byla i aktualizace výstupů z předchozích etap.

Stavebně-historický průzkum definuje památkové hodnoty díla zahradního umění a bude nezbytným podkladem pro budoucí obnovu památky. Poskytuje utříděné informace o stavebním vývoji zahradní a parkové části památky; součástí dokumentu je pasportizace uměleckých, drobných architektonických a technických prvků.

Stavebně-historický průzkum byl zpracován podle certifikovaných metodik Národního památkového ústavu vydaných pro díla zahradního umění. Výstupy jsou od počátku koncipovány tak, že budou sloužit i pro prezentaci památky světového dědictví a její obnovy.

Název projektu: Státní zámek Lednice – reinstalace expozice v barokních konírnách

Dopad projektu na světovou památku: Projekt spočíval v reinstalaci vstupní expozice pro Lednicko-valtický areál v prostorách barokní konírny zámku Lednice. Akce navázala na to, že v roce 2022 byl komplex barokních koníren a kočárovny převeden do správy Národního památkového ústavu, a to v poměrně neutěšeném stavu. Územní památková správa Národního památkového ústavu v Kroměříži, s pomocí příspěvku a s partnery z Národního technického muzea a Národního zemědělského muzea, posílila spolupráci a reinstalovala upravenou výstavu Hardtmuth: od uhlu k tužkařskému impériu. Pro tuto světovou památku je osobnost Josepha Hardtmutha významné téma. Hardtmuth svými projekčními a stavitelskými aktivitami ve službách knížecí rodiny Lichtenštejnů výrazně ovlivnil podobu Lednicko-valtického areálu.

Dotace z programu byla využita primárně pro grafické práce a předtiskovou úpravu výstavních korpusů, které sjednotí výraz reinstalované výstavy a starších exponátů.

Nová expozice byla návštěvníkům slavnostně otevřena na začátku sezóny 2024.

6.6.4.2 Výzkumné projekty podporované jinými subjekty

Světové památky Lednicko-valtický areál se dotýká celá řada dalších výzkumných projektů podporovaných jinými subjekty (Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj).

6.6.5 Partnerství a spolupráce na národní a mezinárodní úrovni

Památka světového dědictví je v zorném poli a součástí aktivit tuzemských a zahraničních organizací, sdružení či jiných uskupení, které podporují prezentaci jejích výjimečných světových hodnot. Jedním z těchto významných subjektů je České dědictví UNESCO. České dědictví UNESCO je sdružení obcí a měst České republiky, na jejichž území se nachází památka zapsaná v Seznamu světového dědictví.

Statek je součástí sítě World Heritage Journeys of the European Union.

Nejvýznamnějšími kulturními, společenskými, vzdělávacími, popř. jinými subjekty, jejichž činnost významněji souvisí se statkem, patří hlavně jednotlivá ministerstva, která ve statku uplatňují svůj oprávněný veřejný zájem (Ministerstvo kultury, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj). Dále sem patří významní správci částí statku (Národní památkový ústav, města Břeclav a Valtice, obce, jejichž katastry leží ve statku, Lesy ČR, s. p., Lesní závod Židlochovice, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Povodí Moravy, s. p., Mendelova univerzita Brno, Zahradnická fakulta, Jihomoravský kraj) a samozřejmě orgány státní správy.

Význam výše uvedených subjektů spočívá zejména v jejich přímé vazbě na správu světové památky Lednicko-valtického areálu. Proto jsou tyto subjekty, resp. jejich zástupci, zapojeni do Rady světové památky pro Lednicko-valtický areál.

7 ANALÝZA FINANCOVÁNÍ

7.1 Analýza užívaných finančních zdrojů pro udržování výjimečné světové hodnoty, její stabilizaci a rozvíjení

Níže jsou uvedeny ty dotační programy, které byly aktivní v době realizované aktualizace nyní předkládaného Management Planu, tedy v průběhu roku 2024.

Hlavními zdroji využívanými k péči o statek jsou rozpočtové zdroje jednotlivých subjektů pečujících o konkrétní části statku. Hlavními aktéry v tomto ohledu jsou Národní památkový ústav, Lesy ČR s. p., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a jiné. Rozpočtové údaje vynakládané na péči o jimi spravované části statku, nejsou známé.

Rozpočtové zdroje subjektů, využitelné při péči o statek doplňuje různorodá struktura dotačních programů – viz níže.

7.1.1 Národní dotační programy

Na úrovni státu je vytvořena řada dotačních příležitostí.

7.1.1.1 Ministerstvo kultury

a) Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

<https://mk.gov.cz/podpora-obnovy-kulturnich-pamatek-prostrednictvim-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-cs-274>

b) Program podpory pro památky světového dědictví (dříve UNESCO)

<https://mk.gov.cz/program-podpory-pro-pamatky-svetoveho-dedictvi-drive-unesco-cs-279>

c) Program Kulturní aktivity v památkové péči

<https://mk.gov.cz/program-kulturni-aktivity-v-pamatkove-peci-cs-280>

d) Havarijní program

<https://mk.gov.cz/havarijni-program-cs-281>

e) Program záchrany architektonického dědictví

<https://mk.gov.cz/program-zachrany-architektonickeho-dedictvi-cs-283>

f) Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny

<https://mk.gov.cz/program-pecce-o-vesnicke-pamatkove-rezervace-vesnicke-pamatkove-zony-a-krajinne-pamatkove-zony-cs-284>

g) Program restaurování movitých kulturních památek

<https://mk.gov.cz/program-restaurovani-movitych-kulturnich-pamatek-cs-285>

2.5.1.1 Ministerstvo životního prostředí**a) Operační program Životní prostředí**

https://www.mzp.cz/cz/opzp_2021_2027

b) Národní program Životní prostředí

https://www.mzp.cz/cz/narodni_program_zivotni_prostredi

c) Program péče o krajinu

https://www.mzp.cz/cz/program_pece_o_krajinu

d) Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny

https://www.mzp.cz/cz/podpora_obnovy_prirozenych_funkci_krajiny

2.5.1.2 Krajský úřad Jihomoravského kraje

Na úrovni kraje je vytvořena řada dotačních příležitostí.

a) Podpora památek místního významu v Jihomoravském kraji v roce 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/22053-506-Podpora+pamatek+mistnih+o+vyznamu+v+Jihomoravskem+kraji+v+roce+2024.aspx>

b) Podpora obnovy kulturních památek v Jihomoravském kraji v roce 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/22059-506-Podpora+obnovy+kulturnic+h+pamatek+v+Jihomoravskem+kraji+v+roce+2024.aspx>

c) Podpora zkvalitnění služeb turistických informačních center v Jihomoravském kraji v roce 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21741-506-Podpora+zkvalitneni+sluzeb+turistickych+informacnich+center+v+Jihomoravskem+kraji+v+roce+2024.aspx>

d) Podpora rozvoje v oblasti kultury v roce 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21872-506-Podpora+rozvoje+v+oblasti+kultury+v+roce+2024.aspx>

e) Podpora adaptačních opatření na změnu klimatu v roce 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21906-506-Podpora+adaptacnich+opatreni+na+zmenu+klimatu+v+roce+2024.aspx>

f) Podpora vinařství, vinohradnictví, ovocnářství a zelinářství v Jihomoravském kraji pro rok 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21782-506-Podpora+vinarstvi+vinohradnictvi+ovocnarstvi+a+zelinarstvi+v+Jihomoravskem+kraji+pro+rok+2024.aspx>

g) Dotační program Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v Jihomoravském kraji v roce 2024

[https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21644-506-Dotacni+program+Podpora+rozvoje+cyklistiky+a+cyklisticke+dopravy+v+Jihomoravskem+kraji+v+roce+2024+\(pro+vycerpani+financnich+prostredku+bylo+2+kolo+vyzvy+zruseno\).aspx](https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21644-506-Dotacni+program+Podpora+rozvoje+cyklistiky+a+cyklisticke+dopravy+v+Jihomoravskem+kraji+v+roce+2024+(pro+vycerpani+financnich+prostredku+bylo+2+kolo+vyzvy+zruseno).aspx)

h) Podpora rozvoje venkova Jihomoravského kraje pro rok 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21640-506-Podpora+rozvoje+venkova+Jihomoravskeho+kraje+pro+rok+2024.aspx>

ch) Podpora jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí Jihomoravského kraje pro rok 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21972-506-Podpora+jednotek+sboru+dobrovolnych+hasicu+obci+Jihomoravskeho+kraje+pro+rok+2024.aspx>

i) Muzejní noci a noci kostelů v Jihomoravském kraji v roce 2024

<https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Grants/21852-506-Muzejni+noci+a+noci+kostelu+v+Jihomoravskem+kraji+v+roce+2024.aspx>

2.5.1.3 Dotační programy dalších rezortů

Dotační programy dalších typických aktérů ve statku Lednicko-valtický areál jsou k dohledání na jejich internetových stránkách, jako je Ministerstvo pro místní rozvoj (<https://mmr.gov.cz/cs/narodni-dotace>) a Ministerstvo zemědělství (<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/narodni-dotace>).

Vyobrazení č. 4: Část Bezručovy aleje ve směru od Valtic do Lednice (k. ú. Hlohovec).

C SWOT ANALÝZA VE VZTAHU K POTŘEBÁM ZACHOVÁNÍ VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

SWOT analýza je zaměřena výhradně na statek Lednicko-valtický areál, na zachování jeho výjimečné světové hodnoty – integrity a autenticitu. Specifikuje jeho silné a slabé stránky, příležitosti pro využití jeho kvalit, a hrozby, které by jej, resp. jeho výjimečnou světovou hodnotu, autenticitu a integritu, mohly oslabit. SWOT analýza je zpracována v přímé vazbě na hodnotové atributy výjimečné světové hodnoty a stále indikátory sledování jejich kvality (zachování).

Nad rámec běžně předkládaných SWOT analýz, obsahuje tato také vyhodnocení aktuálnosti jednotlivých silných a slabých stránek a jeho kvalit a hrozeb.

Silné stránky:	Vyhodnocení aktuálnosti:
1) Unikátní kulturní krajina doplněná významnými přírodními hodnotami.	trvá
2) Množství hodnot postupně vzniklých od 17. století záměrným formováním architektonických, biologických a krajinných složek v navazujících uměleckých směrech.	trvá
3) Specifický a jedinečný charakter území daný prolínáním zásahů z různých období.	trvá
4) Přírodně atraktivní prostředí, pestrá skladba biotopů s řadou vzácných živočichů a domácích i exotických rostlin (včetně konceptu jejich výsadby).	trvá
5) Harmonické zastoupení parků, zahrad, luk, orné půdy, lesů, vinic, vodních ploch a zastavěných ploch v území.	trvá
6) Rozvinuté vinohradnictví a vinařství jako atraktivní návštěvnický prvek.	trvá
7) Zachovaná integrita i autenticita podstatných částí statku.	trvá
8) Zachovaný organizační řád krajiny a jedinečné pohledové vazby.	trvá
9) Vysoká úroveň dochování unikátních architektonických i krajinářských prvků statku.	trvá
10) Dobrý stav většiny památkových objektů v území.	trvá
11) Provedené rozsáhlé obnovy zámků Lednice a Valtice – donedávna zanedbaných hospodářských objektů (zejména jízďáren) a fasád.	trvá
12) Využití kulturní krajiny, jejích součástí a jednotlivých objektů v zásadě v souladu s původními funkcemi.	trvá
13) Množství atraktivit a zajímavých lokalit doplňujících hlavní součásti komponované kulturní krajiny (památky, příroda, archeologie, cestovní ruch, lázeňství, technika).	trvá
14) Silná právní ochrana území statku (zachování hodnot).	trvá
15) Existence nástrojů územního plánování na úrovni kraje i obcí a jejich kontinuální vývoj.	trvá
16) Obnova klíčových kulturních památek krajinné kompozice v majetku státu za použití původních postupů a materiálů – jako referenční příklad pro další vlastníky.	trvá

Silné stránky:	Vyhodnocení aktuálnosti:
17) Obnova území v severní části Lednicko-valtického areálu (obora Obelisk ¹).	trvá
18) Průběžné doplňování materiálů o kulturně-historické a přírodní hodnotě statku (výstupy programu Národní kulturní identity Ministerstva kultury), urbanistické studie Lednicko-valtického areálu, plán obnovy lednického zámeckého parku.	trvá
19) Působení Mezioborové pracovní skupiny, nahrazené v roce 2023 Radou památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál. ²	organizační změna
20) Zodpovědný přístup Národního památkového ústavu (metodická činnost, správa a obnova objektů, monitoring statku, vědecko-výzkumná činnost).	trvá
21) Působení Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně v Lednici (vědecká činnost).	trvá
22) Diverzifikované finanční zdroje plynoucí z aktivit v krajině (lesní a zemědělské hospodářství, rybníkářství, těžba surovin, turistika).	trvá
23) Dostupnost území statku po páteřní silniční i železniční infrastruktuře.	trvá
24) Rozvinutá technická infrastruktura, zásobování i likvidace odpadů.	trvá

Tab. 16: SWOT analýza – silné stránky statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.^{1, 2, 3, 4}

Působení silných stránek statku se nezměnilo a stále trvají. Celkem se jedná o 24 silných stránek.

Slabé stránky:	Vyhodnocení aktuálnosti:
1) Roztříštěnost vlastnické struktury a správy území statku (nejen významných z hlediska jeho kompozice) mezi řadu subjektů v různých oborech a sférách.	trvá
2) Nízká míra komunikace mezi těmito subjekty nad rámec formálních správních řízení.	částečně pominulo
3) Nízká míra komunikace a nejednotný postup obcí na území statku.	trvá
4) Neschválené návrhy územních plánů Valtice a Lednice.	trvá
5) Nedostatečná autorita, mandát a finanční zdroje pro funkční působení site managera. ³	trvá
6) Formální Management Plan, rozsáhlá návrhová část s nejednoznačně specifikovanými úkoly, nerealizovaná opatření. ⁴	trvá

1 V současnosti bohužel nepřístupná.

2 V roce 2023 byla ustanovena Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál.

3 V ČR mandát pro SM není ustanoven. Nicméně u jiných památek světového dědictví site manageri nějakým způsobem fungují nehledě na finanční zdroje (viz např. Holašovice).

4 To se snaží zvrátit nyní předkládaná aktualizace Management Planu.

Slabé stránky:	Vyhodnocení aktuálnosti:
7) Neudržitelný způsob řízení území statku, graduující spory mezi subjekty zapojenými do správy a odborného dohledu.	částečně pominulo
8) Chybějící kategorizace hodnot území statku.	pominulo
9) Nedostatečné vyjádření a vysvětlení hodnot území statku pro subjekty působící na území statku i širší veřejnost.	pominulo
10) Nedostatečně podrobné promítnutí hodnot území statku do územně-analytických podkladů kraje i obcí s rozšířenou působností a následně do Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje a územních plánů obcí.	pominulo
11) Narušení severní části Lednicko-valtického areálu a jeho kompozice regulovanou řekou Dyjí a silnicí Lednice–Podivín.	trvá
12) Pokračující rozpad kompozice zámeckého parku ve Valticích a u některých dalších dříve krajinářsky komponovaných částí statku, zejména v okolí saletů.	trvá
13) Zanedbání údržby a obnovy a z toho vyplývající horší stav některých (zejména přírodních) částí statku (zejména Bezručova alej, dále Ladenská alej, ze saletů kaple Sv. Huberta nebo Nový Dvůr).	trvá
14) Postupné snižování viditelnosti komponované krajiny, zarůstající průhledy v místech zvyšující se biodiverzity.	trvá
15) Zarůstání okolí cest, okrajů lesů a břehů vodních nádrží, zarůstání okolí dříve solitérních stromů a jejich skupin nálety a invazními dřevinami.	trvá
16) Nízké zastoupení střední generace stromů v porostech i alejích, jejich absence v obnovních cyklech dřevin.	částečně pominulo
17) Zazemňování a zabahňování rybníků.	částečně pominulo
18) Chybějící služby pro náročnější klientelu (včetně odborně orientované).	částečně pominulo
19) Chybějící monitoring hodnot přírodní složky území statku, dalších činností na území statku i počtu návštěvníků.	částečně pominulo
20) Zámecké náměstí sloužící převážně jako parkoviště a autobusová stanice, což neodpovídá jeho kulturně-historickému významu	trvá

Tab. 17: SWOT analýza – slabé stránky statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.

Z 20 slabých stránek statku pominula pouze jedna, a to nedostatečně podrobné promítnutí hodnot území statku do územně-analytických podkladů kraje i obcí. Nově připravované podklady tyto skutečnosti již reflektují. Z 19 slabých stránek 5 částečně pominulo. Zbývající slabé stránky nedoznaly změn.

Příležitosti:	Vyhodnocení aktuálnosti:
1) Transformace Mezioborové pracovní skupiny do Rady světové památky a sestavení odborných pracovních skupin.	využita
2) Větší zapojení Jihomoravského kraje do aktivní správy území statku.	částečně využita
3) Větší zapojení místních samospráv a občanských sdružení do nejvyšší úrovně správy území statku.	trvá
4) Intenzivnější přeshraniční spolupráce s Rakouskem, Slovenskem a dalšími státy.	trvá
5) Kvalitnější prezentace odkazu rodu Lichtenštejnů formovaného od pol. 13. století jako příkladu trvale udržitelného a kultivovaného rozvoje území.	trvá
6) Návaznost na jiné kulturní krajiny v Podunají.	trvá
7) Možnost rozložení návštěvníků z hlediska kapacity i zájmu do různých částí rozlehlého statku (např. Apollo, Rendez-vous), větší využití existujících součástí krajinné kompozice.	trvá
8) Obnova zaniklých nebo torzálních prvků kulturní krajiny.	trvá
9) Rozvoj veřejné hromadné dopravy (modernizace železnice, rozvoj integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje, přeshraniční linky).	trvá
10) Rozvoj udržitelné cyklistické dopravy, koncepční a přiměřené doplnění sítě cyklostezek.	trvá
11) Rozvoj kultivovaných doplňkových volnočasových aktivit (v souladu s hodnotami území statku).	trvá
12) Zpracování standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny, podkladů pro plány ochrany, regenerace a monitoringu statku.	trvá
13) Sdílení zkušeností s dalšími krajinnými památkovými zónami zapsanými na Seznam světového dědictví (KPZ hornických kulturních krajín jako části statku Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří, statek Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem jako část krajinné památkové zóny Kladrubské Polabí).	využita
14) GIS s podrobnou databází hodnot, charakteristik, záměrů a dalších informací o území statku.	využita
15) Důsledné využívání důležitých výročí související se zápisem státu na Seznam světového dědictví mj. pro potřeby prezentace výjimečné světové hodnoty.	využita
16) Vytvoření jednotné značky Lednicko-valtického areálu (a jejího nositele).	beze změny
17) Vytvoření nového návštěvníckého centra statku po ukončení udržitelnosti projektu Multifunkční centrum zámek Lednice pro eliminaci slabých stránek v oblasti informovanosti mj., o výjimečných světových hodnotách statku.	využita

Příležitosti:	Vyhodnocení aktuálnosti:
18) Vytvoření jednotného informačního systému (elektronická i fyzická forma, areál, atraktivita, hodnoty a souvislosti, nabídka služeb).	trvá
19) Prezentace jedinečného historického vývoje krajiny statku v kontextu současných principů trvale udržitelného rozvoje.	trvá
20) Využití prvků lidové kultury vzniklé prolínáním různých národnostních vlivů pro doplnění informací o historii, hodnotách a specifikách území.	trvá
21) Efektivní a aktivní využití dostupných finančních zdrojů Evropské unie a Česka v období 2021–2027 (mezinárodní programy, Evropské strukturální a investiční fondy, národní zdroje, Jihomoravský kraj, místní akční skupina).	trvá

Tab. 18: SWOT analýza – příležitosti statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.

Z 21 příležitostí bylo 5 využito, tzn., protože transformace Mezioborové pracovní skupiny pro Lednicko-valtický areál do Rady světové památky pro Lednicko-valtický areál proběhla v roce 2023. Sdílení zkušeností s dalšími krajinnými památkovými zónami zapsanými na Seznam světového dědictví probíhá permanent mj. prostřednictvím pravidelného národního setkávání site managerů. GIS s podrobnou databází existuje minimálně na úrovni dvou zásadních aktérů v území, a to Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a Národního památkového ústavu. Taktéž se připomínají důležitá výročí související se zápisem statku na Seznam světového dědictví. V prostorách Jízdáren zámku Lednice bylo vytvořeno návštěvnické centrum se stálou expozicí informující mj. o výjimečných světových hodnotách statku.

Jedna příležitost částečně pominula, a to větší zapojení Jihomoravského kraje do aktivní správy území statku, protože v gesci kraje je v roce 2023 vzniklá Rada světové památky pro Lednicko-valtický areál. Ostatní příležitosti jsou beze změny.

Hrozby:	Vyhodnocení aktuálnosti:
1) Tematicky multioborová soudobá legislativa rigidně aplikovaná do prostředí kulturní krajiny vzniklé postupně od 17. do 19. století.	trvá
2) Změny v právních předpisech (nový stavební zákon).	trvá
3) Nevypořádané historické otázky vlastnictví podstatných částí statku (výrazné ovlivnění financování obnovy a rozvoje památkových objektů a areálů ve vlastnictví státu).	trvá
4) Příprava a realizace záměrů ohrožujících podstatné hodnoty statku (silniční obchvat Valtic vedený napříč alejemi, protipovodňová opatření (aktivní záplavové zóny), urbanizace Lednice, Valtic a Břeclavi, nové dálkové cyklotrasy).	trvá
5) Schválení územních plánů obcí a jejich změn nereflektujících hodnoty statku.	částečně pominulo
6) Obnova staveb nebo krajinných struktur bez zohlednění hodnot statku.	částečně pominulo

Hrozby:	Vyhodnocení aktuálnosti:
7) Personální změny v institutech a grémiích rozhodujících o odborných otázkách péče o statek a jeho řízení.	trvá
8) Lidský faktor – selhání či odborná nekompetence při rozhodování v území.	trvá
9) Nekoordinované individuální plány údržby jednotlivých částí území statku.	částečně pominulo
10) Dlouhodobé i krátkodobé změny klimatu, zejména sucho a deficit vláhy (uchování vegetačních složek historické kulturní krajiny).	trvá
11) Klimatické změny prohlubující vodní a větrnou erozi ohrožující památkové i krajinné hodnoty (vyšší intenzity a frekvence extrémních srážek nebo větrných poryvů).	trvá
12) Působení patogenů a invazních druhů živočichů a rostlin v součástech krajinné kompozice a památek zahradního umění.	trvá
13) Úbytek zemědělského půdního fondu, fragmentace území a změna krajinného rázu, v případě prosazení záměrů neslučitelných s hodnotami území.	částečně pominulo
14) Výrazné změny zemědělského využití krajiny, velké plochy monokulturních plodin.	trvá
15) Developerské tlaky.	trvá
16) Negativní reakce rezidentů na cestovní ruch nebo ochranné režimy území statku.	trvá
17) Zvyšující se intenzita cestovního ruchu, zejména v jeho neudržitelných a k hodnotám území statku cizorodých formách, stagnace nabídky služeb, rozvoj nepůvodních služeb.	trvá
18) Zvyšující se intenzita tranzitní silniční dopravy po případné dostavbě silnic v širším okolí statku, pokud nebude přijato dopravní omezení.	trvá

Tab. 19: SWOT analýza – hrozby statku Lednicko-valtický areál a vyhodnocení jejich aktuálnosti.

Z 18 hrozeb statku Lednicko-valtický areál částečně pominulo 4 z nich. Ostatní jsou neměnné.

Vyobrazení č. 5: Pohled na chrám boha slunce Apollóna (k. ú. Charvátská Nová Ves) od severozápadu.

D NÁVRHOVÁ ČÁST MANAGEMENT PLANU

1 VÝCHODISKA ŘEŠENÍ

Návrhová část aktualizovaného Management Planu směřuje k definování operativních opatření, která je potřebné přijmout ve prospěch uchování výjimečné světové hodnoty Lednicko-valtického areálu. Jedná se o operativní opatření, která by měla směřovat k uchování a širšímu společenskému sdílení hodnot, redukovat možné negativní změny a zajišťovat udržitelnost případných změn..

Níže uvedená operativní opatření jsou inspirována operativními opatřeními, uvedenými v předešlých třech (2007, 2012, 2020) verzích Management Planu. Některá z tam uvedených opatření byla již realizována, u jiných realizace právě probíhá, jiná již byla s ohledem na uplynutí doby přehodnocena nebo pozbyla smyslu. Jiná byla překonána, a to v souvislosti s vývojem poznání.

Současná aktualizace Management Planu (2024) přináší soubor operativních opatření, která vycházejí z aktuálního stavu poznání výjimečné světové hodnoty, authenticity a integrity Lednicko-valtického areálu. Současně tato operativní opatření reagují na současný stav poznání vnějších a vnitřních faktorů, které mohou uchování výjimečné světové hodnoty, authenticity a integrity, negativně ovlivnit.

2 ZÁKLADNÍ PŘEHLED OPERATIVNÍCH OPATŘENÍ NAVRŽENÝCH V MANAGEMENT PLÁNU (AKTUALIZACE Z ROKU 2020) NA LÉTA 2020 AŽ 2024 A VYHODNOCENÍ JEJICH PLNĚNÍ

Opatření:	Stav plnění:
A) Obecná ochrana a řízení statku	
A1) Objektivně definovat a kategorizovat hodnoty statku	Realizováno prostřednictvím přesnější formulace hodnotových atributů výjimečné světové hodnoty a další specifikací nemovitostí, které tyto atributy v území nejvíce představují ¹
A2) Analyzovat možnosti financování managementu a obnovy statku	neanalyzováno
A3) Navrhnout strukturu managementu statku	nenavrženo
A4) Využít existující metodiky krajinných památkových zón pro statek²	
Zpracovat územní studie zaměřené na ochranu kulturně-historických hodnot.	nezpracováno
Zpracovat regulační plány obcí (mj. jasné limity pro výstavbu nových a přestavbu stávajících objektů z pohledu hodnot statku).	nezpracováno
Aktualizovat Koncepti zachování a obnovy kulturních památek Jihomoravského kraje včetně lepší reflexe potřeb světového dědictví na území kraje (management, financování, nominace dalších památek).	neaktualizováno
Navrhnout procesy pro vyhodnocení možných vizuálních dopadů na hodnoty statku (Heritage Impact Assessment).	nenavrženo ³
Provéřit rozsah jádrové zóny statku (návrh na rozšíření o území s hodnotami, návrh na zúžení o území bez hodnot, prověření mezinárodního rozsahu statku).	prověřeno prostřednictvím profilového úkolu č. 6 Ministerstva kultury.
Provéřit vymezení nárazníkové zóny statku (ochrana hodnot uvnitř statku působením vnějších vlivů – např. pohledové vazby ze statku a na statek, vodní hospodářství a regulace Dyje, plochy ovlivňující uvažované infrastruktury).	neprověřeno

¹ K tomu blíže viz: KUČOVÁ, Věra a BUKOVIČOVÁ, Olga. Světové dědictví a Česká republika. 2., rozšířené vydání. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2022. ISBN 978-80-7480-168-6.

² Míňeno: KUČOVÁ, Věra; DOSTÁLEK, Jiří; EHRLICH, Marek; KUČA, Karel a PACÁKOVÁ-HOŠŤÁLKOVÁ, Božena. Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny. Odborné a metodické publikace. Praha: Národní památkový ústav, 2014. ISBN 978-80-7480-022-1.

³ Hodnocení podle metodiky Heritage Impact Assessment se netýká pouze vizuálních dopadů na statek.

Opatření:	Stav plnění:
Prověřit změnu českého označení statku z Lednicko-valtická kulturní krajina na Lednicko-valtický areál a současně změnu anglického označení statku z Lednice-Valtice Cultural Landscape na Lednice-Valtice Area (statek).	neprověřeno ¹
Prověřit možnosti vyhlášení smíšeného statku (kulturní a přírodní dědictví) a proces vyhlášení (nová nominace, nominační dokumentace, terénní hodnocení, ověření hranic a kritérií, komparační studie reflektující nová kritéria, projednání aktuálních kauz).	neprověřeno ²
Projednat novou nominaci statku s aktéry v území.	neprojednáno ³
Prověřit možnosti vyhlášení za národní kulturní památky soubor saletů v krajině.	prověřeno ⁴
Navrhnout změnu vyhlášky o Lednicko-valtickém areálu.	navrženo prostřednictvím profilového úkolu č. 6 Ministerstva kultury.
Projednat změnu prohlášení výjimečné světové hodnoty u Mezinárodní rady pro památky a sídla (ICOMOS).	neprojednáno ⁵
Navrhnout změnu prohlášení výjimečné světové hodnoty včetně části Protection and management (definování role aktérů a správců včetně Site managera, vědecko-výzkumné činnosti apod.) a zpracovat zdůvodnění této změny.	nenavrženo
Podat podnět k oficiálnímu zpřesnění prohlášení výjimečné světové hodnoty prostřednictvím procesu určeného Prováděcí směrnici k Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.	nebyl podán
Zpracovat nový Management Plan.	Z prostředků Ministerstva kultury (Program podpory pro památky světového dědictví) je v roce 2024 realizována jeho aktualizace

- 1 Ve světle nyní předkládané aktualizace se toto opatření jeví jako nadbytečné a jako takové, u něž není patrný zřejmý vliv na výjimečnou světovou hodnotu statku. My sami jsme to nominovali pod anglickým názvem, který platí dosud, i když už byl český název kodifikován vyhláškou č. 484/1992 Sb.-
- 2 Ve světle nyní předkládané aktualizace se toto opatření jeví jako velmi diskutabilní. Tato problematika byla řešena již v letech 1994–1996, a to zejména ve vazbě na Ramsaarskou úmluvu o mokřadech.
- 3 Ve světle nyní předkládané aktualizace se jeví toto opatření jako nadbytečné. Pro státní památkovou péči je nepřipustné.
- 4 Regionální komise pro Ústřední seznam kulturních památek ČR, pracoviště Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Brně na svém 280. jednání dne 24. 5. 2021 projednala mj. návrh na zápisu do Indikativního seznamu národních kulturních památek soubor soliterních staveb – saletů v krajině se závěrem „Doporučuje k zápisu na seznam národních kulturních památek.“
- 5 Ve světle nyní předkládané aktualizace se jeví toto opatření jako nadbytečné. Zejména problematiku vzhledem k tomu, že by se v takovém případě mohl otevřít proces celé renominace, a to se všemi aktuálními povinnostmi, které ze současných směrnic k Úmluvě vyplývají, včetně nových mezinárodních expertních hodnocení a nemalých finančních nákladů.

Opatření:	Stav plnění:
B) Konzervace a obnova statku	
B1) Připravit projekty obnovy částí statku	
Připravit projekty a realizovat úpravy parkového okolí saletů (s cílem zvýšení atraktivity a rozptýlení cestovního ruchu).	nepřipraveno / nerealizováno
Zpracovat prioritizaci projektů obnovy (hodnoty, stav, možné výnosy apod.) jako podklad pro rozhodování investorů o financování těchto projektů.	nezpracováno
Zpracovat studii hydrologických poměrů.	nezpracováno
Realizovat odbahnění Lednických rybníků.	realizováno
Realizovat odbahnění Zámeckého rybníka a Zámecké Dyje.	realizováno odbahnění Zámeckého rybníka (2020–2023)
Vytvořit proces komunikace s vlastníky dalších objektů ve špatném stavu (např. saletů) o přípravě a realizaci projektů obnovy.	nevytvořen
Navrhnout režim obnovy dílčích detailních prvků (např. solitérní výsadby v lukách, úpravy okolí cest, modelace okrajů porostů) u vlastníků lesů a luk.	nenavržen
C) Majetkoprávní oblast	
Vytipovat pozemky s významnými hodnotami nebo koncentrací hodnot.	nevytipováno
Analyzovat změnu určení (kategorizaci) a vlastnictví lesů.	neanalyzováno
D) Optimální využívání statku	
Analyzovat stav cestovního ruchu na území statku (potenciál, rezervy, limity, návštěvnost, nabídka a kapacita jednotlivých služeb, projekty).	neanalyzováno
Analyzovat možnosti využití saletů a potenciál rozvoje „okrajových“ částí statku pro snížení intenzity cestovního ruchu v centrech Lednicko-valtického areálu.	neanalyzováno
Zhodnotit přínos existujících a potenciálních aktivit cestovního ruchu s ohledem na hodnoty Lednicko-valtického areálu a hodnotit je škálou od podporovaných přes neutrální až k nežádoucím aktivitám.	nezhodnoceno
Provést sociologické šetření zaměřené na zjišťování názoru návštěvníků (naplnění očekávání, spokojenost, zájem o hodnoty území statku, využití služeb apod.).	neprovedeno
Zavést dotazník spokojenosti návštěvníků.	nezavedeno
Analyzovat zpětnou vazbu od návštěvníků na sociálních sítích a webových stránkách.	částečně analyzováno
Analyzovat možnosti rozvoje služeb pro dlouhodobější klientelu (lázeňství), náročnější klientelu (top hotely, kongresová turistika) a rozvoje přeshraniční spolupráce.	neanalyzováno

Opatření:	Stav plnění:
Analyzovat připravenost nabídky služeb cestovního ruchu a infrastruktury (včetně zdravotního ošetření) na cizojazyčnou klientelu.	neanalyzováno
Analyzovat nabídku služeb cestovního ruchu vážící se na hodnoty statku (např. stylové zařízení, vazba na historické prostředí, vlastní průvodcovské služby apod.).	neanalyzováno
Zpracovat doporučení poskytovatelům služeb cestovního ruchu na prezentaci hodnot Lednicko-valtického areálu.	nezpracováno
Zpracovat koncepci rozvoje cestovního ruchu na území statku.	nezpracováno
Zpracovat marketingovou studii území statku (mj. zaměření na značku LVA, její propagaci a propagaci „okrajeových“ částí statku).	nezpracováno
Navrhnout jednotný navigační a informační systém statku.	nenavrženo
E) Prezentace a interpretace hodnot	
E1) Transformovat část Multifunkčního centra zámku Lednice na návštěvnické centrum Lednicko-valtického areálu	částečně realizováno
E2) Vytvořit webovou prezentaci Lednicko-valtického areálu	nevytvořeno
Vytvořit naučné materiály k Lednicko-valtickému areálu jako celku a jednotlivým jeho památkám v krátké i obsáhlejší formě a pro různé cílové skupiny (široká veřejnost i odborníci) a v různých jazykových mutacích.	částečně vytvořeno
F) Vzdělávání personálu a veřejnosti	
Rozšířit vzdělávací programy Multifunkčního centra zámku Lednice na střední školy.	nerozšířeno
Navrhnout a realizovat platformy pro vzdělávání v Lednicko-valtickém areálu (za účasti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně, sítě přidružených škol UNESCO, pracovní sekce pro vzdělávání České komise pro UNESCO, katedry UNESCO Masarykovy univerzity apod.)	nenavrženo
Vzdělávací programy pro personál zajišťující provoz statku (seznámení s historií a hodnotami), prověřit jejich zaštitění Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně.	částečně realizováno např. prostřednictvím Metodického centra zahradní kultury v Kroměříži při Národním památkovém ústavu (neproověřeno u MENDELU)
Provéřít možnosti veřejných prezentací a publikace studentských materiálů a prací a výstupů činností pedagogů Zahradnické fakulty MENDELU.	neproověřeno

Opatření:	Stav plnění:
G) Dopravní dostupnost	
Zpracovat širší dopravní model Lednicko-valtického areálu včetně vlivu zamýšlených dopravních staveb.	nezpracováno
Zpracovat koncepci přístupu návštěvníků do Lednicko-valtického areálu a pohybu po něm s ohledem na hodnoty území statku a principy udržitelného rozvoje (zahrnuje dílčí koncepce systému parkování – zejména v Lednici a Valticích – dále koncepce hromadné turistické dopravy, koncepce pěších, cyklistických a jezdeckých tras včetně návrhu dílčích projektů, omezit záchytná parkoviště v krajině (negativní dopad, rozpad kompozice), vytvářet záchytná parkoviště v pohledově neaktivních částech statku a za hranicí statku, zvážit možnosti regulace „dočasných“ parkovacích ploch, prověření malokapacitní lokální hromadné dopravy).	nezpracováno
Realizovat koncepci prostřednictvím dílčích projektů.	nerealizováno
H) Monitoring statku	
H1) Navrhnout systém monitoringu statku	nenavrženo
Vytvořit databázi geografického informačního systému (GIS) území statku (analyzovat současné GIS databáze, analyzovat potřeby správců a aktérů, definovat rozsah a strukturu databáze, definovat způsob využívání okolních dat, stanovit správce databáze, vytvořit databázi).	nevytvořeno
CH) Odborné a vědeckovýzkumné práce	
CH1) Dohledat, shromáždit a digitalizovat odborné práce	neprovedeno
Zpracovat vědecko-výzkumnou analýzu všech hodnotných prvků krajinné památkové zóny jako podklad pro vytvoření plánu ochrany o ni.	nezpracováno
Úprava textace prohlášení výjimečné světové hodnoty v širokém odborném kontextu.	neupraveno
Vytipovat témata možné užší vědeckovýzkumné spolupráce mezi Národním památkovým ústavem a Zahradnickou fakultou MENDELU.	
Využít výsledků projektu výzkumu a vývoje pro další prezentaci hodnot Lednicko-valtického areálu.	probíhá

Tab. 20: Základní přehled operativních opatření navržených v Management Planu na léta 2020–2024 a vyhodnocení jejich plnění.

3 NUTNÁ OPERATIVNÍ OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ KE STABILIZACI A ZLEPŠENÍ

Aktualizovaný Management Plan je ve své návrhové části koncipován jako soubor cílů, které mají být zrealizovány v ideálním případě v průběhu pěti let. Nepodaří-li se je v tomto horizontu realizovat, je žádoucí v platnosti této aktualizace alespoň zahájit kroky vedoucí k jejich realizaci.

Aktualizace Management Planu zohledňuje také vnější vlivy jako je počínající klimatická změna v podobě sucha ovlivňujícího zejména dřevinnou vegetaci.

Vyhodnocení plnění úkolů stanovených v Management Planu z roku 2020 je uvedeno v předešlé kapitole.

Operativní opatření předkládané aktualizace Management Planu směřující ke stabilizaci a zlepšování stavu památky, vycházejí primárně z předešlých analytických kapitol.

Tam, kde to z povahy opatření bylo možné, je uveden také časový rozvrh jejich přípravy a plnění (harmonogram) a garant plnění (nositel opatření).

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.1 Operativní opatření v oblasti ochrany a řízení statku	Cíl 1: Zefektivnit procesy naplňování a přípravy další aktualizace Management Planu	Opatření 1.1: V Radě světové památky pravidelně projednávat postup naplňování Management Planu a jeho aktualizace	2025–2029 při zasedáních a jejich přípravě	Rada světové památky
		Opatření 1.2: V Radě světového památky ustanovit jednotlivé pracovní skupiny pro řešení tematicky nejaktuálnějších okruhů v území	2025–2029 při zasedáních a jejich přípravě	Rada světové památky
	Cíl 2: Zefektivnit implementaci Management Plánu do rozhodovacích procesů ve statku	Opatření 2.1: Prostřednictvím členů Rady světové památky zefektivnit naplňování operativních opatření Management Planu	průběžně	Rada světové památky

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.1 Operativní opatření v oblasti ochrany a řízení statku	Cíl 3: Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů	Opatření 3.1: Zahájit proces vedoucí k vydání opatření obecné povahy – Plánu ochrany krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál (nebo jejích vybraných částí)	kroky k tomu vedoucí zahájit ihned	Krajský úřad Jihomoravského kraje / Ministerstvo kultury / orgán územního plánování / obce a města
		Opatření 3.2: Implementovat Plán ochrany krajinné památkové zóny Lednicko-valtického areálu	ihned po dokončení právního procesu jeho tvorby	orgány státní památkové péče / Národní památkový ústav
		Opatření 3.3: Zpracovat a podat návrh na prohlášení parkově upravených ploch v okolí soustavy rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský za kulturní památku	2025	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 3.4: Zpracovat a podat návrh na prohlášení parkově upravených ploch v okolí voluptuárních staveb v krajině za kulturní památku	2025	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 3.5: Zpracovat a podat návrh na prohlášení kosterních alejí v krajině za kulturní památku	2025	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 3.6: Zpracovat a podat návrh na prohlášení loveckého zařízení k odchytu divokých kachen u ladné za kulturní památku	2025	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.1 Operativní opatření v oblasti ochrany a řízení statku	Cíl 3: Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů	Opatření 3.7: Zpracovat a podat návrh na prohlášení bažantnice ve Valticích za kulturní památku	2025	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 3.8: Zpracovat a podat návrh na prohlášení konkrétních kulturních památek v Lednicko-valtickém areálu za národní kulturní památky	2025	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 3.9: Jmenovat konzervátora a zpravodaje pro krajinnou památkovou zónu Lednicko-valtický areál	2025	Obecní úřad obce s rozšířenou působností / Národní památkový ústav
	Cíl 4: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím územně-plánovacích podkladů	Opatření 4.1: Prověřit relevantnost a aktuálnost územní studie Lednicko-valtický areál – urbanistická studie z roku 2005 (zodpovědný projektant Ing. arch. Milan Hučík)	2025	Ministerstvo kultury / orgán územního plánování / Národní památkový ústav
		Opatření 4.2: V nově připravovaných územních studiích, postihujících Lednicko-valtický areál, přiměřeně aplikovat nejnovější poznatky vědy a výzkumu	při každé tvorbě nové studie nebo při její aktualizaci	Orgán územního plánování / Národní památkový ústav

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.1 Operativní opatření v oblasti ochrany a řízení statku	Cíl 4: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím územně-plánovacích podkladů	Opatření 4.3: Zpracovat územní studii pro krajinou památkovou zónu Lednicko-valtický areál, která zohlední nejaktuálnější stav poznání dochovaných kulturně-historických hodnot	2027	Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu
		Opatření 4.4: V Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje zohlednit budoucí přeložku nadzemního elektrického vedení, které vede v historické stopě části Ladenské aleje v k. ú. Charvátská Nová Ves	při nejbližší aktualizaci	Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu
		Opatření 4.5: V Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje zohlednit budoucí přeložku nadzemního vysokého vedení, které negativně ovlivňuje pohledovou siluetu horizontu kulturní památky Hraniční zámek v k. ú. Hlohovec	při nejbližší aktualizaci	Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu
	Cíl 5: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím účinnější informovanosti a kooperace s místními komunitami	Opatření 5.1: Projednávat významné plány a dokumenty s místní komunitou	průběžně	site manager

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.2 Operativní opatření v oblasti konzervace a obnovy statku	Cíl 6: Obnovit určující zahradní a krajinářské úpravy statku	Opatření 6.1: Realizovat obnovu určujících liniových vegetačních prvků v krajině	bezodkladně	Vlastníci předmětných nemovitostí (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR)
		Opatření 6.2: Realizovat obnovu krajinářsky (parkově) upravených ploch v okolí soustavy rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský	bezodkladně	Vlastníci předmětných nemovitostí (Lesy České republiky, s. p., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Mendelova univerzita v Brně, Obec Lednice, Obec Hlohovec a dalších cca 11 subjektů - převážně fyzické a právnické osoby)
		Opatření 6.3: Realizovat obnovu zahradně a krajinářsky upravených ploch v okolí saletů	bezodkladně	Vlastníci předmětných nemovitostí (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p. aj.)
		Opatření 6.4: Realizovat obnovu zámeckého parku zámku Valtice	bezodkladně	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
	Cíl 7: Zintenzivnit režim péče o zahradní a krajinářské úpravy statku	Opatření 7.1: Zintenzivnit režim péči o určující liniové vegetační prvky v krajině	bezodkladně	Vlastníci předmětných nemovitostí (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p. , obce ...)
		Opatření 7.2: Zintenzivnit režim péče o parkově upravené plochy v okolí voluptuárních staveb v krajině	bezodkladně	Vlastníci předmětných nemovitostí (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p. aj.)

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.2 Operativní opatření v oblasti konzervace a obnovy statku	Cíl 7: Zintenzivnit režim péče o zahradní a krajinářské úpravy statku	Opatření 7.3: Zintenzivnit režim péče o parkově upravené plochy v okolí soustavy rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský	bezodkladně	Vlastníci předmětných nemovitostí (Lesy České republiky, s. p., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Mendelova univerzita v Brně, Obec Lednice a Hlohovec a dalších cca 11 subjektů – převážně fyzické a právnické osoby)
	Cíl 8: Obnovit architektonické (stavební) součásti statku a udržovat je	Opatření 8.1: Realizovat obnovu kulturní památky Nový Dvůr	bezodkladně	ARKADIE Nový Dvůr s.r.o.,
		Opatření 8.2: Realizovat obnovu vybraných staveb v areálu zámku Lednice	bezodkladně	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 8.3: Realizovat obnovu kulturní památky kaple sv. Huberta	bezodkladně	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
		Opatření 8.4: Realizovat obnovu Katzelsdorfského záměčku	bezodkladně	Lesy ČR, s. p. ve spolupráci se Spolkem pro obnovu Katzelsdorfského záměčku, z.s.
		Opatření 8.5: Realizovat obnovu rybníka u chrámu bohyně lovu Diany	bezodkladně	Lesy ČR, s. p.
		Opatření 8.6: Realizovat obnovu rybníka záměčku Pohansko	bezodkladně	Lesy ČR, s. p.
		Opatření 8.7: Realizovat obnovu Zámeckého náměstí v Lednici	výhledově	Obec Lednice

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.2 Operativní opatření v oblasti konzervace a obnovy statku	Cíl 9: Podporovat úzkou spolupráci mezi subjekty pečujícími o kulturní a přírodní dědictví	Opatření 9.1: Úzce konzultačně a metodicky spolupracovat mezi Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Národním památkovým ústavem při tvorbě a aktualizaci Plánů péče o zvláště chráněná maloplošná území a Plánů péče o Evropsky významné lokality	průběžně	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR / Národní památkový ústav
3.3 Operativní opatření pro snížení rizik a předcházení poškození statku	Cíl 10: Eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou	Opatření 10.1: Zvýšit podíl lidské práce při péči o vegetační prvky v zahradách, parcích a krajině s respektem k tradičním postupům	dle potřeby	Subjekty příslušné hospodařit s majetkem státu (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p. ...)
		Opatření 10.2: Podporovat projekty související s rozvojem sofistikovaných závlahových systémů	bezodkladně	Subjekty příslušné hospodařit s majetkem státu (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p. ...)
		Opatření 10.3: Podporovat heterogenní věkovou strukturu dřevin v parcích, zahradách a krajině (s výjimkou liniových výsadeb, u nichž je žádoucí stejnověká struktura výsadeb)	bezodkladně	Subjekty příslušné hospodařit s majetkem státu (Národní památkový ústav, Lesy ČR, s. p. ...)
		Opatření 10.4: Podporovat projekty navracející dřívě typické, ale vlivem kolektivizace zemědělství setřelé krajinné prvky	při každé vhodné příležitosti (např. Komplexní pozemkové úpravy, pořizování územně-plánovací dokumentace aj.)	Pořizovatelé a zpracovatelé předmětných dokumentací

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.3 Operativní opatření pro snížení rizik a předcházení poškození statku	Cíl 10: Eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou	Opatření 10.5: Zintenzivnit procesy vedoucí k vyhledávání a likvidaci invazivních (popř. expanzivních) druhů rostlin a živočichů	bezodkladně	Ministerstvo životního prostředí / Agentura ochrany přírody a krajiny ČR / místní komunity (např. Hnutí Brontosaurus) / vlastníci předmětných nemovitostí
		Opatření 10.6: Eliminovat výskyt parazitických rostlin – Viscum album a Loranthus europaeus	bezodkladně	Subjekty příslušné hospodařit s majetkem státu
		Opatření 10.7: Eliminovat projevy poškození stromů kormoránem velkým a dalšími rybožravými ptáky	bezodkladně	Ministerstvo životního prostředí / Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ve spolupráci se subjekty příslušnými hospodařit s majetkem státu
	Cíl 11: Eliminovat rizika spojená s dopady ozbrojených konfliktů	Opatření 11.1: Na národní úrovni realizovat kroky vedoucí k poskytnutí zvýšené ochrany národní kulturní památce zámek Lednice a národní kulturní památce zámek Valtice podle Článku 10 Druhého protokolu k Haagské úmluvě na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954 (vyhlášen ve Sbírce mezinárodních smluv č. 71/2007)	nestanoven	Ministerstvo kultury / Národní památkový ústav

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.4 Operativní opatření v oblasti optimálního využívání statku	Cíl 12: Eliminovat dopady masového turismu na statek	Opatření 12.1: Zpracovat strategii cestovního ruchu Lednicko-valtického areálu a jeho širšího okolí (Mikulov, okolí Novomlýnských nádrží)	bezodkladně	Krajský úřad Jihomoravského kraje
		Opatření 12.2: Podporovat nabídku a rozvoj dalších turistických cílů statku souvisejících s jeho výjimečnou světovou hodnotou	při každé možné příležitosti (např. při procesu pořizování územně plánovací dokumentace)	Jihomoravský kraj
		Opatření 12.3: Zpracovat koncepci záchytného parkování pro celý Lednicko-valtický areál	bezodkladně	Jihomoravský kraj
		Opatření 12.4: Realizovat záchytná parkoviště situovaná v blízkosti hlavních přístupových tras do statku	bezodkladně	Obce a města, majitelé předmětných nemovitostí
		Opatření 12.5: Zpracovat koncepční dokument ověřující možnosti trasování hipostezek ve statku	2027	Jihomoravský kraj, obecní úřad obce s rozšířenou působností
		Opatření 12.6: Smluvně zajistit kyvadlovou dopravu vázanou na záchytná parkoviště a vybrané hlavní turistické cíle statku, a to ve vazbě na opatření 12.3 a 12.4	po výstavbě záchytných parkovišť	Obce a města
		Opatření 12.7: Vymístit parkování ze Zámeckého náměstí v Lednici	bezodkladně	Obec Lednice

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.4 Operativní opatření v oblasti optimálního využívání statku	Cíl 12: Eliminovat dopady masového turismu na statek	Opatření 12.8: Zpoplatnit vstup do zámeckého parku zámku Lednice při zajištění přiměřených benefitů pro rezidenty a pedagogy a studenty zahradnické fakulty MENDELU	bezodkladně	Národní památkový ústav
		Opatření 12.9: Zpoplatnit vstup do zámeckého parku zámku Valtice při zajištění přiměřených benefitů pro rezidenty	bezodkladně	Národní památkový ústav
		Opatření 12.10: Rozšířit nabídku vhodně trasovaných turistických procházkových cílů v okolí soustavy Lednických rybníků vázaných na lázeňské resorty v Lednici	výhledově	Obce Lednice a Hlohovec
	Cíl 13: Rozšířit strukturu návštěvnických turistických center	Opatření 13.1: Podporovat koordinovaný rozvoj návštěvnických turistických center vázaných na hlavní cíle v krajině	bezodkladně	Jihomoravský kraj
3.5 Potřebné projekty v oblasti prezentace a interpretace hodnot statku	Cíl 14: Zlepšit prezentaci statku, jeho výjimečných světových hodnot a turistických cílů	Opatření 14.1: Zřídit jednotné internetové stránky statku	bezodkladně	Jihomoravský kraj
		Opatření 14.2: Sjednotit turistický navigační systém statku	bezodkladně	Jihomoravský kraj

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.5 Potřebné projekty v oblasti prezentace a interpretace hodnot statku	Cíl: 14: Zlepšit prezentaci statku, jeho výjimečných světových hodnot a turistických cílů	Opatření 14.3: Revidovat označení statku světového dědictví na příjezdových a jiných zásadních bodech Lednicko-valtického areálu	bezodkladně	Jihomoravský kraj
		Opatření 14.4: Eliminovat vizuální smog spojený s nárůstem uplatňování reklamních poutačů (označení provozoven) ve statku.	bezodkladně	Obecní úřad obce s rozšířenou působností / Národní památkový ústav
3.6 Potřebné projekty v oblasti vzdělávání personálu a veřejnosti	Cíl: 15: Zefektivnit vzdělávání odborných pracovníků pečujících o kulturní krajinu na všech úrovních	Opatření 15.1: V prostorách zámku Lednice – jízdárny (multifunkční prostory) založit národní metodické centrum věnované péči o krajinné celky s koncentrovanými kulturně-historickými hodnotami	2030	Národní památkový ústav / Ministerstvo kultury
3.7 Operativní opatření v oblasti dostupnosti statku a dopravních vazeb	Cíl: 16: Oddělit od sebe různé druhy dopravy s respektem ke kulturně historickým hodnotám	Opatření 16.1: Podporovat rozvoj cyklotras a cyklostezek na území statku	při každé příležitosti (např. v procesu pořizování územně-plánovací dokumentace)	Jihomoravský kraj, obecní úřad obce s rozšířenou působností / Ministerstvo kultury / Národní památkový ústav
	Cíl 17: Zamezit negativním dopadům na výjimečnou světovou hodnotu způsobených nekoordinovaným rozvojem dopravní infrastruktury	Opatření 17.1: Realizovat kroky vedoucí k zamezení realizace obchvatu města Valtice (přeložka silnice I/40) v dotyku severního okraje intravilánu	bezodkladně	Rada světové památky Jihomoravský kraj (ZÚR), Ministerstvo dopravy

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.7 Operativní opatření v oblasti dostupnosti statku a dopravních vazeb	Cíl 17: Zamezit negativním dopadům na výjimečnou světovou hodnotu způsobených nekoordinovaným rozvojem dopravní infrastruktury	Opatření 17.2: Zvážit aktivaci § 172 Prováděcích směrnic k Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, a to v souvislosti s plánovanou realizací obchvatu města Valtice (přeložka silnice I/40) v dotyku severního okraje intravilánu	v případě, že se opatření 17.1. nepodaří uspokojivě vyřešit na národní úrovni	Rada světové památky
3.8 Monitoring statku z hlediska uchování výjimečné světové hodnoty	Cíl 18: Zavést monitoring rizik spojených s klimatickou změnou	Opatření 18.1: Vytvořit materiální zázemí pro monitoring klimatických změn	výhledově	Rada světové památky
3.9 Potřebné odborné a vědecko-výzkumné práce	Cíl: 19: Rozvíjet poznání o Lednicko-valtickém areálu prostřednictvím vědecko-výzkumných projektů a širší prezentace jejich výsledků	Opatření 19.1: Podporovat vědecko-výzkumnou činnost zaměřenou na hloubkové poznání kulturně-historických hodnot statku a se zaměřením na specifika péče o ně	při každé vhodné příležitosti	Rada světové památky Všechny zapojené resorty
		Opatření 19.2: Podporovat vědecko-výzkumnou činnost zaměřenou také na oblasti nesouvisející s rezortem Ministerstva kultury	při každé vhodné příležitosti	Rada světové památky a všechny zainteresované resorty

Oblast:	Cíl:	Opatření:	Harmonogram:	Garant:
3.9 Potřebné odborné a vědecko-výzkumné práce	Cíl: 20: Prohloubit poznání přírodních, kulturních a historických charakteristik území statku	Opatření 20.1: V souladu s § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, realizovat hodnocení krajinného rázu Lednicko-valtického areálu	2027	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Tab. 21: Nutná operativní opatření směřujících ke stabilizaci a zlepšení stavu statku Lednicko-valtický areál.

Bližší specifikace nutných operativní opatření směřujících ke stabilizaci a zlepšení stavu statku:

3.1 Operativní opatření v oblasti ochrany a řízení statku

Cíl 1: Zefektivnit procesy naplňování a přípravy další aktualizace Management Planu

Opatření 1.1: V Radě světové památky pravidelně projednávat postup naplňování Management Planu a jeho aktualizace

Projednávat v Radě světové památky každý nový Management Plan se zpracovávajícími připomínkami dotčených subjektů, dle jeho aktualizace a změny, a to jednak každý nový Management Plan před jeho vstupem v platnost, jednak v ideálním případě v polovině období jeho platnosti, aby byla možná případná jeho rektifikace a zahájení příprava aktualizace Management Planu na další plánovací období.

Opatření 1.2: V Radě světového památky ustanovit jednotlivé pracovní skupiny pro řešení tematicky nejaktuálnějších okruhů v území

Např.: Pracovní skupina pro cestovní ruch, Pracovní skupina pro Management Plan, Pracovní skupina pro rehabilitaci krajinných prvků, aj.

Cíl 2: Zefektivnit implementaci Management Planu do rozhodovacích procesů ve statku

Opatření 2.1: Prostřednictvím členů Rady světové památky zefektivnit naplňování operativních opatření Management Planu

Implementace naplňování jednotlivých operativních opatření je v současnosti, s ohledem na zjevnou rozdrobenost reálné správy statku, málo efektivní. Členové Rady světové památky mají, s ohledem na své postavení v domovských institucích (ministerstva, Jihomoravský kraj, samosprávy obcí ...), vhodné předpoklady pro to, aby delegovali realizaci jim rezortně a institucionálně blízkých operativních opatření na podřízené subjekty a jednotlivce, a tím zefektivnili jejich implementaci a naplňování při fyzické správě statku.

Cíl 3: Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů

Opatření 3.1: Zahájit proces vedoucí k vydání opatření obecné povahy – Plánu ochrany krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál (nebo jejích vybraných částí)

Ve smyslu § 6 a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů zpracovat plán ochrany, ve kterém se stanoví způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče a ve kterém lze určit, u jakých nemovitostí, nejsou-li kulturní památkou, ale jsou v památkové zóně nebo u jakých druhů prací na nich, včetně výsadby a kácení dřevin na veřejných prostranstvích, je vyloučena povinnost vlastníka (správce, uživatele) vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2.

Opatření 3.2: Implementovat Plán ochrany krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál

Ve smyslu opatření 3.5. Po dokončení legislativního procesu je nezbytná včasná implementace plánu ochrany.

Opatření 3.3: Zpracovat a podat návrh na prohlášení parkově upravených ploch v okolí soustavy rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský za kulturní památku

V souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je žádoucí za kulturní památku prohlásit jednotlivé parkově upravené plochy obepínající soustavu rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský, včetně ostrovů ležících v nich.

Podle stávajícího režimu právní ochrany (památková zóna), jsou totiž možnosti uchování jejich kulturně-historických hodnot nedostatečné. Ze současného ustanovení zákona nevyplývají pro vlastníka nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je „pouze“ součástí památkové zóny, povinnosti nezbytné pro uchování jejich hodnot. Např. z aktuálního znění zákona nevyplývá povinnost vlastníka na vlastní náklad o nemovitost v památkové zóně pečovat, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, či znehodnocením, ani povinnosti vztahující se ke způsobu jejího užívání (viz § 9). Není možné aplikovat rozhodnutí o opatřeních, která je vlastník nemovitosti povinen učinit, neplní-li povinnosti dle předchozího bodu (viz § 10 a § 15). V případě, že právnická nebo fyzická osoba svou činností působí nebo by mohly způsobit nepříznivé změny stavu nemovitosti v památkové zóně, není možné určit podmínky pro další výkon takové činnosti nebo výkon takové činnosti zakázat (viz § 11). Z ustanovení vyplývá „pouze“ povinnost vlastníka vyžádat si k plánovaným úpravám nemovitosti ležící v památkové zóně závazné stanovisko (viz § 14) a dále upravuje pokuty, které lze při nedodržení této povinnosti vlastníkovu vyměřit (viz § 35 a § 39). U nemovitostí, které nejsou kulturními památkami a které leží v památkové zóně, není ovšem možné nařídit vlastníkovu nápravu negativně dotčených památkových hodnot způsobených jak zanedbávanou péčí, tak také poškozením.

Opatření 3.4: Zpracovat a podat návrh na prohlášení parkově upravených ploch v okolí voluptoárních staveb v krajině za kulturní památku

V souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je žádoucí za kulturní památku (památky) prohlásit jednotlivé parkově upravené plochy situované v okolí voluptoárních staveb lichtenštejnské stavební produkce. Jmenovitě se jedná minimálně o parkově upravené plochy v okolí těchto kulturních památek: zámek Janův hrad (r. č. ÚSKP 36133/7-1646), zámek Belveder (r. č. 25475/7-1757), chrám bohyně lovu Diany (r. č. ÚSKP 34384/7-1759), kolonáda (r. č. ÚSKP 46242/7-1758), zámek Pohansko (r. č. ÚSKP 19654/7-1160), Rybníční zámček (r. č. ÚSKP 87452/7-1347), Apollonův chrám (r. č. ÚSKP 39562/7-1280) a letohrádek Chrámek Tří Grácií se sousoším (r. č. ÚSKP 20010/7-1281).

Podle stávajícího režimu právní ochrany (památková zóna), jsou totiž možnosti uchování jejich kulturně-historických hodnot nedostatečné. Dále viz jako Opatření 3.7.

Opatření 3.5: Zpracovat a podat návrh na prohlášení kosterních alejí v krajině za kulturní památku

V souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je žádoucí za kulturní památku prohlásit určující (kosterní aleje) v krajině. Jmenovitě se jedná o alej Bezručovu (alej Lednice – Valtice), Ladenskou (Valtice ve směru Ladná) a Břeclavskou (alej Valtice – Poštorná). Dále určující aleje, které doplňují aleje kosterní, a to Vejmutovková alej k Novému Dvoru a Dřezovcová alej k Novému Dvoru (popř. další – topolová k obelisku, topolová k Janovu hradu, od Valtic k Mikulovu).

Podle stávajícího režimu právní ochrany (památková zóna), jsou totiž možnosti uchování jejich kulturně-historických hodnot nedostatečné. Dále viz jako Opatření 3.7.

Opatření 3.6: Zpracovat a podat návrh na prohlášení loveckého zařízení k odchytu divokých kachen (kačenárny) u Ladné za kulturní památku

V souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je žádoucí za kulturní památky prohlásit specifické a doposud částečně zachované technické dílo – Kačenárnu v k. ú. Ladná.

Někdejší objekt tzv. Kačenárny je významnou krajinnou strukturou vybudovanou rodem Lichtenštejnů, které se stalo také inspirací pro budování obdobných zařízení v monarchii. Zařízení k odchytu divokých kachen je částečně dochováno. Představuje tak jedinečný příklad zachovaného loveckého zařízení ze 17. století, které se na území ČR v tomto rozsahu nenachází a mělo by být proto památkově chráněno.

Popis historického stavu: Přítomnost velkého počtu divokých kachen v území kolem rybníků a v nivě Dyje vedla knížata z Lichtenštejna ke snaze zefektivnit lov divokých kachen. V roce 1638 nechal kníže Karl Eusebius z Lichtenštejna vybudovat velké kachní pasti v území u řeky Dyje mezi Lednicí, Podivínem a Ladnou. O těchto činnostech v místě u ladenského jezu svědčí smlouva již z roku 1637 mezi městem Podivínem a vrchností, která podivínským poddaným stanovila povinnost tam robotovat. Kačenárna u Ladné se v pozdějších letech stala pravděpodobně příkladem a inspi-

rací pro budování dalších podobných zařízení na panství Schwarzenberků mezi Velkým a Malým Tisým, na panství hrabat Chorinských u Moravského Písku, na panství Dietrichsteinů u Židlochovic a na císařském panství u Kopčan.

Opatření 3.7: Zpracovat a podat návrh na prohlášení bažantnice u Valtic za kulturní památku

V souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je žádoucí za kulturní památky prohlásit bažantnici v k. ú. Valtice.

V katastru města Valtice leží pozemek, dodnes obehnaný historickou zdí s částečně dochovanými hospodářskými budovami, určený dříve k chovu bažantů, který tvořil součást krajinné infrastruktury (voluptoáru) zahrnující obory, bažantnice, zámečky, parkově upravené plochy, dráhu pro jízdu klusáků apod. Na rozdíl od nedaleké bažantnice v Mikulově je možné v případě Valtické realizovat její rehabilitaci, protože nebyla dosud zastavěna.

Opatření 3.8: Zpracovat a podat návrh na prohlášení konkrétních kulturních památek v Lednicko-valtickém areálu za národní kulturní památky

V souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zpracovat návrh nebo návrhy na prohlášení za národní kulturní památku. Jmenovitě se jedná o soubor solitérních staveb architektů Josepha Hardmutha (zámek Belveder, r. č. ÚSKP 25475/7-1757, Obelisk, r. č. ÚSKP 37611/7-1351, Nový Dvůr, r. č. ÚSKP 32677/7-1283, Lovecký zámček, r. č. ÚSKP 87451/7-1346, zámek Janův hrad, r. č. ÚSKP 36133/7-1646, chrám Diany (Rendez-vous), r. č. ÚSKP 34384/7-1759, kolonáda, r. č. ÚSKP 46242/7-1758, zámek Pohansko, r. č. ÚSKP 19654/7-1160, zámček Lány, r. č. ÚSKP 25379/7-1161), Josepha Kornhäusela (Rybniční zámček, r. č. ÚSKP 87452/7-1347, Apollonův chrám, r. č. ÚSKP 39562/7-1280), Franze Engela (letohrádek Chrámek Tří Grácií se sousoším, r. č. ÚSKP 20010/7-1281, Hraniční zámček, r. č. ÚSKP 36467/7-1245) a Georga Wingelmüllera (kaple sv. Huberta, r. č. ÚSKP 33244/7-1760) sofistikovaně situovaných v krajinné památkové zóně Lednicko-valtický areál.

Ojedinelý soubor staveb z konce 18. a první poloviny 19. století tvoří nejvýraznější součást komponované krajiny Lednicko-valtického areálu, doplňuje starší kulturní struktury (rybníky z konce středověku, soustavu alejí a lesních průseků ze 17. a 18. století) o dominanty, jež jsou ohnisky krajinných kompozic, nezřídka vytvářených pomocí introdukovaných cizokrajných dřevin. V osvícenském přístupu ke krajině tak rozvíjejí program ferme orné (okrasný statek). Řada z nich má proto vedle výtvarného působení v krajině i ryze účelovou funkci (chov ovcí, krav a bažantů, ubytování hajných a revírníků, rozhledny).¹

¹ V ideálním případě taktéž společně se zámek Břeclav (r. č. ÚSKP: 30718/7-1158) a dalších typických staveb lichtenštejnské stavební produkce v Břeclavi-Poštorné (kostel Navštívení P. Marie/Povýšení sv. Kříže, r. č. ÚSKP: 18733/7-1683) přestože neleží v Lednicko-valtickém areálu ale bezprostředně s ním a s aktivitami rodu Lichtenštejnů souvisejí.

Opatření 3.9: Jmenovat konzervátora a zpravodaje pro krajinnou památkovou zónu Lednicko-valtický areál

Podle § 31, odst. 2 až 6, zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jmenovat po vyjádření odborné organizace státní památkové péče, konzervátora a zpravodaje státní památkové péče pro krajinnou památkovou zónu Lednicko-valtický areál s cílem zefektivnit koordinaci hlavních aktérů vstupujících do procesu péče o výjimečnou světovou hodnotu statku.

Opatření 3.10: Právně ukotvit pozici site managera

Pozice Site Managera je ustanovena od roku 2009, a to ve vztahu k Usnesení vlády z roku 2004, kdy byla založena Mezioborová pracovní skupina k problematice udržitelného rozvoje území Lednicko-valtického areálu. Návrh na vytvoření mezioborové pracovní skupiny (čj. 1064/04) projednala na schůzi (32. schůze) konané dne 17. srpna 2004 Vláda České republiky. Materiál předložený ministrem životního prostředí přijala usnesením č. 769. Ustanovení site managera s jasně ukotvenými pravomocemi a odpovědností ale zatím chybí, neboť se nepodařilo tuto pozici zakotvit do zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, což je považováno za „komplikaci“ vzhledem k reálnému výkonu možných pravomocí site managera.

Cíl: 4: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím územně-plánovacích podkladů**Opatření 4.1: Provéřit relevantnost a aktuálnost územní studie Lednicko-valtický areál – urbanistická studie z roku 2005 (zodpovědný projektant Ing. arch. Milan Hučík)¹**

Od doby zpracování předmětné studie bylo mj. realizováno několik zásadních vědeckovýzkumných projektů, podpořených z prostředků Ministerstva kultury (program NAKI). Tyto projekty přinesly mnoho zásadních zjištění z oblasti poznání výjimečných světových hodnot Lednicko-valtického areálu a z oblasti péče o ně.

Z ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů plyne, že státní památková péče musí při svém „rozhodování“ vycházet ze současného stavu poznání dochovaných kulturně-historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru. S ohledem na datum pořízení územní studie (2005), je zřejmé, že tato nemůže reagovat na nejaktuálnější stav poznání předmětu zájmu, který se od doby jejího vytvoření nebyvalým způsobem prohloubil.

Opatření 4.2: V nově připravovaných územních studiích postihujících Lednicko-valtický areál přiměřeně aplikovat nejnovější poznatky vědy a výzkumu

Ministerstvo kultury dlouhodobě podporuje výzkumné projekty studující národní kulturní bohatství z různých oblastí lidské tvořivosti. Z jeho dotačních programů – *Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity*; *Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)*; *Program NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030* bylo v nedávné historii financováno

¹ <https://mapy.jmk.cz/geoportal/MAPY/UZEMNI-PLANOVANI/UZEMNI-PLANOVANI-NA-UROVNI-JMK/UZEMNI-STUDIE-JMK/UZEMNI-STUDIE-DETAIL.aspx>

několik zásadních výzkumných projektů přímo nebo doprovodně zaměřených také na poznání Lednicko-valtického areálu a na specifika péče o jeho kulturně-historické hodnoty. Žádoucí je proto přiměřeně tyto zásadní výsledky vědy a výzkumu inkorporovat do územních studií, které jsou zásadními územně-plánovacími podklady. Jmenovitě se jedná minimálně o výsledky těchto výzkumných projektů:

- *Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu prostřednictvím institutu krajinných památkových zón* (identifikační kód projektu DF12P01OVV001)
- *Kulturní krajina jako prostor pro společenskou reprezentaci a relaxaci vybraných aristokratických rodů v období od 17. do počátku 20. století* (identifikační kód projektu DF13P01OVV001)
- *Hardtmuth: od uhlu k tužkařskému impériu* (identifikační kód projektu DG18P02OVV003)
- *Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem* (kód DG20P02OVV012)

Opatření 4.3: Zpracovat územní studii pro krajinnou památkovou zónu Lednicko-valtický areál, která zohlední nejaktuálnější stav poznání dochovaných kulturně-historických hodnot

Viz totéž jako v Opatření 4.2: V nově připravovaných územních studiích postihujících Lednicko-valtický areál, přiměřeně aplikovat nejnovější poznatky vědy a výzkumu.

Opatření 4.4: V Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje zohlednit budoucí přeložku nadzemního elektrického vedení, které vede v historické stopě části Ladenské aleje v k. ú. Charvátská Nová Ves

Jednou z kompozičně zásadních os Lednicko-valtického areálu je Ladenská alej. Vzhledem k rozvoji veřejné infrastruktury v průběhu 2. poloviny 20. století a s tím spojeným neakceptováním historických souvislostí místa, kdy v jejím konkrétním úseku bylo realizováno nadzemní elektrické vedení, není možné alej v současnosti rehabilitovat. Jediným východiskem řešení je iniciovat přeložku vedení.

Opatření 4.5: V Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje zohlednit budoucí přeložku nadzemního elektrického vysokého vedení, které negativně ovlivňuje pohledovou siluetu horizontu kulturní památky Hraniční zámek v k. ú. Hlohovec

Dálkové nadzemní vedení vysokého napětí se negativně uplatňuje v blízkých i dálkových pohledech při pohledu na jednu z určujících solitérních staveb lichtenštejnské stavební produkce v krajině – Hraniční zámek. Stavba je komponována zejména na pohled z hráze Hlohoveckého a Prostředního rybníka. Tento pohled je negativně dotčen tímto nadzemním vedením. Jediným východiskem řešení je iniciovat přeložku vedení.

Cíl 5: Zefektivnit režim péče o statek prostřednictvím účinnější informovanosti a kooperace s místními komunitami

Opatření 5.1: Projednávat významné plány a dokumenty s místní komunitou

Žádoucí je, aby site manager projednával významné záměry a projekty s místní komunitou. Před takovým projednáním je nezbytné zveřejnit jeho termín a obsah v dostatečném předstihu.

3.2 Operativní opatření v oblasti konzervace a obnovy statku

Cíl 6: Obnovit určující zahradní a krajinářské úpravy statku

Opatření 6.1: Realizovat obnovu určujících liniových vegetačních prvků v krajině

Centrální aleje v Lednicko-valtickém areálu jsou určujícím prvkem památkové zóny, jsou to nejstarší aleje na Moravě (v Čechách je starší alej z Pražského hradu do Královské obory v dnešní ulici Pod kaštany, asi už ze 16. století, a Valdštejnova v Jičíně z roku 1631). Hvězdicová struktura alejí (Bezručova, Ladenská, k Poštorné...) s centrem ve Valticích je po Aranjezu (Španělsko) druhá nejstarší na světě, starší než obdobné krajinné struktury ve Versailles (Francie) a Karlsruhe (Německo) a jinde. Aleje jsou na území památkové zóny hierarchizovány. Historickou významovou hierarchii cest je žádoucí uchovávat a obnovovat. Hlavní knížecí cesty byly osazovány za použití hodnotných exotických, či zdomácnělých dřevin (např. *Aesculus hippocastanum*, *Populus nigra*, *Italica*), prostřednictvím nově introdukovaných exotických dřevin (např. *Juglans nigra*, *Gleditsia triacanthos*) nebo prostřednictvím tradičních domácích dřevin (*Tilia cordata*), cesty na nižší hierarchické úrovni byly naopak doprovázeny zejména ovocnými dřevinami, rozptýlenou keřovou zelení, atp.

Současný stav alejí ale neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. Typické jsou pak pro statek tzv. anglické aleje (např. alej z Lednice směřující na hráz Prostředního rybníka).

Žádoucí je proto realizovat jejich obnovu.

Opatření 6.2: Realizovat obnovu krajinářsky (parkově) upravených ploch v okolí soustavy rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský

Jedním z určujících fenoménů Lednicko-valtického areálu je soustava tří chovných rybníků z 15. století. Teprve v 19. století byly jejich břehy a nově vytvořené ostrovy cíleně prostředky zahradní a krajinářské tvorby upraveny a zakomponovány do umělecky ztvárněné kulturní krajiny. Současný stav většiny těchto ploch ale neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. Žádoucí je proto realizovat jejich obnovu.

Opatření 6.3: Realizovat obnovu zahradně a krajinářsky upravených ploch v okolí saletů

Plochy v okolí většiny celosvětově známých solitérních staveb lichtenštejnské stavební produkce, bylo dříve cíleně upraveno prostředky zahradní a krajinářské tvorby. Parkově upravené plochy doplnily komponovanou kulturní krajinu organizovanou

vanou zejména systémem alejí, a to s cílem dosažení dojmu rozsahově nebývalého krajinářského parku, rozkládajícího se mezi městy Podivín, Valtice a Břeclav a mezi obcemi Hlohovec a Lednice.

Jmenovitě se jedná minimálně o parkově upravené plochy v okolí těchto kulturních památek: zámek Belveder (r. č. ÚSKP: 25475/7-1757), Janův hrad (r. č. ÚSKP 36133/7-1646), chrám bohyně lovu Diany (r. č. ÚSKP 34384/7-1759), kolonáda (r. č. ÚSKP 46242/7-1758), zámek Pohansko (r. č. ÚSKP 19654/7-1160), Rybniční zámeček (r. č. ÚSKP 87452/7-1347), Apollonův chrám (r. č. ÚSKP 39562/7-1280) a letohrádek Chrámek Tří Grácií se sousoším (r. č. ÚSKP 20010/7-1281). Nový Dvůr (r. č. ÚSKP: 32677/7-1283). Současný stav většiny těchto ploch ale neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. Žádoucí je proto realizovat jejich obnovu.

Opatření 6.4: Realizovat obnovu zámeckého parku zámku Valtice

Z nejnovějších výsledků vědy a výzkumu plyne nebývalý význam a originalita zámeckého parku ve Valticích, který do jisté míry stojí ve stínu zámeckého parku zámku Lednice. V zámeckém parku ve Valticích se uchovaly ojedinělé ukázky zahradních technických i vegetačních prvků. Jejich aktuální stav ale neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. Žádoucí je proto realizovat jejich obnovu. Ta se ale s ohledem na zatížení areálu zámku Valtice žalobou Nadace knížete z Lichtenštejna ve věci navrácení zcizeného majetku, jeví aktuálně jako komplikovaná, protože finanční prostředky jsou v průběhu soudních řízení uvolňovány pouze na nezbytné a havarijní opravy.

Cíl 7: Zintenzivnit režim péče o zahradní a krajinářské úpravy statku

Opatření 7.1: Zintenzivnit režim péče o určující liniové vegetační prvky v krajině

Dlouhodobě poddimenzovaná úroveň údržby je patrná zejména u určujících alejí v krajině, a to včetně aleje Bezručovy. Kompoziční působení aleje v krajině je potlačeno zejména vlivem zarůstání náletovými dřevinami. Tento stav neodpovídá jejímu kulturně-historickému významu.

Opatření 7.2: Zintenzivnit režim péče o parkově upravené plochy v okolí voluptoárních staveb v krajině

Většina parkově upravených ploch v okolí solitérních staveb lichtenštejnské stavební produkce v krajině byla dříve cíleně upravena prostředky zahradní a krajinářské tvorby. Většina těchto úprav se do současnosti zachovala pouze torzálně.

Jmenovitě se jedná minimálně o parkově upravené plochy v okolí těchto kulturních památek: zámek Belveder (r. č. ÚSKP: 25475/7-1757), Janův hrad (r. č. ÚSKP 36133/7-1646), chrám bohyně lovu Diany (r. č. ÚSKP 34384/7-1759), kolonáda (r. č. ÚSKP 46242/7-1758), zámek Pohansko (r. č. ÚSKP 19654/7-1160), Rybniční zámeček (r. č. ÚSKP 87452/7-1347), Apollonův chrám (r. č. ÚSKP 39562/7-1280) a letohrádek Chrámek Tří Grácií se sousoším (r. č. ÚSKP 20010/7-1281). Nový Dvůr (r. č. ÚSKP: 32677/7-1283). Současný stav většiny těchto ploch ale neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. Žádoucí je proto zintenzivnit režim péče o ně.

Opatření 7.3: Zintenzivnit režim péči o parkově upravené plochy v okolí soustavy rybníků Hlohovecký, Prostřední a Mlýnský

V minulosti (v roce 2002) byly některé parkově upravené plochy částečně rehabilitovány na náklady Okresního úřadu Břeclav podle projektu a pod vedením prof. Ing. Jaroslava Machovce, CSc.. Šlo zejména o likvidaci náletových dřevin a o uvolnění hodnotných solitér a skupin stromů z porostů. Současný stav těchto ploch ale neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. V některých případech v nich není zajišťována periodická péče, popřípadě jen ta nejnutnější, spočívající v sečení trávy a odstraňování provozně nebezpečných stromů. Žádoucí je proto zintenzivnit péči o ně.

Cíl 8: Rehabilitovat určující architektonické (stavební) součásti statku a udržovat je

Opatření 8.1: Realizovat obnovu Nového Dvora

Hospodářský statek Nový Dvůr náleží k významným příkladům rustikální architektury v komponované krajině mezi Lednicí a Valticemi vybudovaný v letech 1809–1810 s následnou dostavbou architektonicky velmi výrazného kruhového saletu v roce 1819. Areál hospodářského dvora v sobě spojuje ekonomický potenciál se stylovými východisky knížecí stavební kanceláře. Jeho aktuální stav ale neodpovídá jeho kulturně-historickému významu. Žádoucí je proto realizovat jeho obnovu.

Opatření 8.2: Realizovat obnovu vybraných staveb v areálu zámku Lednice

Areál zámku prošel v nedávné historii zásadními rehabilitačními zásahy. Přesto technický stav některých z jeho důležitých stavebních součástí neodpovídá jejich kulturně-historickému významu. Jmenovitě se jedná o Maurskou vodárnu, katakomby, Švýcarsnu, mosty, oplocení a faru. Žádoucí je proto realizovat jejich obnovu.

Opatření 8.3: Realizovat obnovu kaple sv. Huberta

Jedna z posledních významnějších voluturních staveb Lednicko-valtické areálu tvoří jedinečný příklad projekční činnosti knížecí stavební kanceláře v době vzniku neogotické přestavby zámku v Lednici, s níž stylově bezprostředně souvisí. Stavba ve stylu romantického historismu tvořila důležitý krajinný bod při knížecích parforsních honech na polovině cesty mezi Rendes-vous, kde hony začínaly, a Janohradem, kde končily. Její aktuální stav vyžaduje obnovu. Ta se ale s ohledem na zatížení žalobou Nadace knížete z Lichtenštejna ve věci navrácení zcizeného majetku, jeví aktuálně jako komplikovaná, protože finanční prostředky jsou v průběhu soudních řízení uvolňovány pouze na nezbytné a havarijní opravy.

Opatření 8.4: Realizovat obnovu Katzelsdorfského zámku

Katzelsdorfský zámek byl součástí krajinné kompozice dnešního Lednicko-valtického areálu. Stavba vznikla za Jana I. Josefa knížete z Liechtensteinu a skládala se ze dvou částí – z hájovny a ze samotného neoklasicistního loveckého zámku. Zámek byl záměrně zničen v souvislosti s budováním tzv. železné opony. Nejedná se tedy o stavbu, která by z krajiny zmizela např. vlivem proměny dobového vkusu, ale jedná se o stavbu odstraněnou v důsledku novodobé změny politického zřízení, a to navíc z ryze praktických důvodů, souvisejících s ostrahou tzv. „západní“ hrani-

ce. Význam záměčku pro krajinu Lednicko-valtického areálu je nesporný. Vzhledem k uvedenému se navrhuje jeho komplexní rehabilitace ve spolupráci se Spolkem pro obnovu Katzelsdorfského záměčku, z.s. .

Opatření 8.5: Realizovat obnovu rybníka u chrámu bohyně lovu Diany

Zasazením do krajiny i celkovým vyzněním architektury představuje chrám bohyně lovu Diany (Rendes-vous) jednu z umělecky nejkvalitnějších dominant Lednicko-valtického areálu. Kompoziční účinek stavby v krajině byl podpořen jejím situováním při hladině rybníka, v němž se zrcadlilo její průčelí. Tento, jeden ze základních kompozičních principů –v zahradní a krajinářské tvorbě – zrcadlení, je však v současnosti znehodnocen dlouhodobě zanedbanou péčí o rybník. Jeho kompoziční účinek je vlivem postupného zazemňování zcela setřen. Žádoucí je proto realizovat jeho celkovou obnovu.

Opatření 8.6: Realizovat obnovu rybníka u záměčku Pohansko

Společně se stavbou záměčku Pohansko, byl projektován také přilehlý rybník, a to s cílem zvýšit kompoziční účinek stavby v krajině prostřednictvím zrcadlení. Tento účinek je v současnosti částečně upozaděn, protože současná úroveň hladiny vody v rybníce nedosahuje historické úrovně. Tento stav je žádoucí napravit.

Opatření 8.7: Realizovat obnovu Zámeckého náměstí v Lednici

Současná architektonická a vegetační úprava náměstí neodpovídá jeho kulturně-historickému významu a kulturně-historickým souvislostem. Jako nedůstojné se jeví jeho využívání primárně pro potřeby parkování osobních automobilů a jako zastávka regionální autobusové dopravy.¹ Navrhuje se proto jeho komplexní obnova.

Cíl 9: Podporovat úzkou spolupráci mezi subjekty pečujícími o kulturní a přírodní dědictví

Opatření 9.1: Úzce konzultačně a metodicky spolupracovat mezi Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Národním památkovým ústavem při tvorbě a aktualizaci Plánů péče o zvláště chráněná maloplošná území a Plánů péče o Evropsky významné lokality

V souladu se Smlouvou o vzájemné spolupráci, uzavřené mezi Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Národním památkovým ústavem, je žádoucí realizovat úzkou spolupráci na těchto dokumentech, a tím zefektivnit režim péče o ně, který nebude konfliktní ale vyvážený mezi oběma veřejnými zájmy, a to na uchování kulturního a přírodního dědictví.

¹ Přesun autobusové stanice je již v řešení.

3.3 Operativní opatření pro snížení rizik a předcházení poškození statku

Cíl 10: Eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou

Opatření 10.1: Zvýšit podíl lidské práce při péči o vegetační prvky v zahradách, parcích a krajině s respektem k tradičním postupům.

Častým projevem klimatické změny jsou extrémní projevy počasí – dlouho trvající sucho, nevyrovnanost srážek a jejich nepředvídatelnost. To způsobuje zásadní škody zejména při péči o obnovené vegetační prvky. Žádoucí je do takové péče zapojit místní komunity (spolky, nezisková sdružení atp.), zejména v těch případech, kdy selhává role státu (státních organizací a podniků) jako vlastníka.¹

Opatření 10.2: Podporovat projekty související s rozvojem sofistikovaných závlahových systémů

Výhodou Lednicko-valtického areálu je jeho poloha při řece Dyji, která umožňuje dodávky závlahové vody nezbytné při péči o vegetační prvky v zahradách, parcích a krajině. Vzhledem k prohlubujícím se projevům klimatické změny jsou kladeny zvýšené nároky na zavlažování rostlin a technologickou sofistikovanost závlahových systémů.

Opatření 10.3: Podporovat heterogenní věkovou strukturu dřevin v parcích, zahradách a krajině (s výjimkou liniových výsadeb, u nichž je žádoucí stejnověká struktura výsadeb)

Podpora různověké, popř. taxonomické struktury porostů, skupin i solitér je jedním ze základních opatření, eliminující negativní projevy klimatické změny. Heterogenita vegetačních prvků pozitivně přispívá k eliminaci např. projevů dopadů výskytu škůdců a chorob.

Opatření 10.4: Podporovat projekty navracející dříve typické, ale vlivem kolektivizace zemědělství setřelé krajinné prvky

Krajina Lednicko-valtického areálu je také krajinou hospodářskou (zemědělskou). Pouze nepoměrně menší část z ní je krajinou umělecko dotvořenou prostředky zahradní a krajinářské tvorby. Intenzivně zemědělsky využívané části krajiny jsou náchylné zejména k extrémním projevům počasí – přívalový déšť, dlouhotrvající sucho, extrémní poryvy větru. To má vliv na vznik erozí. Žádoucí je proto podporovat znovunavrácení dříve typických krajinných prvků (vegetační doprovody polních cest, remízky atp.) setřelých vlivem intenzivního zemědělství.

Opatření 10.5: Zintenzivnit procesy vedoucí k vyhledávání a likvidaci invazivních (popř. expanzivních) druhů rostlin a živočichů

Takovými typickými rostlinami jsou trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), který je nejrozšířenější introdukovanou dřevinou na území ČR, a pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*), který je krátkověkým pionýrským druhem. Jako nenáročná dřevina, odolávající znečištěnému prostředí i zasolení, je schopna obsadit jakoukoli opuštěnou plochu, kde vytváří husté porosty a vytlačuje jiné druhy.

¹ Takové pozitivní příklady, kdy spolky suplují roli státu a jeho podniku, najdeme např. v případě péče o parkovou plochu u Apollonova chrámu (nadační fond Apollo), či při obnově Ladenské aleje (Hnutí Brontosaurus).

Opatření 10.6: Eliminovat výskyt parazitických rostlin – *Viscum album* a *Loranthus europaeus*

Jmelí bílé (*Viscum album*) je poloparazit, který má vlastní asimilační aparát, výživu ale čerpá i z těla hostitele. Jmelí vyrůstá v korunách stromů jako neopadavý stále-zelený keřík. V krajině Lednicko-valtického areálu představuje mj. vlivem rostoucích průměrných teplot závažný problém. Obdobně se chová na evropských dubech ochmet evropský (*Loranthus europaeus*). Důsledky (odumírání stromů) jsou u obou parazitů stejné.

Opatření 10.7: Eliminovat projevy poškození stromů kormoránem velkým a dalšími rybožravými ptáky

Hnízdící kolonie ptáků dlouhodobě způsobují závažná poškození stromů, a to včetně těch nejceněnějších, rostoucích např. v zámeckém parku zámku Lednice. Výkaly decimují asimilační aparát stromů a zasolují jejich půdní substrát. Ty následně hynou. Obnova kompozice je velmi komplikovaná a zdoluhavá – trvá desítky let.

Cíl: 11 Eliminovat rizika spojená s dopady ozbrojených konfliktů**Opatření 11.1: Na národní úrovni realizovat kroky vedoucí k poskytnutí zvýšené ochrany národní kulturní památce zámek Lednice a národní kulturní památce zámek Valtice podle Článku 10 Druhého protokolu k Haagské úmluvě na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954 (vyhlášen ve Sbírce mezinárodních smluv č. 71/2007)**

Česká republika je smluvním státem výše zmíněného Druhého protokolu, a jako taková je zavázána k jeho implementaci, a to také přijetím opatření v době míru, která považuje za vhodná k zabezpečení kulturních statků na svém území proti předvídatelným účinkům případného ozbrojeného konfliktu a která mohou být prospěšná v rámci dobré praxe a šíření principů této úmluvy v zahraničí. Zápis kulturních statků do Seznamu kulturních statků pod zvýšenou ochranou je právě takovým opatřením, neboť jeho podstatou je skutečnost, že takto zapsané kulturní statky nejsou vojensky využívány, a tedy nepředstavují vojenský cíl, a jako takové by neměly být předmětem potenciálního útoku.

S ohledem na nebyvalý kulturně-historický, společenský a světový význam výše uvedených národních kulturních památek, se navrhuje toto operativní opatření.

3.4 Operativní opatření v oblasti optimálního využívání statku**Cíl 12: Eliminovat dopady masového turismu na statek****Opatření 12.1: Zpracovat strategii cestovního ruchu Lednicko-valtického areálu a jeho širšího okolí (Mikulov, okolí Novomlýnských nádrží)**

Cílem strategie má být navrhnout strategii řízení návštěvnosti v širších souvislostech, respektující výjimečnou světovou hodnotu, pro kterou byl statek zapsán na Seznam světového dědictví, a zajištění trvale udržitelného tradičního užívání území. Strategie bude koncepčním, strategickým a iniciačním dokumentem pro rozhodová-

ní v řešeném území z hlediska dlouhodobé udržitelnosti počtu návštěvníků území, ale i pro rozhodování o zadávání navazujících projektových dokumentací a vkládání investic a služeb do území.

Strategie bude podkladem pro koordinaci a naplňování cíle kvalitního rozvoje cestovního území. Dokument bude formulovat především východiska a cíle kvalitního vývoje území, bude modelovat ideální cílový stav, a to jak nástroji konkrétních návrhů, tak formulováním principů budoucího směřování, a to s ohledem na veškeré zákonné limity v území a trvalou udržitelnost navržených řešení.

Opatření 12.2: Podporovat nabídku a rozvoj dalších turistických cílů statku souvisejících s jeho výjimečnou světovou hodnotou

Hlavní turistické cíle statku se dlouhodobě potýkají se zvýšeným nápořem turistů. Jedním z východisek, jak jim od tohoto nápořu ulevit, je rozšiřovat nabídku o nové, dosud neznámé nebo jen málo známé turistické cíle. Takové nově propagované turistické cíle musí primárně souviset s prezentací dochovaných kulturně-historických hodnot Lednicko-valtického areálu. Vzhledem ke svému rozsahu a obsahové náplni má Lednicko-valtický areál poměrně značný rozvojový potenciál v oblasti turistických cílů. Typickým příkladem může být např. „nově“ objevený Katzelsdorfský zámek nebo valtická pobočka Národního zemědělského muzea.

Opatření 12.3: Zpracovat koncepci záchytného parkování pro celý Lednicko-valtický areál

Lednicko-valtický areál se dlouhodobě potýká s nekoordinovaným rozvojem parkování a s absencí typických záchytných parkovišť, situovaných v blízkosti hlavních přístupových tras do statku. Samosprávy obcí na tento nebyvalý atak reagují různými způsoby. Nejčastěji omezují nebo zcela znemožňují vjezd do konkrétních částí obcí pro nerezidenty.

Opatření 12.4: Realizovat záchytná parkoviště situovaná v blízkosti hlavních přístupových tras do statku

S ohledem na rozsah statku a jeho okolí, které jej bezprostředně obklopuje, je, dle mínění zpracovatelů aktualizace Management Planu, realizovat záchytná parkoviště bezprostředně navázaná na hlavní přístupové dopravní (automobilová, autobusová) koridory.

Opatření 12.5: Zpracovat koncepční dokument ověřující možnosti trasování hipostezek ve statku

S cílem eliminovat střety pěších a cykloturistů s jezdci na koních je žádoucí zadat a zpracovat analýzu věnovanou této volnočasové aktivitě. Vzhledem k rozsahu statku se nabízí domněnka, že typ statku dovoluje rozvoj takové aktivity.

Opatření 12.6: Smluvně zajistit kyvadlovou dopravu vázanou na záchytná parkoviště a vybrané hlavní turistické cíle statku, a to ve vazbě na opatření 12.3 a 12.4

Základním předpokladem účinné funkčnosti záchytných parkovišť je jejich přímé napojení na pravidelnou kyvadlovou dopravu, zajišťovanou smluvním dodavatelem.

Opatření 12.7: Vymístit parkování ze Zámeckého náměstí v Lednici

Jako nedůstojné k prostoru a jeho celkovému kulturně-historickému významu se jeví využívat centrální náměstí v Lednici převážně jako parkovací stání pro osobní automobily.

Opatření 12.8: Zpoplatnit vstup do zámeckého parku zámku Lednice při zajištění přiměřených benefitů pro rezidenty a pedagogy a studenty zahradnické fakulty MENDELU

Jako zcela atypické se, v kontextu světového turistického ruchu a obecně v procesu péče o kulturní dědictví, jeví doposud nerealizované placené vstupy do zámeckého parku v Lednici.

Opatření 12.9: Zpoplatnit vstup do zámeckého parku zámku Valtice při zajištění přiměřených benefitů pro rezidenty

Jako zcela atypické se, v kontextu světového turistického ruchu a obecně v procesu péče o kulturní dědictví, jeví doposud nerealizované placené vstupy do zámeckého parku ve Valticích.

Opatření 12.10: Rozšířit nabídku vhodně trasovaných turistických procházkových cílů v okolí soustavy Lednických rybníků vázaných na lázeňské resorty v Lednici

Žádoucí je podporovat tzv. rozptýl turistů (klientů lázeňských resortů), kteří v současnosti cílí zejména na areál zámku Lednice. Vhodným nastavením mechanismů a souvisejícími rehabilitačními akcemi, je možné turistům prostředkovat další interakční cíle. Bohužel, současný stav turistické infrastruktury kolem soustavy rybníků Mlýnský, Prostřední a Hlohovecký, není na odpovídající úrovni.

Cíl: 13: Rozšířit strukturu návštěvnických turistických center**Opatření 13.1: Podporovat koordinovaný rozvoj návštěvnických turistických center vázaných na hlavní atrakční cíle v krajině**

Hlavní atrakční cíle v krajině – salety se dlouhodobě potýkají se zvýšeným nápořem návštěvníků (turistů). Bohužel, tyto cíle mnohdy postrádají i základní nabídku služeb pro ně. Tyto služby jsou mnohdy suplovány nekoordinovanou nabídkou podnikatelských subjektů. Tato nekoordinovanost se projevuje jak ve vlastním provedení takových zázemí, tak i v nabídce poskytovaných služeb. Žádoucí je proto podporovat jejich koordinovaný rozvoj s jasně stanovenou architektonickou a obsahovou náplní takových turistických center.

3.5 Potřebné projekty v oblasti prezentace a interpretace hodnot statku**Cíl: 14: Zlepšit prezentaci statku, jeho výjimečných světových hodnot a turistických cílů****Opatření 14.1: Zřídit jednotné internetové stránky statku**

Jednotná internetová stránka statku Lednicko-valtický areál, provedená v jazykových mutacích, pravidelně aktualizovaná a spravovaná v gesci jednoho subjektu, neexistuje. Informace o hodnotách statku, turistických cílech a aktualitách v této

oblasti, jsou v současnosti roztrženy v několika zdrojích a jsou spravovány různými subjekty. Informace v nich prezentované mnohdy postrádají patřičnou odbornou úroveň, zejména pokud se informací o výjimečné světové hodnotě statku týče.

Opatření 14.2: Sjednotit turistický navigační systém statku

Na území celého statku je žádoucí realizovat sjednocení turistického informačního systému, který je v současnosti nejednotný. Jeho nejednotnost způsobuje zejména u zahraničních turistů orientační komplikace.

Opatření 14.3: Revidovat označení statku světového dědictví na příjezdových a jiných zásadních bodech Lednicko-valtického areálu

Žádoucí je realizovat koncepční řešení informačního značení, a to zejména ve vstupních místech do statku. Toto označení je mnohdy nefunkční. Současně je žádoucí věnovat pozornost zkvalitnění materiálového, grafického a obsahového tak, aby informační tabule jednotně informovaly i o statusu světového dědictví. Totéž platí o označeních statku světového dědictví, situovaných u jednotlivých saletů.

Opatření 14.4: Eliminovat vizuální smog spojený s nárůstem uplatňování reklamních poutačů (označení provozoven) ve statku

Přestože bylo cílem tuto problematiku koncepčně řešit prostřednictvím materiálu *Informační systémy v krajinné památkové zóně Lednicko-valtického areálu na jižní Moravě – návrh pravidel pro instalaci*, který zpracoval Národní památkový ústav ve spolupráci s Krajským úřadem Jihomoravského kraje, neutěšená situace v území stále přetrvává.

3.6 Potřebné projekty v oblasti vzdělávání personálu a veřejnosti

Cíl: 15: Zefektivnit vzdělávání odborných pracovníků pečujících o kulturní krajinu na všech úrovních

Opatření 15.1: V prostorách zámku Lednice – jízdárny (multifunkční prostory) založit národní centrum věnované péči o krajinné celky s koncentrovanými kulturně-historickými hodnotami

Po vzoru Národního centra zahradní kultury v Kroměříži, při Národním památkovém ústavu, územním odborném pracovišti v Kroměříži, se doporučuje zřídit také národní centrum, specializované výhradně na péči o krajinné celky s koncentrovanými kulturně-historickými hodnotami, a to při Národním památkovém ústavu, územním odborném pracovišti v Brně. Národní centrum, zacílené výhradně na tuto specifickou oblast národního kulturního bohatství, v systému národních center Národního památkového ústavu v současnosti chybí. Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži se této problematice nevěnuje.

3.7 Operativní opatření v oblasti dostupnosti statku a dopravních vazeb

Cíl 16: Oddělit od sebe různé druhy dopravy s respektem ke kulturně-historickým hodnotám

Opatření 16.1: Podporovat rozvoj cyklotras a cyklostezek na území statku

Lednicko-valtický areál se dlouhodobě potýká s nebývalým zájmem mj. cykloturistů. Tento nárůst ale nekoresponduje s rozvojem odpovídající cyklistické infrastruktury v podobě cyklotras a cyklostezek. To způsobuje komplikace zejména na hlavních dopravních tazích statku, které jsou současně hojně využívány cykloturisty. Žádoucí je proto hledat způsoby, jak tyto střety eliminovat.

Cíl 17: Zamezit negativním dopadům na výjimečnou světovou hodnotu způsobených nekoordinovaných rozvojem dopravní infrastruktury

Opatření 17.1: Realizovat kroky vedoucí k zamezení realizace obchvatu města Valtice (přeložka silnice I/40) v dotyku severního okraje intravilánu

Doposud se pracuje (Ministerstvo kultury) s variantou eliminující destruktivní dopady na předmětnou část statku světového dědictví. Ta počítá se zatrubněním trasy vedoucí v dotyku severního okraje intravilánu města Valtice, popř. s vedením této trasy terénním zářezem. Zpracovatelé této aktualizace Management Planu se domnívají, že takováto řešení budou mít obdobně destruktivní dopad na výjimečnou světovou hodnotu statku předmětné části statku jako varianta počítající s vedením obchvatu na povrchu terénu.

Opatření 17.2: Zvážit aktivaci § 172 Prováděcích směrnic k Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, a to v souvislosti s plánovanou realizací obchvatu města Valtice (přeložka silnice I/40) v dotyku severního okraje intravilánu

Tento paragraf totiž pamatuje na situace, kdy jde o záměry, které by mohly nevratně ovlivnit hodnoty statku světového dědictví, anebo na národní úrovni nelze najít dostatečný konsensus k jejich vyřešení, respektive zamezení jejich realizaci. Cit.: „*Výbor pro světové dědictví vyzývá smluvní státy Úmluvy, aby informovaly prostřednictvím Sekretariátu o svých úmyslech podniknout nebo schválit v oblasti chráněné Úmluvou podstatné rekonstrukce nebo novou výstavbu, která by mohla změnit výjimečnou světovou hodnotu statku. Úřední oznámení musí být provedeno co nejdříve (na příklad před sepsáním základních dokumentů pro konkrétní projekty) a před tím, než budou přijata rozhodnutí, která bude možno jen těžko měnit, aby se Výbor mohl podílet na hledání vhodných řešení pro to, aby bylo zaručeno uchování výjimečné světové hodnoty statku.*“

3.8 Monitoring statku z hlediska uchování výjimečné světové hodnoty

Cíl 18: Zavést monitoring rizik spojených s klimatickou změnou

Opatření 18.1: Vytvořit materiální zázemí pro monitoring klimatických změn
Pořízení moderního systému pro sledování meteorologických hodnot a zahájení jejich systematického sledování a zaznamenávání. Zaznamenané hodnoty budou využívány ve zpracovaných plánech péče o krajinu.

3.9 Potřebné odborné a vědecko-výzkumné práce

Cíl: 19: Rozvíjet poznání o Lednicko-valtickém areálu prostřednictvím vědecko-výzkumných projektů a širší prezentace jejich výsledků

Opatření 19.1: Podporovat vědecko-výzkumnou činnost zaměřenou na hloubkové poznání kulturně-historických hodnot statku a se zaměřením na specifika péče o ně

Přestože již bylo ve prospěch statku řešeno několik vědecko-výzkumných projektů z prostředků Ministerstva kultury, otevírají se prostřednictvím uplatněných výsledků projektu další nezřetelné nebo jen málo zřetelné skutečnosti, které je nezbytné ověřit novými nebo navazujícími výzkumnými projekty z oblasti národní kulturní identity.

Opatření 19.2: Podporovat vědecko-výzkumnou činnost zaměřenou také na oblasti nesouvisející s rezortem Ministerstva kultury

Lednicko-valtický areál je mj. kulturní krajinou s nebývalým hospodářským, zemědělským a přírodním potenciálem.

Cíl: 20: Prohloubit poznání o přírodních, kulturních a historických charakteristikách území statku

Opatření 20.1: V souladu s § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, realizovat hodnocení krajinného rázu Lednicko-valtického areálu

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. Takové hodnocení ale pro statek nebylo zatím provedeno, proto se stanovuje toto opatření.

4 POSTUP A ZPŮSOB REALIZACE MANAGEMENT PLANU

4.1 Časový horizont Management Planu

Aktualizovaný Management Plan je zpracován pro pětileté období, a to na léta 2025 až 2029. V případě jeho schválení Radou památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál začne platit od 1. 1. 2025. V případě jeho nepřijetí Radou památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál se bude postupovat dále podle předešlé verze Management Planu z roku 2020 na léta 2021 až 2024.

Aktualizaci Management Planu, následujícího po uplynutí platnosti nyní předkládané aktualizace Management Planu, je žádoucí zahájit ještě v době jeho platnosti, tedy v roce 2029.

4.2 Koordinační skupina světové památky

V roce 2023 byla ustanovena, a tedy zahájila svou odbornou činnost, Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál. V nutných operativních opatřeních je pamatováno na to, jak zefektivnit implementaci Management Planu, a to mj. prostřednictvím specializovaných odborných skupin, které na základě svého statutu může Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál vytvářet. Nabízí se možnost pro ustanovení pracovní skupiny, věnující se přípravě a naplňování Management Planu.

4.3 Základní rozpočet pro naplňování Management Planu

Základní rozpočet pro naplnění aktualizace Management Planu na léta 2025 až 2029 není možné s ohledem na odborné zaměření zpracovatelského kolektivu objektivně stanovit. S ohledem na soubor navržených nutných operativních opatření se dá pouze odhadnout, že v případě jejich realizace, by se jednalo o částku pohybující se v řádu několika miliard Kč.

5 PERIODICKÁ KONTROLA A ZPŮSOB HODNOCENÍ MANAGEMENT PLANU

Management Plan je chápán jako nástroj „řízení změn“, není to tedy statický dokument, ale nástroj účinnější péče o statek tím, že formuluje cíle a opatření této péče v zájmu zachování jeho výjimečné světové hodnoty, její autenticity a integrity.

Za implementaci vytčených cílů a nutných operativních opatření, které s cíli bezprostředně souvisí, jsou zodpovědní jednotliví garanti. Nad plněním operativních opatření bdí Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál a site manager, který ji o stavu plnění průběžně informuje na jejích zasedáních (minimálně 2x ročně).

Vyhodnocující zprávu o plnění vytčených cílů a provádění operativních opatření aktualizované verze Management Planu provede site manager ve zprávě o jeho plnění, předkládané pravidelně 1x ročně Radě památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál, spolu s návrhem na eventuální kroky k další implementaci Management Planu a případné jeho rektifikace. Využije k tomu mj. poznatků zjištěných v monitorovacích zprávách, zpracovávaných Národním památkovým ústavem dle pravidel, vydaných Ministerstvem kultury, za účelem zjišťování stavu statku, zapsaného v Seznamu světového dědictví.

Ve zprávách o plnění aktualizované verze Management Planu budou zpracovány informace o jeho naplňování, včetně informací o plnění speciálních strategií, pokud jejich zpracování Management Plan předpokládá. Site manager podá ve zprávě informace o tom, čeho bylo dosaženo a co je plánováno na nadcházející rok, jakož i informace o plánech a součinnosti dotčených orgánů veřejné správy.

Roční zprávy o plnění Management Planu budou rovněž využívány pro přípravu nového Management Planu, popřípadě jeho aktualizace na následující období, tedy od roku 2030.

Vyobrazení č. 6: Kolonáda nad Valticemi (k. ú. Valtice). Pohled od jihozápadu.

E SEZNAM PODKLADŮ A BIBLIOGRAFIE

- Aktualizace Management Planu Lednicko-valtického areálu na léta 2020 až 2024. Lednice: Biosférická rezervace Dolní Morava, o. p. s., 2020.
- Kučová, Věra a Bukovičová, Olga. Světové dědictví a Česká republika = World heritage and the Czech Republic. Překlad Lucie Kasíková. 2., rozšířené vydání. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2022. 311 stran. ISBN 978-80-7480-168-6.
- Monitorovací zpráva: Kulturní krajina Lednice - Valtice, sledované kalendářní období 2022–2023, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, 2024.
- Národní právní předpisy.
- Nominační dokumentace, Kulturní krajina Lednice – Valtice, Česká republika, 1995.
- Novák, Zdeněk. Zahrada Evropy: osudy zahradního umění na Moravě pohledem 21. století. Vydání první. Praha: Národní zemědělské muzeum, s.p.o., 2017. 261 stran. ISBN 978-80-86874-91-3.
- Šrejberová, Jitka, Kučová, Věra a Beneš, Michal. Metodické principy přípravy nominací k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO a zásady uchování hodnot těchto statků. 1. vyd. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2011. 102 s. Odborné a metodické publikace; 42. ISBN 978-80-87104-84-2.
- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a prováděcí směrnice k ní.

Vyobrazení č. 7: *Sousoší Tří Grácií při stejnojmenném záměčku (k. ú. Charvátská Nová Ves) s průhledem na Rybníční záměček ležící na protějším břehu Prostředního rybníka (k. ú. Lednice). Pohled od jihu.*

F KONTROLNÍ INFORMACE O ZPRACOVATELI MANAGEMENT PLANU

Zpracovatel aktualizace Management Planu:

Biosférická rezervace Dolní Morava, o.p.s.

Kontaktní údaje:

Zámecké nám. 69, 691 44 Lednice na Moravě

tel.: +420 724 523 300

e-mail: jan.vybiral@dolnimorava.org

Autorský kolektiv:

Doc. Ing. Roman Zámečník, Ph.D.

Ing. Jan Vybíral

Ing. Dalibor Pituch

Fotografie z let 2022 až 2024:

Doc. Ing. Roman Zámečník, Ph.D.

Grafická úprava:

Bc. Michal Derner

Vyobrazení č. 8: Průhled od Rybníčního záměčku (k. ú. Lednice) přes parkově upravené plochy na severním břehu Prostředního rybníka s dominantou na obzoru – chrám boha slunce Apollóna (k. ú. Charvátská Nová Ves). Pohled od západu.

G PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Vypořádání připomínek k aktualizaci Management Planu Lednicko-valtického areálu na léta 2025–2029

Připomínky Národního památkového ústavu ze dne 31. 10. 2024 (č. j.: NPU-310/96916/2024)

VYPOŘÁDÁNÍ:

„Obecné poznámky a doporučení sumarizace:

Připomínky NPÚ obsahují jak návrhy stylistické úpravy, drobné gramatické opravy, ale i řadu otázek, jak text zpřesnit (formou komentářů přímo u dotčeného textu). Závažnost je různá, bude záležet na autorech dokumentu, jak akceptují stylistické poznámky, řada je ale věcných.“

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Na řadě míst psáno příliš z pozice odpovědnosti NPÚ jako hlavního odpovědného subjektu.	Akceptováno. Tam, kde bylo na tuto skutečnost explicitně upozorněno, byl text formulačně upraven.
V textu je potřebné hodně zaktualizovat územně plánovací dokumentaci (návrhy vloženy).	Akceptováno v souladu s jednotlivými připomínkami uvedenými přímo v textu MP.
Text OUV nelze pro účel MP měnit, i když některé pasáže nejsou již třeba aktuální či překonané.	Akceptováno. Pro čtenáře neznalé této skutečnosti, byla doplněna vysvětlující poznámka pod čarou.
Je vhodné zpracovat aktuální mapový podklad z geoportálu a památkového katalogu.	Neakceptováno. V památkovém katalogu (https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/lednicko-valticka-kulturni-krajina-84027) i na stránkách https://whc.unesco.org/en/list/ je stále uveden ten mapový podklad, který autoři v MP použili... Věcné revize hranic KPZ LVA na národní úrovni jsou si autoři vědomi. Tato skutečnost se ale zatím nepropsala do mezinárodních dokumentů prezentovaných Centrem světového dědictví. Do textu byla ale přidána informace: „Pozn.: V nejbližších měsících bude do Centra světového dědictví zaslán návrh úpravy mapy, která bude reagovat na proběhlou věcnou revizi hranic Lednicko-valtického, kterou v roce 2024 provedl Národní památkový ústav. Poté bude následovat formální procesní postup v intencích Prováděcích směrnic Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, jehož výsledkem bude upřesněný rozsah památky světového dědictví.“
Některé textace uvedené v MP jsou z pohledu památkové péče až „nebezpečné“. Doporučujeme proto jejich úplné odstranění či přeformulování, pokud na nich nebude explicitní shoda např. v kolektivu Rady svět. památky. Více viz samotné komentáře (např. renominace kulturního statku na smíšenou památku!, výrazné budování nových cyklotras a cyklostezek apod.).	Aktualizace MP poskytnutá k připomínkám NPÚ neobsahovala žádné opatření věnované renominaci LVA na smíšenou památku. Tato informace se vyskytovala pouze v kapitole 2 ZÁKLADNÍ PŘEHLED OPERATIVNÍCH OPATŘENÍ NAVRŽENÝCH V MANAGEMENT PLANU (AKTUALIZACE Z ROKU 2020) NA LÉTA 2020–2024 A VYHODNOCENÍ JEJICH PLNĚNÍ, a to jako citace s vysvětlující poznámkou pod čarou: „Ve světle nyní předkládané aktualizace se toto opatření jeví jako velmi diskutabilní. Tato problematika byla řešena již v letech 1994–1996, a to zejména ve vazbě na Ramsaarskou úmluvu o mokřadech.“ Nic méně sporné pasáže byly raději zcela vypuštěny, popř. přeformulovány.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Některé cíle MP nejsou vůbec stanoveny. Doporučujeme buď doplnit, přeformulovat či úplně vypustit.	Akceptováno. Ty cíle, které nikdo v rámci připomínkového řízení nenavrl, byly z MP vypuštěny.
V MP se mluví o zavedení „nového typu monitoringu“. Doporučujeme více specifikovat, o jaký typ monitoringu by se mělo jednat a kdo konkrétně (subjektů by ho prováděl.	Akceptováno. Vzhledem k tomu, že nejsou zatím známé podstatné skutečnosti související s takovým monitoringem, bylo zatím od opatření upuštěno.
Nad rámec atributů OUV hlášených v dotazníku 3. PR je zde uveden atribut „Archeologické vrstvy“, což nezpochybňujeme. Doporučujeme alespoň uvést, že daný atribut nebyl hlášen, ale bude se s ním pracovat.	Akceptováno. Poznámka doplněna.
Základní oblasti v části „využívání statku“ nereflktují současný význam krajiny. Doporučujeme přehodit pořadí využití území.	Akceptováno. Bylo přestrukturováno.
U SWOT analýzy (silné stránky, příležitosti, hrozby) – doporučení: vyhodnocení stavu v pravém sloupečku by asi mělo znít jako „trvá“, „bylo využito“, „není aktuální“ či dokonce „zhoršuje se“...Hodnocení stavu „beze změny“ a „pominulo“ je často nic neříkající, resp. nejednoznačná. Obecně je k této části řada poznámek/doporučení přímo v textu.	Akceptováno. Používání slov k vyjádření aktuálního stavu bylo přehodnoceno. Dílčí připomínky uvedené přímo v textu byly akceptovány.
K formě návrhové části: Celá klíčová kapitola 3 je poněkud nešťastně pojatá, protože nejprve je hodně stručný přehled opatření (k nimž byly formulovány i četné otázky) a pak až část 3.1. opakuje názvy opatření a obsahuje i věci, které jsou postrádány či námi komentovány v předchozích kapitolách. Obáváme se, že takto bude možná nekomfortní i budoucí práce s MPlanem. Dáváme k úvaze: přímé spojení s tabulkovou částí (tabulka č. 21). Stačilo by možná řešit formátem na šířku + přidat sloupeček a třeba mít text i menším písmem. Případně i jiné řešení, které by návrhovou část pro další práci zpřehlednilo.	Akceptováno částečně. Model, kdy jsou nejdříve formou tabulky uvedena pouze jednotlivá opatření včetně harmonogramu a garanta a poté následuje podrobnější specifikace jednotlivých opatření, a to formou anotace ke každému z nich, byl převzat z MP Krajiny pro chov a výcvik kočárových koní v Kladrubech n. L., kde se osvědčil. V případě, že by součástí takové tabulky byla i anotace, tabulka by byla příliš robustní a mohla by se stát nepřehlednou. Cílem provedení, které bylo použito v aktualizaci MP je mít: 1) k dispozici jasný a výstižný přehled opatření s uvedením termínu plnění a garantem. 2) a v případě potřeby (bližšího seznámení se náplní opatření), mít možnost získat takové informace. Nepřehlednost, či nepředvídatelnost existence kap. 3.1 s bližším vyjádřením k opatření je vyloučena, a to s ohledem na Obsah, který aktualizace MP obsahuje.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Málo je akcentovaná skutečnost, že ač jsou dva hlavní objekty LVA ve vlastnictví státu, tak objekty jsou zatíženy „stigmatem“ žalob ze strany Lichtenštejnů ve věci navrácení zcizeného majetku, což generuje pozastavení financování jakýchkoliv nových projektů. Peníze jsou vynakládány pouze na nezbytné či havarijní opravy a bude to tak zřejmě i v návrhovém období MP, takže nelze správně areálů ukládat velké cíle.	Neakceptováno. Povinnost řádné péče o kulturní dědictví vyplývá ze znění zákona č. 20/1987Sb. Této problematiky se týkají tato opatření: Opatření: Realizovat obnovu zámeckého parku zámku Valtice. Opatření: Realizovat obnovu vybraných staveb v areálu zámku Lednice. Opatření: Realizovat obnovu kaple sv. Huberta. U těchto opatření bylo ale na tuto skutečnost explicitně upozorněno: „Ta (míněno obnova) se ale s ohledem na zatížení areálů zámků Valtice a Lednice žalobou Nadace knížete z Lichtenštejna ve věci navrácení zcizeného majetku, jeví aktuálně jako komplikovaná, protože finanční prostředky jsou v průběhu soudních řízení uvolňovány pouze na nezbytné a havarijní opravy.“
Ještě důkladněji sjednotit názvosloví typických kulturních památek v krajině a to v souladu s památkovým katalogem.	Akceptováno.
Nad rámec obecných poznámek si dovoluujeme ještě doporučit v závěru důslednou grafickou korekturu. Některé pasáže jsou pro čtení velice nepřehledné, mnohé formální části by mohly být vysazeny s úspornějším řádkováním, aby nezabíraly tolik stránek (nebo i drobnějším písmem) Popisky u fotografií jsou leckdy až na druhé stránce (je potřebné vždy „zalomit text“ pod popiskou a velikost obrázku přizpůsobit).	Neakceptováno. Na str. 7 aktualizace MP je uvedeno, cit.: „<i>Dokument bude finálně graficky upraven až poté, co budou souhlasně vypořádány všechny připomínky k němu.</i>“
Výběr fotografií pro rozdělení hlavních částí textu je naopak velmi zdařilý.	Děkujeme. Vzato na vědomí, nejedná se o připomínku.
Další faktické připomínky uvedené přímo v těle dokumentu:	
Reakce OPMS: Překlad OUV se nesmí měnit. Z tohoto důvodu nedoporučujeme přijmout následující návrhy. Případné stylistické návrhy v češtině byly s jedním z autorů probrány během metodického dne 17.10.	Akceptováno. Text OUV nebyl upravován a byl ponechán v originální podobě a byla doplněna vysvětlující pozn. pod čarou o tom, že se jedná o oficiální překlad, který nemůže být měněn.
ARCHEOLOGICKÉ VRSTVY – Tento atribut sice nebyl uveden v dotazníku 3 PR, souhlasíme ale s ponecháním.	Akceptováno. Do poznámky pod čarou bylo uvedeno, že atribut nebyl hlášen ve 3 cyklu Periodického reportingu.
Doporučuji v textu MP neuvádět vlastnictví, protože u objektů v jiném než státním vlastnictví se tato informace neuvádí.	Akceptováno. Z textu MP odstraněno „státní“.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: Cíl: Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím vhodně nastaveného právního prostředí. Základním předpokladem efektivní péče o statek je vhodně nastavené právní prostředí. Do procesu péče o statek vstupují různé oprávněné veřejné zájmy, které mohou být nezřídka protichůdné. Vlastní proces reálné péče o statek se tím může dostat do kolizních situací, které pramení ve vyhraněných rezortních postojích. Připomínka: Jestli je to obecná textace, tak s tím problém není. Nicméně chtěla bych upozornit, že zápisem na Seznam světového dědictví je již definováno právní prostředí, které by mělo být již vhodně nastavené. Ponechání tohoto odstavce by se čtenář mohl domnívat, že u LVA není dostatečně nastavená legislativa.	Akceptováno částečně. Připomínku považujeme v kontextu mezinárodní problematiky za pádnou. Na národní úrovni je ovšem minimálně v odborných kruzích poměrně známou skutečností, že je právní ochrana v některých částech LVA nedostatečná (viz vysvětlující texty vztahující se k jednotlivým opatřením navázaným na tento cíl). V případě, že by se MP postupoval také do Centra světového dědictví, musela by být formulace samozřejmě opatrnější, popř. cíl zcela vypuštěn... Pro národní účely je ovšem nezbytné na tuto skutečnost neustále upozorňovat, a to až do doby sjednání nápravy. Cíl byl ale formulačně upraven takto: Zefektivnit péči o kulturní krajinu prostřednictvím důsledné aplikace relevantních právních předpisů
Z textu MP: Cíl: Obnovit určující zahradní a krajinářské úpravy statku Aktuální stav některých určujících zahradních a krajinářských úprav statku, jež se současně podílejí na jeho výjimečné světové hodnotě, se bohužel v současnosti nenachází ve stavu neodpovídajícím jejich kulturně-historickému významu. V některých případech je situace kritická (část park zámku Valtice včetně stavebních konstrukcí, park zámku Belveder, Bezručova alej). Žádoucí je proto realizovat kroky vedoucí k jejich obnově. Připomínka: Doporučujeme větu přeformulovat. Takhle to vyznívá, že je výrazně ohrožena OUV světové památky. Zvlášť to akcentuje slovo v následující větě „Kritická“.	Neakceptováno. Cíl reaguje na neutěšený stav pouze některých součástí statku světového dědictví a vychází z analytické části MP, kde skutečně např. z vyhodnocení hodnotových atributů OUV vyplývá, že stav některých z nich (aleje a parkově upravené plochy v krajině) je tristní.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: Cíl: Zefektivnit informovanost členů Rady světové památky o aktuálním stavu statku Zvýšit podíl informovanosti členů Rady světové památky je jedním ze základních předpokladů pro následnou implementaci konkrétních operativní opatření Management Planu v život. Připomínka: Z jednání Rady světové památky jsou zápisy a aktuální stav památky se tam řeš, Rada zatím spíše nezasedá moc často. „Neefektivita“ v analytické části či SWOT není konkretizována... Doporučujeme opatření vypustit anebo jinak formulovat - např. ve smyslu Rada světové památky by měla více sledovat opatření uvedených MP.	Akceptováno. Cíl vypuštěn bez náhrady.
Z textu MP: Cíl: Zefektivnit monitoring statku Charakter statku – dílo vytvořené společnými silami člověka a přírody, vyžaduje v některých ohledech zefektivnit systém národního monitoringu. Připomínka: Systém monitoringu v ČR je jeden z nejlepších v porovnání s jinými státy, kde se dělá monitoring jen 1 za 6 let. Doporučila bych přeformulovat textaci. Např. více využívat poznatků z monitoringu. Takto formulováno může vyznít proti monitoringu v rámci NPÚ, že je nedostatečný.	Akceptováno. Cíl byl vypuštěn.
Z textu MP: Cíl: Eliminovat riziko střetů cyklistů s dopravními prostředky Připomínka: Tzn. budování nových cyklotras v krajině? Nemyslím si, že by v LVA bylo výrazně více dopravních nehod než jinde v ČR. Po pravdě řečeno jsem moc nepochopila, o jaká rizika by měla jít. Navrhuji buď cíl 17 úplně vypustit nebo lépe přeformulovat s jasným definováním cíle bodu.	Akceptováno. Cíl byl přeformulován a nově zní takto: Oddělit od sebe různé druhy dopravy s respektem ke kulturně-historickým hodnotám

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: Cíl: Zavést monitoring rizik spojených s klimatickou změnou Projevy klimatické změny vyžadují obohatit systém monitoringu také o sledování jevů přímo spojených s ní. Připomínka: Nějaký specifický monitoring např. ve spolupráci ČVUT? Bylo by lepší specifikovat, o jaký nový monitoring by se mělo jednat. Přijde mi, že monitoring jako takový je u LVA dobře nastaven.	Neakceptováno. Monitoring LVA je velmi dobře nastaven, a to ve vazbě na jeho OUV. Nicméně se autoři domnívají, že tak cenný výtvar přírody a krajiny by měl být zvlášť monitorován také ve vazbě na (módní) klimatickou změnu. Přesné parametry monitoringu nepřísluší autorům určit. Záležitost doporučujeme projednat v Radě světové památky.
Z textu MP: Mapový výkres č. 1: Mapa hranic Kulturní krajiny Lednice – Valtice. Připomínka: Doporučujeme zmínku o tom, že v rámci profilového úkolu NPÚ se v období 2023-2024 hranice řešila ve vazbě na změnu hranice s Rakouskem a bude jiná poté, co to proběhne informací a potvrzením Výborem. Nutno zpracovat aktuální mapový podklad z geoportálu a pam. katalogu upravený věcnou revizí	První část připomínky akceptována v plném rozsahu. Druhá část připomínky neakceptována. V památkovém katalogu je stále uvedena mapa, kterou autoři použili v MP. Mapový podklad pro potřeby Centra světového dědictví zatím nebyl upraven. Viz https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/lednicko-valticka-kulturni-krajina-84027. Upravena byla (asi) zatím jen mapa pro národní účely – vymezující rozsah památkové zóny. Mapa byla zatím ponechána, protože jde zatím o oficiální mapu zachycující rozsah statku světového dědictví.
Z textu MP: 2.1 Slovní popis statku Připomínka: Zvážit, zda následující text je potřeba nad rámec textu popisu v OUV? - případně bude dobré to vysvětlit. Obecně k této subkapitole skutečně chybí vysvětlení, k čemu je v MP dobrá, lze tu odkázat i na literaturu nebo web, kde se taková vzletná hodnocení uvádějí.	Neakceptováno, protože kapitola je explicitně požadována metodikou NPÚ, resp. její přílohou „Doporučená struktura MP“. Nic méně text byl zkrácen v souladu s dílčími připomínkami k němu.
Z textu MP: 3 SOUČASNÝ STAV PAMÁTKY A RIZIKOVÉ FAKTORY Připomínka: Doporučujeme ustavit jednotnější pojem památky a statek. Můžeme užívat památka světového dědictví, víme, že „statek“ širší veřejnosti činil i problémy s pochopením... taky je lepší v plném sousloví „statek světového dědictví“ tady je to hodně u sebe a dvojí pojem	Neakceptováno. Názvy kapitol a podkapitol jsou doslovně převzaty z metodiky NPÚ, resp. její přílohy „Doporučená struktura MP“.

Přípomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: 3.2 Současné využívání statku a jeho případné limity Tabulka č. 11 Základní oblasti specifického využívání statku Lednicko-valtický areál a limity s ním související. Bod: Volnočasové aktivity Přípomínka: Z pohledu PP jde o nebezpečnou formulaci. Jestliže se v aktuálním využití píše o např. provozování lanových center či inlinech, tak zrovna tyto aktivity mají podnikatelský potenciál. A jak souvisí lanové centrum s rozvojem OUV? Domnívám se, že je to velice nebezpečná a zavádějící formulace. Doporučujeme to skutečně rozdělit na dva řádky aktivity s nějakou tradicí – kočárové jízdy, myslivost- kde to lze snáze tolerovat a ty "moderní" parazitní, které jen těží z atraktivity území	Akceptováno částečně. Tabulka je rozdělena na tři sloupce. První sloupec pojmenovává „Základní oblasti využívání statku“. Druhý sloupec „Aktuální stav využívání“, tzn., popisuje to, jak je aktuálně statek využíván (např. jízda kočárem, lanová centra) a třetí sloupec definuje „Limity spojené s využíváním“, tzn., uvádí, jaké limity jsou spojené s aktuálním využíváním uvedeným v druhém sloupci. Explicitně se ve třetím sloupci píše, že: <i>„V zájmu ochrany hodnot statku je žádoucí preferovat a rozvíjet zejména takové volnočasové aktivity, které se vají k výjimečné světové hodnotě statku a současně mají podnikatelský potenciál.</i> <i>S rozvojem přidružených aktivit (nesouvisejících s výjimečnou světovou hodnotou) vzrůstá nebezpečí poškození hmotné a zejména nehmotné hodnoty památky.“</i> Z obsahu tohoto textu tedy plyne, že mají být rozvíjeny takové volnočasové aktivity, které mají vazbu na OUV a v ideálním případě mají podnikatelských přínos, což samozřejmě lanová centra nejsou, protože nemají žádnou vazbu na OUV. Pro jistotu byl ještě text obohacen (zažluceno) s cílem, aby snad nedošlo k milnému úsudku, že autoři MP chtějí, aby v LVA byla podporována např. lanová centra nesouvisející s OUV: <i>„... S rozvojem přidružených aktivit (nesouvisejících s výjimečnou světovou hodnotou, jakými jsou např. lanová centra) vzrůstá nebezpečí poškození hmotné a zejména nehmotné hodnoty památky. Měly by být proto v maximální míře eliminovány.“</i>
Z textu MP: 3.5 Výčet existujících a chybějících opatření k eliminaci rizikových faktorů Přípomínka: K úvaze, zda nutno takto citovat a nezkrátit jen pro témata nejbližší OV a dát odkaz, kde je to všechno napsané	Akceptováno. Některé body byly vypuštěny. Jedná se o autorský výtah z existujících právních předpisů aj. (R. Zámečník), tudíž nelze na dokument jako celek odkázat.
Z textu MP: 4.3 Rada památky světového dědictví pro Lednicko-valtický areál Mechanismus fungování a frekvence setkávání: Přípomínka: Toto by si měla říci rada, zda v tomto detailu opisovat jednací řád...	Akceptováno. Citace z jednacího řádu byla vypuštěna.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: 5.2.4 Současná připravenost obnovy té části statku, kterou spravují další významné subjekty, nebo se na ní podílejí Připomínka: Chybí komentář, co vlastně koncepčního dělají Obce ve své působnosti ve prospěch OUV	Takové údaje se nepodařilo v rámci zpracovávání MP zjistit.
Z textu MP: 5.7 Analýza demografické situace obce a trendů, včetně vzdělanostní struktury Připomínka: Statistika se dělá hlavně pro územní plány obecně a tady není moc jasné, zda to v daném detailu nějak váže na péči o území. Určitě je důležité nějaké zobecnění, že počet je stabilní a převažuje střední vzdělání, nicméně ideální by bylo např. vědět, kolik lidí (jaký cca podíl) v území pracuje a zda jsou zapojení do turismu/služeb a péče o OUV. Nebo zda „domorodci“ naopak spíše jezdí jinam a personál památek dojíždí.	Takové údaje se nepodařilo v rámci zpracovávání MP zjistit.
Z textu MP: 5.9 Analýza kulturního života a kulturní infrastruktury Připomínka: Doporučuji „všechny infrastruktury“ řadit blíže u sebe	Neakceptováno. Struktura aktualizace MP je strukturou převzatou z metodiky NPÚ, resp. její přílohy „Doporučená struktura MP“. Vzhledem k tomu, že se tato připomínka opakuje, doporučujeme NPÚ aktualizaci této obsahové struktury.
Z textu MP: Hlavními komunikačními kanály, v případě zámků Lednice a Valtice, jako hlavních turistických cílů, jsou facebook a instagram, popř. twitter: Připomínka: Opět k diskusi, zda se to má takto psát z pohledu NPÚ, vše lze využít, nicméně doporučujeme začít obcemi a jejich infocentry a pak až uvést, že hlavním nositelem odborných informací a odrazem komunikace s návštěvníky jsou weby NPÚ (je-li tomu tak).	Akceptováno. Pořadí bylo přeskupeno.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: Pro prezentaci území jako celku byl <i>před časem založen specifický web Mikroregionu obcí v LVA</i> – viz http://www.lva.cz/, s cílem vícejazyčné prezentace. Připomínka: Doporučujeme tímto začít. Stálo to jistě hodně veřejných prostředků – i pokud to nesplnilo účel, byla to ambice něco vylepšit. Máme dojem, že to tehdy platil kraj a právě Rada WH nyní krajem založená by na to měla navázat, reagovat, snažit se to tedy napravit nebo zlepšit.	Akceptováno. Pořadí bylo přeskupeno.
Z textu MP: 6.1.4.2 Výzkumné projekty podporované jinými subjekty Světové památky Lednicko-valtický areál se dotýká celá řada dalších výzkumných projektů podporovaných jinými subjekty (Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj). Připomínka: Tady je to nevyvážené – velice detailní popisy projektů se zapojením NPU (asi převzaté z již dostupných anotací) a u těch dalších nic (!) – ani název, nositel... Bylo by zajímavé, co tedy jiné resorty a jejich subjekty v území dělají (zejména ty, co jsou v Radě zastoupené) – a pokud nedělají, tak je to pro radu dobrý signál.	S návrhem souhlasíme. Takové údaje se ale nepodařily zjistit.
Připomínky ke slabým a silným stránkám	Akceptováno. Nepřesné, či takové, které jinými slovy hovoří o tomtéž, byly eliminovány.
Z textu MP: Příležitosti (tabulka č. 18) Dosažení statusu smíšeného statku – kulturní a přírodní dědictví. Připomínka: Konzultováno s paní Ing. Truxovou a toto by vůbec nemělo být v textu MP zmíněno. Není v zájmu NPÚ přehodnotit stávající nominaci. Formulace je tudíž zavádějící a požaduje se její eliminace.	Akceptováno. Zpracovatelé se s uvedenou připomínkou ztotožňují. V aktualizaci MP bylo uvedeno, protože šlo o doslovnou citaci SWOT analýzy převzaté z předešlé verze MP. Vzhledem k množství připomínek k celé SWOT analýze, bylo od doslovné citace upuštěno a od sporných bodů bylo zcela upuštěno nebo byly formulačně upraveny.

Připomínka:	Vypořádání připomínky:
Z textu MP: Opatření 4.4: V Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje zohlednit budoucí přeložku nadzemního elektrického vedení, které vede v historické stopě části Ladenské aleje v k. ú. Charvátská Nová Ves Připomínka: Lépe uvést požadavek viz naše odborné vyjádření <i>- nové vedení VVN a VN řešit jako kabelové a dále požaduje nastavení podrobnějších podmínek k zohlednění kulturně historických hodnot území a eliminaci negativního dopadu při realizaci úprav</i>	Neakceptováno. Opatření cílí na již existující vedení, nikoli na nová ú připravovaná k realizaci.
Z textu MP: Opatření 13.2: Podporovat nabídku a rozvoj dalších turistických (atrakčních) cílů statku Připomínka: Nesouhlasíme, protože to jde možná takto moc naproti těm lanovým centrům a atrakcím, které při posuzování ÚPD rozporujeme či dokonce zakazujeme – bude dobré to jinak zformulovat. Také nevím, zda pojem atrakční (užit i dále) je nějaké oficiální slovo indikující konkrétní povahu cílů.	Neakceptováno. Domněnka není na místě. Viz přibližující anotace k opatření, v níž se explicitně hovoří o aktivitách souvisejících s OUV. Nic méně pro jistotu formulačně upraveno: Opatření 13.2: Podporovat nabídku a rozvoj dalších turistických cílů statku souvisejících s výjimečnou světovou hodnotou.